

Маја Соколовић Игњачевић, Јелена Станивуковић

МУЗИЧКА КУЛТУРА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

Музичка култура за трећи разред основне школе
Приручник за наставнике

Аутори: др Маја Соколовић Игњачевић, Јелена Станивуковић

Лектура: Ана Влајић

Издавач: Издавачка кућа „Klett” д.о.о.
Маршала Бирјугова 3–5, 11000 Београд
Тел: 011/4056-164
office@klett.rs, www.klett.rs

За издавача: Гордана Кнежевић Орлић
Главни уредник: Александар Рајковић
Руководилац пројекта: Александра Миликић

Штампа: Klett, Београд
Тираж: 10 примерака

© Klett, 2020.
ISBN-978-86-533-0589-5

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.091.3::78(035)(0.034.2)
373.31.214.11(497.11)(035)(0.034.2)

СОКОЛОВИЋ Игњачевић, Маја, 1983-

Музичка култура [Електронски извор] : за трећи разред основне школе : приручник за наставнике / Маја Соколовић Игњачевић, Јелена Станивуковић. - Београд : Klett, 2020 (Београд : Klett). - 1 електронски оптички диск (CD-ROM) : текст, слика ; 12 cm

Системски захтеви: Нису наведени. - Насл. са насловног екрана. - Тираж 10.

ISBN 978-86-533-0589-5

1. Станивуковић, Јелена, 1988- [аутор]

а) Музичка култура -- Настава -- Методика -- Приручници б) Основне школе -- Наставни план и програм -- Србија -- Приручници

COBISS.SR-ID 27055625

УВОД

Приручник за учитеље уз уџбенички комплет Музичка култура за трећи разред основне школе има неколико целина. У првој је представљена концепција уџбеничког комплета који чине Уџбеник, са освртом на свако поглавље, и Дигитални уџбеник. У другој је дидактички оквир, у ком су представљени кључни дидактички принципи, наставне методе и облици рада у контексту наставе Музичке културе, као и дефиниције значајних термина као што су исход, стандард, компетенција и односи међу њима. Следи сегмент са информацијама о иновираној концепцији и садржају Наставног програма за предмет Музичка култура, укључујући и нека упутства везана за вредновање ученичких постигнућа и припремање и планирање образовно-васпитног рада. Четврта целина садржи глобални план и месечне оперативне планове, а пета, најобимнија, и дидактичко-методичке предлоге за реализацију сваке наставне јединице у оквиру припрема часова. Шесту целину чини песмарица с предлогом за хармонизацију сваке песме у Уџбенику, а на крају Приручника је и списак коришћене литературе.

1. КОНЦЕПЦИЈА УЏБЕНИЧКОГ КОМПЛЕТА

1.1. КОНЦЕПЦИЈА УЏБЕНИКА

Уџбеник за Музичку културу намењен је ученицима трећег разреда основне школе и садржајно је усклађен са циљевима и задацима за овај предмет прописаним планом и програмом. Одликује се активностима које подстичу свеукупан дечји музички развој, као и садржајима који подстичу стицање неопходних музичких знања.

Дидактичко-методички оквир Уџбеника доследно је осмишљен тако да прати потребе одређене теме, односно наставне јединице, наводећи ученике на активно, креативно промишљање и учествовање у разноврсним (не само музичким) активностима којима се активира дејство вишеструких интелигенција и стиче знање из домена различитих наставних предмета. Оваквом дидактичко-методичком концепцијом омогућени су стицање основних музичких знања и развијање музичких способности ученика, и то: неговањем културе слушања, кроз естетику музике – формирањем музичког укуса у раношколском узрасту, развијањем потребе за музичким изражавањем певањем по слуху, извођењем музике на инструментима Орфовог инструментаријума и учешћем у музичким играма које истовремено обезбеђују више врста активности. Почевши од трећег разреда, у складу са смерницама постављеним у Наставном програму, започиње се рад на музичком описмењавању, а потом и певању и свирању из нотног текста.

Методичку концепцију прати знаковни водич организован кроз визуелну подршку ученику у кретању кроз Уџбеник. Уводно знаковно упутство за коришћење Уџбеника чини низ мини-рубрика које носе називе: *Певај, Музичирај!, Музичка знања, Пажљиво слушај, За оне који желе више* и *Задатак*. Ученик је, пратећи дату структуру, у улози истраживача који мисли, претражује, допуњује, пита, аргументује, драматизује учећи и уживајући у музици. Настојали смо да овако постављеним дидактичко-методичким принципима пружимо неопходну подршку ефикасном учењу и интелектуалном развоју ученика. Задаци уважавају претходна знања ученика, као и узрастни ниво, повезују традиционалне и савремене вредности.

Ученици су кроз предвиђене садржаје мотивисани да активно учествују у раду на задацима различите типологије у процесу стицања музичких знања. Инсистира се на развијању основних музичких способности: слуха, ритма, музичке меморије, на развијању

слушне пажње и културе слушања и емотивном доживљају кроз слушање. Уџбеник је извор знања, али и вишефункционално дидактичко средство које ученике активира доживљајно и емотивно.

На крају је компакт-диск са снимцима музичких садржаја који се обрађују. То су композиције за певање и слушање и караоке. Садржајно и извођачки, овај компакт-диск квалитативно се издваја богатом музичком продукцијом и музичким илустрацијама у извођењу Леонтине Вукомановић и дечјег хора „Чаролија”, што ће пружити прилику ученицима за уживање у аутентичним аудио-записима. На истом месту налазе се и различите апликације (налепнице, апликације од картона и слично) које ће деца користити у раду, у складу са упутствима наведеним у Уџбенику.

*

Уџбеник је конципиран по моделу радне књиге која служи за учење музике слушањем, извођењем музике кроз певање и музицирање на дечјим ударачким инструментима и музичким стваралаштвом.

Уџбеник обухвата области које су у функцији савладавања садржаја Музичке културе за трећи разред основне школе представљене у шест тематских целина:

Подсети се шта све знаш, да лепше музицираш;

На знање се даје шта колико траје;

Хајде, сада фини измери тишину;

С музиком се дружим, нотама се служим;

Са осмехом бирам да певам, слушам, свирам;

Летимо ко чигре уз музичке игре.

Подсети се шта све знаш, да лепше музицираш јесте сегмент у коме се активирају постојећа музичка знања, стечена у претходним разредима. Овај део Уџбеника конципиран је тако да се усвојени музички садржаји категоришу према музичким особинама, као што су динамика, темпо, карактер, као и да се освеже знања везана за извођење аранжмана и музицирање на инструментима. Предвиђено је и препознавање одређених карактеристика у слушаном делу, као и подсећање ученика на процес осмишљавања корака и пратње уз певање. Намера је била да се на уласку у нови разред

ученици мотивишу за предмет учешћем у активном музицирању, кроз познате и одабране музичке садржаје, пре него што се сусретну са новим знањима.

На знање се даје шта колико траје представља целину Уџбеника у којој се ученици срећу са адекватним садржајима који их мотивишу да уче о нотним трајањима и њиховом бележењу. Досадашњим радом на развоју елементарних музичких способности (слуха, ритма, меморије) и развоју слушалачке пажње (кроз упућивање ученика на опажање и диференцирање звука – шум/тон и уочавање особина тона – висина, трајање, јачина, боја) ученици су припремани за рад на музичком описмењавању које се постиже опажањем и извођењем (певањем и свирањем) тонских висина и трајања на основу већ научених наменских песама и бројалица и њиховог повезивања са нотним приказом. Основна музичка теоријска и практична знања која ученици савладавају кроз ово поглавље јесу знања о нотним трајањима која се савладавају кроз њихово изговарање уз корачање, тапшање, куцање оловком о клупу и тактирање. Извођењем равномерних покрета, где сваки покрет представља једну јединицу бројања, и ритмички прецизним изговарањем задатих слогова, ученици кроз музичку игру усвајају нотна трајања. Такође, дати су садржаји који нуде задатке за писање нотних вредности, разумевање такта, тактице, знака за понављање, мере у музици (двочетвртински такт), тактирање. Применом методичке доследности у савладавању ових музичких знања, уз поштовање принципа учења од једноставног ка сложеном, деца се поступно упознају са наведеним знањима, те оспособљавају за извођење задатог ритма на инструментима Орфовог инструментаријума. У томе им помажу нотне слагалице, као и картице са нотним вредностима, које се налазе на крају Уџбеника. На крају поглавља, ученици имају прилику да провере стечена, функционална знања кроз креативне задатке који представљају својеврсни резиме наученог.

Хајде, сада фину измери тишину уводи ученике у основе нотног писма, кроз вербално и сликовно упознавање са појмовима као што су линијски систем, виолински кључ и паузе (четвртинска пауза, осминска пауза итд.), након што су се у претходним разредима поступно упознавали са визуелним особеностима музичког писма, како би се обезбедила солидна основа за реализацију овог процеса. Ова музичка знања, која чине основу елементарне музичке писмености, ученици усвајају кроз различиту типологију задатака који их воде „корак по корак” ка уочавању, разумевању и примени наученог у новим музичким ситуацијама. Музички захтеви у оквиру усвајања знања о трајањима

пауза поступно постају све сложенији, обухватајући и обједињујући сва претходно научена знања о трајању нота. Ученици изговарају нотна трајања на неутрални слог „та” уз куцање оловком о клупу, а затим уз тактирање, и на тај начин уче да изводе нотне записе сачињене од нота и пауза (четвртине, осмине, половине и целе ноте/паузе). Аранжмани за извођење бројалица сада укључују запис нотних трајања, уместо раније коришћених илустрација инструмената, чиме се стечена знања о нотним трајањима стављају у употребни контекст.

С музиком се дружим, нотама се служим јесте поглавље Уџбеника у ком ученици уче како се читају и пишу нотне висине (до–сол). У овом уџбеницима, ученицима се најпре представља народни трихорд ре-ми-фа и то тако што се ученици најпре подсећају народних песама модела које су учили у претходним разредима („Ресаво, водо ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се”), када су се оријентационо упознали са местима сваке ноте у линијском систему и бојама са којима их асоцијативно повезујемо, према методи Зориславе М. Васиљевић. Ученици потом уче како се пишу ноте ре, ми и фа, и то у међусобном поређењу. У томе им помажу и задаци у којима боје сваку ноту одређеном бојом (која, такође, симболички подржава савладавање тонске боје). Ученици потом познавање ових нота утврђују кроз вежбе у којима равномерно читају записане нотне висине и трајања, а потом се враћају на савладане песме и изводе их *парлато*, те их певају солмизацијом (уз тактирање – уколико су у двочетвртинском такту, односно уз куцање – уколико су у некој другој мери која није обрађена).

По истом принципу, уче се и ноте до и сол (уз обнављање песама модела „До, до, шта је то” и „Сол ми дај”).

У финалном кораку, ученици стављају новостечена знања у употребу при дешифровању нотног текста нових, до тада непознатих песама и мелодијских вежби и изводе их певањем и музицирањем на металофону. На овај начин развија се вештина прецизног читања различитих мелодијско-ритмичких структура.

Дакле, процес започиње меморисањем визуелног записа нота, потом следи равномерно читање дотичних нота у записаним трајањима, коме се затим придружује тактирање, у оквиру *парлато* извођења песама, следи певање солмизацијом, те на крају ученици изводе тонске висине у предвиђеним трајањима певањем и свирањем на металофону.

Утврђивање и обједињавање наученог организовано је низом функционалних задатака који подстичу ученике на савладавање елементарног музичког описмењавања кроз забаву.

Са осмехом бирам да певам, слушам, свирам потврђује вишеслојност музичког образовања, откривајући ученицима значења музичких појмова *forte*, *mezzoforte* и *piano* (гласно, средње гласно и тихо) и термина уметничка музика, али и учећи их да препознају и изводе динамичке нијансе попут постепеног појачавања и утишавања. Ученицима је представљен композитор Стеван Стојановић Мокрањац са „Другом руковети” као значајним музичким делом које слави народну музику на уметнички начин. Ученици имају прилику и да науче да певају „Химну Светом Сави” и химну Републике Србије „Боже правде”. Изводећи остале песме у поглављу које су различитог карактера и тематике, они богате свој музички и певачки, али и слушалачки репертоар, а код великог броја песама примењују и стечена знања из домена музичке писмености кроз извођење по нотном запису – певање и музицирање на металофону. У поглављу су заступљене песме у којима деца кроз музику утврђују знања стечена на часовима Математике о мерама, уче о важности рециклаже и дејим правима. У Уџбеник су укључене постојеће песме које амбитусом и ритмичким вредностима одговарају усвојеним знањима из домена музичке писмености, како би могле бити обрађиване из нотног текста, а део песама наменски компонованих за овај уџбеник такође је пратио наведени критеријум.

Летимо ко чигре уз музичке игре надасве је разиграни, распевани део књиге, у којем су сабране различите музичке игре. Ученици имају прилику да се забаве учећи или осмишљавајући кораке за дате песме, али и изводећи драматизације за њих. Слушајући одломке из композиција Камија Сен Санса и других композитора, ученици стичу разумевање о употреби музичких средстава у дочаравању програмског садржаја дела, а потом кроз покрет испољавају различите доживљаје музике целим својим бићем, изражавајући музички доживљај на себи својствен начин. На крају поглавља, стичу знања о валцеру и полонези – плесовима који су настали на европским дворовима.

Уџбеник се завршава *Музичким речником* у коме су музички појмови протумачени по азбучном реду, као и списком *Композиција за певање и слушање* које се налазе на компакт-диску који прати Уџбеник.

1.2. КОНЦЕПЦИЈА ДИГИТАЛНОГ УЏБЕНИКА

Током претходних неколико деценија дигитални, електронски или е-уџбеници почињу да се користе у свим образовним системима широм света, и то у оквиру различитих образовних нивоа. У поређењу са традиционалним, папирним уџбеницима, дигитални уџбеници садрже мултимедијалне садржаје и нуде више интерактивних функција. Постоји много начина за њихово конципирање и дизајнирање, а могу бити ослоњени на различите технологије.

Дигитални уџбеник за Музичку културу за трећи разред може се сврстати у један од најзаступљенијих формата овог типа уџбеника. Реч је о дигиталном уџбенику који је у потпуности ослоњен на садржај папирне верзије Уџбеника, који је обogaћен додатним функцијама за учење и проверу знања. Наиме, сваку лекцију прате атрактивни мултимедијални и интерактивни садржаји који чине процес стицања и евалуације постигнућа знатно динамичнијим и интересантнијим. Такође, како решавање задатака прати моментална повратна информација о његовој тачности, ученици имају стални увид колико су успешно савладали градиво.

Издвајамо неколико кључних функција које дигитални уџбеник садржи:

- приказ текста;
- алати за рад на тексту (увеличавање текста, подвлачење, бојење, додавање и брисање коментара и слично);
- задаци за проверу знања различитог типа – одабир једног од понуђених одговора, превлачење термина или фотографија у одговарајућа поља, повезивање одређених појмова са њиховим илустрацијама, слагање илустрација по одређеном распореду итд.

Начин коришћења дигиталног уџбеника у настави зависи од техничке опремљености учионице, односно самих ученика. Уколико ученици у раду на часу користе таблете или лаптоп рачунаре, они дигитални уџбеник могу индивидуално користити на часу, према инструкцијама учитељице/учитеља. Овај начин коришћења омогућава учитељици/учитељу да прати ученичка постигнућа у оквиру задатака које решавају, прегледом статистике.

Уколико ово није случај, а у учионици постоји интерактивна табла или рачунар и пројектор, учитељица/учитељ дигитални уџбеник може користити у оквиру фронталног

облика рада, када пушта одређене додатне садржаје, или када отвара задатке, које након решавања у папирним уџбеницима решава одабрани добровољац, у сврху провере резултата.

У оквиру Дигиталног уџбеника за Музичку културу за трећи разред највећи проценат дигиталних садржаја чине аудио-снимци нумера за певање и слушање, као и видео-снимци караоке верзија песама, који олакшавају рад. Композиције се више не морају тражити на списку нумера и пуштати са компакт-диска, већ учитељица/учитељ једноставним кликом на иконицу смештену на страни на којој се налазе литерарни и нотни текст пушта аудио-снимак (караоке верзију или верзију са наснимљеним гласом, по потреби). Када је реч о осталим, додатним дидактичким садржајима, заступљени су бројни задаци, а посебно издвајамо виртуелни металофон на коме ученици, уколико не поседују сопствени инструмент, могу изводити различите музичке садржаје.

Међу бројним занимљивим задацима, издвајамо, на пример, задатак у ком ученици повезују почетке песама модела са називима тонова, и то у оквиру више нивоа, где се све више скраћују почетни мотиви песама, до њиховог свођења на сам почетни тон, поново, у складу са методом Зориславе М. Васиљевић. Има и бројних задатака у којима се ученици кликом опредељују за један од понуђених одговора или превлаче/повезују одређене појмове.

2. ДИДАКТИЧКИ ОКВИР

У овом сегменту Приручника укратко су представљени кључни дидактички принципи, наставне методе и облици рада и дата су упутства везана за вредновање ученичког постигнућа и планирање и припремање васпитно-образовног рада, у контексту наставе Музичке културе (већина дефиниција кључних термина преузета је из дела *Дидактика 1* и *Дидактика 3* Младена Вилотијевића). Представљени су и иновирана концепција Наставног програма и његов садржај за предмет Музичка култура. На самом крају сегмента представљени су усвојени исходи, стандарди и компетенције у домену Музичке културе и дате су дефиниције ових термина.

2.1. ДИДАКТИЧКИ ПРИНЦИПИ

Међу основне дидактичке принципе спадају:

1. принцип очигледности и апстрактности;
2. принцип систематичности и поступности;
3. систем приступачности узрасту ученика;
4. принцип индивидуализације, диференцијације и интеграције;
5. принцип свесне активности ученика;
6. принцип рационализације и економичности;
7. принцип научности (Вилотијевић, 2000: 395).

1. Принцип очигледности и апстрактности

Принцип очигледности подразумева стицање знања на основу чулног доживљаја (Вилотијевић, 2000: 396). У настави Музичке културе овај принцип је веома важан јер у поступку стицања знања о музици увек треба кренути од звука, односно слушног доживљаја дела, како би ученици самостално дошли до закључака везаних за одређене елементе музичког израза. Међутим, поред чула слуха, које свакако треба бити доминантно у процесу стицања знања, важно је и укључивање других чула, нарочито чула додира – кроз тапшање, на пример, или директно, тактилно упознавање с музичким инструментима, уколико постоје техничке могућности за то. Ни у ком случају не треба занемарити ни значај чула вида, посебно када је реч о упознавању са инструментима и начинима музицирања на њима. Модерне технологије обезбеђују знатно већу доступност видео-снимака, које сматрамо бољим избором од фотографија јер доносе синергију између визуелног и аудитивног искуства. Важно је истаћи да није довољно само омогућавање чулних искустава јер су она само полазиште за рад на подстицању мисаоне активности, доношење закључака, утврђивање сличности и разлика, дијалог о запаженим карактеристикама.

2. Принцип систематичности и поступности

Принцип систематичности и поступности подразумева да су знања која ученици стичу повезана у логичан, организован систем и надовезују се на знања која ученици већ имају, како би биле обезбеђене њихова трајност и могућност примене у другим ситуацијама. Овај принцип треба поштовати како на макроплану, у оквиру планирања

распореда наставних садржаја предмета, тако и на микроплану, у обради сваке наставне целине или јединице (Вилотијевић, 2000: 406). Примена принципа поступности и систематичности од великог је значаја у процесу стицању знања о музици, процесу музичког описмењавања, а још је значајнија у стицању музичких вештина и развоју одређених музичких способности (на пример, када је реч о извођењу на Орфовим инструментима, ово начело смо применили поступно, усложњавајући аранжмане у Уџбенику). Неопходно је надовезивати се на садржаје других предмета, али и на децју свакодневицу, односно ваншколски контекст, како би ученици били у прилици да повезују и активирају знања из различитих области и користе их на адекватан начин.

3. Систем приступачности узрасту ученика

Овај принцип подразумева усклађеност садржаја и метода рада са узрастним карактеристикама деце (Вилотијевић, 2000: 422). Међутим, када се примењује овај принцип, увек постоји опасност да се децје могућности прецене или потцене. На пример, када је реч о опсегу децјег гласа, учитељица/учитељ треба да бира песме усклађене са опсегом гласа већине деце, али и да уважи чињеницу да одређени проценат деце може изводити и тонове ван овог опсега, те им не треба у потпуности ускратити то искуство. Наравно, код обраде песама већег опсега не треба ни инсистирати да деца чији је опсег гласа мањи прецизно изводе високе тонове, већ само пратити њихов развој у овом погледу.

4. Принцип индивидуализације, диференцијације и интеграције

Овај принцип подразумева прилагођавање наставе ученицима различитих способности, преференција и нивоа знања (Вилотијевић, 2000: 412). Упознавање с претходним музичким искуствима и степеном развијености ученичких способности на почетку школске године веома је значајно због планирања целокупног тока рада, али је важно и због планирања индивидуалних задатака за поједине ученике који у већој мери одступају од просечних постигнућа. У настави Музичке културе деци вишег нивоа постигнућа (која похађају музичку школу или напосто показују већи афинитет или таленат) треба доделити лидерску улогу у разреду креирањем прилика за солистичко извођење, али и кроз додатне, сложеније задатке превасходно у домену извођења и стваралаштва. Децу нижег нивоа постигнућа треба мотивисати за учешће у музичким активностима кроз задатке прилагођене њиховим могућностима у којима ће се истаћи, на пример, солистичко музицирање на ритмичким инструментима, уколико имају потешкоћа с певањем.

5. Принцип свесне активности ученика/принцип самосталности

Овај принцип подразумева активно, свесно ангажовање ученика у оквиру решавања постављених задатака (Вилотијевић, 2000: 428). Примена метода и облика рада који максимално подстичу мисаоне и моторичке активности и самосталност у раду ученика својствене су настави Музичке културе и адекватно су осмишљене у њој. У овом уџбенику и приручнику предвидели смо велики број ситуација у којима ће ученици сопственим

залагањем – активним и креативним промишљањем, али и активним учешћем у разноврсним активностима којима се активира дејство вишеструких интелигенција – доћи до одређених решења и сазнања. Активно музицирање, певање и свирање, као и извођење покрета, свакако представљају активности у којима свесно ангажовање ученика може бити на веома високом нивоу уколико се креира права атмосфера, те уколико учитељица/учитељ редовно реагује ако уочи да се музика изводи по извесном аутоматизму, копирањем поступака других ученика.

6. Принцип рационализације и економичности

Овај принцип подразумева постизање максималног учинка на основу минималног утrophка енергије, времена и средстава. Рационалност и економичност у настави постижу се добром артикулацијом часа, заснованом на добром познавању нивоа претходног знања и способности ученика (Вилотијевић, 2000: 433). У оквиру припрема часова настојали смо да у што бољој мери оптимизујемо наставне садржаје који се обрађују на сваком часу и у Приручник укључимо све садржаје који се налазе у Уџбенику. Међутим, овај процес није могуће до краја извести без познавања особености сваког одељења, те је задатак учитељице/учитеља да их прилагоди специфичностима одељења у ком реализује наставу. Такође, није неопходно уврстити у наставу све садржаје из Уџбеника – у настави се неки од њих могу изоставити или се могу укључити неки други, по избору учитељице/учитеља.

7. Принцип научности

Целокупан наставни рад треба бити заснован на научно провереним садржајима, облицима и методама (Вилотијевић, 2000: 437), па тако и рад у домену Музичке културе. Понекад се у одређеној области јављају различити ставови, засновани на научним истраживањима са различитим теоријским полазиштима или методологији, те је на учитељици/учитељу да се определи за једно од њих. На пример, у оквиру методике Музичке културе постоје различити ставови везани за поступак учења песме. Неки, углавном инострани, аутори заступају становиште утемељено на резултатима одређених истраживања да песму треба учити без поделе на делове, уз велики број понављања целе песме, а у нашој земљи, утемељена на неким другим истраживањима, фаворизирана је метода учења песме по деловима, препоручена и Наставним програмом, на коју се ослањамо и у овом приручнику.

2.2. НАСТАВНЕ МЕТОДЕ

Постоје бројне дефиниције наставне методе, а ми издвајамо дефиницију Вилотијевића: „Наставна метода је научно верификован начин на који ученици, под руководством наставника, у наставном процесу, стичу знања, вештине и навике, примењују их у пракси, развијају своје психофизичке способности и интересовања.” (Вилотијевић, 1999: 209).

У најзначајније наставне методе, према поменутом аутору, спадају:

1. метода усменог излагања (монолошка метода);
2. метода разговора (дијалошка метода);

3. метода илустративних радова;
4. метода демонстрације (демонстративна или илустративно-демонстративна метода);
5. метода практичних радова;
6. метода писања;
7. метода читања и рада на тексту (Вилотијевић, 1999: 213).

У наставку потпоглавља представимо начине на које наведене методе могу бити примењене у настави Музичке културе.

1. Метода усменог излагања (монолошка метода)

Наставник у оквиру ове методе усмено излаже информације, а ученици су пасивни. Могу је користити и ученици када излажу одређене закључке или садржаје. Обухвата различите облике, као што су приповедање, објашњење, описивање, образлагање и друге. Свакако је незаменљива у одређеним фазама наставног процеса, када је важно изложити одређене чињенице, али је треба користити искључиво када ниједна друга није применљива, а и онда с мером и у комбинацији с другим методама и уз коришћење различитих наставних средстава како би се избегле њене основне слабости (Вилотијевић, 1999: 217). На пример, учитељица/учитељ понекад бира да изложи одређене садржаје коришћењем ове методе иако то није неопходно – уместо да ученике вербално упознаје са особеностима одређеног инструмента, они могу сами доћи до истих закључака директним упознавањем с њим, помоћу видео-снимка или фотографије.

2. Метода разговора (дијалогска метода)

У овој методи наставни задаци остварују се у облику питања и одговора – разговора наставника с децом, или у оквиру расправе (Вилотијевић, 1999: 227). У настави Музичке културе може се користити у оквиру утврђивања стечених знања и у оквиру обраде нових појмова (као у примеру наведеном изнад, везаном за стицање знања о основним карактеристикама инструмената). У коришћењу ове методе важна је флексибилност учитељице/учитеља – може донекле испланирати која ће питања поставити, али ток разговора треба да усмерава на основу ученичких одговора јер је само такав дијалог довољно интересантан и подстицајан за ученике. Важно је да учитељица/учитељ креира атмосферу у којој се подстиче дискусија и уважавају одговори ученика, како би сваки ученик био слободан да се укључи у расправу и изнесе своје мишљење. У настави Музичке културе нарочито су значајни разговори који прате слушање музике. Учитељица/учитељ пред свако слушање одломка поставља по једно питање јер ученици овог узраста још увек нису у стању да одједном усмере слушну пажњу на више музичких елемената. Такође, термини везани за поједине музичке карактеристике, а посебно они преузети из италијанског језика, као што су *piano*, *forte*, *mezzoforte*, усвајају се постепено, кроз разговор о певаним и слушаним делима, а потребно је доста времена да ученици овладају њиховим правилним коришћењем. Зато је задатак учитељице/учитеља да стрпљиво исправља грешке у њиховом коришћењу, као и да подстиче ученике да постепено шире вокабулар о расположењима која доносе музичка дела.

У оквиру слушања музике примењује се следећи методски поступак:

- . слушање нумере у целости како би деца стекла општи утисак о њој (глобално слушање композиције);
- . учитељица/учитељ усмерава пажњу ученика на одређени задатак: да ли је музика гласна или тиха; брза или спора; какво расположење доноси; ко је изводи... и пушта композицију још једном или више пута, по потреби (аналитичко слушање композиције);
- . пошто деца вербализују своје одговоре у оквиру наведених задатака, треба им што чешће омогућавати да композицију поново одслушају и свој доживљај или перцепцију одређеног музичког својства изразе покретом (евентуално цртежом), јер је то најприроднији начин за децу овог узраста.

Ипак, важно је истаћи да се овакав поступак примењује тек пошто учитељица/учитељ на примеру одређеног музичког дела самостално, методом демонстрације (о којој ће бити речи у наставку), укаже на композиторов избор одређених музичких изражајних средстава и њихов утицај на укупан карактер композиције. Тек потом може примењивати дијалогску методу и очекивати од ученика да их на сличан начин идентификују у оквиру слушаног дела и разговарају о њима.

3. Метода илустративних радова

Ова метода подразумева начин наставног рада у коме се постављени задаци остварују цртањем (Вилотијевић, 1999: 253). У настави Музичке културе може бити заступљена на више начина, а у трећем разреду то је најчешће илустровање фабуле или доживљаја музичког дела или цртање на основу предмета – илустровање обрађеног музичког инструмената (и свих његових делова).

4. Метода демонстрације (демонстративна или илустративно-демонстративна метода)

Ово је метода у којој наставник показује, односно демонстрира одређене предмете или радње (Вилотијевић, 1999: 261). Она се налази у основи методе учења песме по слуху и обраде бројалице, те је веома често заступљена у настави Музичке културе, нарочито у прва два разреда основне школе, када се песме уче искључиво по слуху.

Метода учења песме по слуху подразумева неколико фаза:

- . вежба дисања (може представљати почетну фазу рада на обради песме, а може се реализовати након разговора о тексту песме, пре њеног учења по деловима; може бити праћена и кратким вежбама упевавања);
- . учитељица/учитељ изводи песму у целости уз пратњу на хармонском инструменту (или караоке верзију песме с компакт-диска), уважавајући све експресивне одлике песме – динамику, темпо, карактер/расположење, артикулацију итд.;
- . разговор о тексту песме и објашњење непознатих речи;
- . учење песме по деловима – учитељица/учитељ демонстрира извођење сваког од делова, а потом га понавља са ученицима док га не усвоје; у ретким случајевима, уколико увиди да деца имају проблем са разумевањем неког дела текста, може извести текст песме без мелодије, слично извођењу бројалице – дакле, уважавајући трајања слогова (текст не треба рецитовати, јер се природни ритам текста често разликује од ритмичких вредности заступљених у песми), најпре самостално, а онда с децом; када се проблематичан део

савлада, враћа се на учење по деловима, у ком се текст и мелодија савладавају истовремено;

- . извођење песме у целости;
- . изражајно дотеривање песме (у почетку учитељица/учитељ скреће пажњу на поједине експресивне одлике песме, а касније их ученици идентификују сами, кроз разговор).

Веома је важно рећи да од квалитета демонстрације учитељице/учитеља у великој мери зависи колико је успешно остваривање постављених задатака. Наиме, уколико је први сусрет детета с песмом или бројалицом упечатљив, уколико се привуче његова пажња, активираће се и мотивација за рад и постићи добри резултати. Међутим, уколико учитељица/учитељ отпева песму по аутоматизму, без енергије, без уважених експресивних карактеристика, мотивација деце да је савладају биће на ниском нивоу, као и сам исход овако почетог часа.

5. Метода практичних (и лабораторијских) радова

У овој методи знања се стичу кроз практичан рад ученика (Вилотијевић, 1999: 271). Заступљена је у настави Музичке културе на много начина, како кроз активно музицирање које се може сврстати у практичан рад, тако и кроз прављење инструмената, извођење звукова, осмишљавање и извођење покрета и бројне друге активности.

6. Метода писања

У овој методи постављени задаци реализују се писањем. Да би се применила, деца претходно треба да савладају технику писања и читања, а потребно ју је примењивати у оквиру свих наставних предмета како би се подржао процес описмењавања и формирања језичке културе деце. Важно је да учитељица/учитељ на сваком часу пише кључне појмове на табли, као и податке о различитим договорима са ученицима (Вилотијевић, 1999: 279). Када је реч о музичком описмењавању, паралелно уз учење читања нота, али и различитих ознака као што су виолински кључ, ознаке за врсту такта и слично, треба вежбати и њихово писање. Из тог разлога у прилогу Уџбеника за трећи разред налази се вежбанка, у коју ученици могу бележити ноте, преписивати мелодијске вежбе и песме и томе слично.

7. Метода читања и рада на тексту

У овој методи постављени задаци остварују се читањем текстова (Вилотијевић, 1999: 289). Предуслов за реализовање рада у оквиру ове методе јесте овладавање техником читања, али истовремено од фреквенције употребе ове методе донекле зависи брзина овладавања техником читања, те зато треба бити заступљена у оквиру свих наставних предмета. Почевши од трећег разреда, ученици се поступно оспособљавају за читање нотног текста, савладавањем ознака за бележење нотних трајања, висина, као и других ознака, попут виолинског кључа, тактица, ознака за понављање и томе слично. Познавање ових ознака предуслов је за коришћење методе учења песме по нотном слуху. Она подразумева следеће етапе:

- вежба дусања прилагођена наставној теми;

- анализа нотног текста – уочавање до тада савладаних ознака за темпо, динамику, репетицију итд., заступљених ритмичких вредности и тонских висина;
- извођење нотног текста парлато – уз тактирање ако је песма у такту 2/4, односно уз куцање оловком о клупу ако је песма у другим врстама такта, које још нису обрађене;
- распевавање;
- певање песме солмизацијом, уз тактирање или куцање;
- изговарање текста песме у предвиђеном ритму или читање поетског текста;
- разговор о тексту песме и разјашњење непознатих речи;
- певање песме са поетским текстом – учење песме по деловима;
- извођење песме у целисти;
- извођење песме на металофону, уз певање солмизацијом и поетским текстом;
- разговор о експресивним одликама песме (динамици, темпу, артикулацији) и извођење уз њихово уважавање – изражајно дотеривање песме.

2.3. ОБЛИЦИ РАДА

Облик наставног рада је начин организовања активности ученика и наставника.

У облике рада спадају:

1. фронтални облик;
2. групни облик;
3. рад у паровима;
4. индивидуални рад (Вилотијевић, 1999: 181).

1. Фронтални облик наставног рада

„Фронтални рад је такав организациони облик рада у коме наставник ради истовремено са целим разредом“ (Вилотијевић, 1999: 181). У настави Музичке културе често је заступљен како током часова обраде – обраде песме, бројалице, слушања музике, тако и у оквиру часова на којима се утврђује обрађено градиво. Како су највеће слабости овог приступа усмереност ка просечном ученику и запостављеност натпросечних и ученика нижег нивоа постигнућа, као и мања могућност примене стечених знања, од огромног значаја је његово комбиновање с другим облицима рада.

2. Групни облик наставног рада

Реч је о облику рада у ком се ученици у оквиру одељења деле на групе и реализују постављене задатке у оквиру њих (Вилотијевић, 1999: 185). Овај облик рада предвиђен је у нашем приручнику у више ситуација – приликом извођења музичких игара и драматизација, припрема приредби, извођења бројалица, а најчешће у области музичког стваралаштва, када ученици подељени у групе осмишљавају покрете, ритмичку пратњу за песме и бројалице и слично.

Област музичког стваралаштва дуго је била запостављена у нашим школама јер су учитељице/учитељи зазирали од рада у овој области, сматрајући да немају довољно компетенција да га усмеравају. Међутим, истичемо да се методски поступак за рад у области стваралаштва не мора састојати из стриктно одређених фаза, већ се може одвијати и у оквиру групног рада ученика, где ће једни другима помагати, допуњавати идеје, где ће ученици са развијенијим музичким способностима „водити“ процес, те га на овај начин треба што чешће користити. Задатак учитељице/учитеља је да ученике подели у групе водећи рачуна о личним карактеристикама појединаца, нивоу њихових музичких способности и постигнућа у оквиру овог предмета, како би свака група имала приближно равномеран број „лидера” и ученика који се мање истичу у настави Музичке културе. Такође, улога учитељице/учитеља је да модерира стваралачки процес обилазећи ученике, ослушкујући њихове идеје и дајући им смернице, правећи аудио-записе ученичких решења уз помоћ мобилног телефона (уз њихову сагласност), а потом и да их охрабрује да своје идеје изведу, одслушају, коментаришу.

3. Рад у паровима

Рад у паровима подразумева реализацију постављених задатака у паровима (Вилотијевић, 1999: 194). Може се користити у најразличитијим ситуацијама, а као примере наводимо израду дечјих инструмената, извођење покрета, решавање одређених задатака.

4. Индивидуални рад

Овај облик рада подразумева самосталан рад на реализацији постављених задатака (Вилотијевић, 1999: 198). У Уџбенику се налазе бројни налози у којима ученици користе сопствена знања за решавање одређених проблема, односно задатака.

2.4. ИСХОДИ, ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ И КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Како су нови наставни програми засновани на концепцији образовања која почива на већ дефинисаним компетенцијама, исходима и стандардима, у овом сегменту ћемо представити значење сваког од термина, као и регулативу у овој области која је до сада усвојена.

Опште предметне компетенције показују за шта настава и учење једног предмета оспособљавају ученике на крају основне школе, односно појединих разреда, и у виду радног нацрта дефинисане су за све обавезне предмете у основном образовању. Дефинишу се у складу с природом предмета, стандардима постигнућа, општим међупредметним компетенцијама, циљевима и општим исходима образовања и васпитања (Кратка објашњења неких коришћених израза, б. д.: 7)

Специфичне предметне компетенције представљају разраду опште предметне компетенције, у оквиру дефинисаних кључних предметних области (Кратка објашњења неких коришћених израза, б. д.: 9).

У оквиру нацрта документа „Оквир предметног курикулума – обавезни предмети у основном образовању” наведене су опште и специфичне предметне компетенције за предмет Музичка култура.

Општа предметна компетенција

На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје. Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве.

Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима. Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра предностима, што користи у развијању идеја и сарадње. Користи знања о музици у разумевању савремених догађаја, историје, науке, религије, уметности и сопствене културе и идентитета. Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

Основни ниво

Ученик ужива у различитим музичким садржајима. Свестан је различитих утицаја музике на њега и улоге музике у друштвеним догађајима. Ученик разуме неопходност сарадње, међусобног подстицања и уважавања у заједничком музицирању и повезује ставове и искуства у свакодневном групном раду.

Средњи ниво

Ученик повезује музику са историјским, религијским, научним и осталим релевантним димензијама људског живота. Разуме везу између културног идентитета и музике. Ученик повезује музичка знања и вештине са различитим видовима сопственог изражавања. Учествоје у музичким активностима школе и заједнице.

Напредни ниво

Ученик разуме музичке стилове у односу на друштвена дешавања и има критички однос према музици. Креативно користи музичка знања, вештине и искуства у подстицању индивидуалног и групног изражавања и сарадње и презентовања знања. Даје свој допринос очувању традиције и културном идентитету преко музике (Оквир предметног курикулума – обавезни предмети у основном образовању, 2014: 58).

Специфичне предметне компетенције

Ученик користи језик музике за изражавање својих осећања, идеја и комуникацију са другима. Кроз познавање музичког језика и стилова, ученик увиђа везу музике са догађањима у друштву и доприноси њиховом обликовању. Ученик истражује везу између музике и изражавања покретом.

Основни ниво

Ученик познаје језик музике и изражава се гласом, инструментом и покретом индивидуално и/или у групи. Ученик слушно препознаје основне карактеристике музичке уметности и развија естетску осетљивост.

Средњи ниво

Ученик користи различите музичке изражајне елементе у исказивању својих осећања, идеја и комуникацији са другима. Слушно препознаје различите жанрове музичке уметности са посебним акцентом на аутентичном музичком фолклору. Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања и истражује могућности ИКТ за слушање, стварање и извођење музике. Ученик комуницира покретом уз музику.

Напредни ниво

Ученик креативно примењује стечена музичка искуства у изражавању и представљању ставова, идеја и у комуникацији са другима. Уважава и истражује музичке садржаје различитих жанрова, стилова и култура. Доприноси очувању и развоју музичке културне баштине. Има критички став према музици. Повезује и користи музику са ИКТ у стварању и презентовању знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице (Оквир предметног курикулума – обавезни предмети у основном образовању, 2014: 59).

Опште међупредметне компетенције јесу оне компетенције које се у школи развијају кроз наставу свих предмета, неопходне су свим ученицима за будуће укључивање у друштвене токове, запошљавање и представљају основу за целоживотно учење. Дефинисане су за крај основног образовања, у складу с листом кључних компетенција дефинисаних у ЕУ, као и општих исхода образовања и васпитања, дефинисаних у оквиру Закона о основама система образовања и васпитања (Кратка објашњења неких коришћених израза, б. д.: 7).

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања у Републици Србији су:

- компетенција за учење;
- одговорно учешће у демократском друштву;
- естетичка компетенција;
- комуникација;
- одговоран однос према околини;
- одговоран однос према здрављу;
- предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- рад са подацима и информацијама;
- решавање проблема;
- сарадња;
- дигитална компетенција (Оквир предметног курикулума – обавезни предмети у основном образовању, 2014).

Општи исходи образовања и васпитања јесу очекивани резултати укупног образовног процеса, односно знања, вештине, ставови и вредности који се развијају током процеса образовања и васпитања (Кратка објашњења неких коришћених израза, б. д.: 8).

Предметни исходи представљају очекиване резултате процеса учења у оквиру наставног предмета. Показују шта су ученици оспособљени да учине, предузму, изведу, обаве користећи знања и вештине стечене током учења одређеног предмета. Дефинишу се на основу општих међупредметних компетенција, општих и специфичних предметних компетенција, као и стандарда постигнућа за наставни предмет, и то за сваку годину учења предмета (Кратка објашњења неких коришћених израза, б. д.: 8).

У оквиру нацрта документа „Оквир предметног курикулума – обавезни предмети у основном образовању” наведени су предметни исходи за Музичку културу, за све разреде, а ми овде наводимо исходе дефинисане за крај трећег разреда.

По завршетку разреда, ученик ће бити у стању да:

- повеже нотно писмо са музичким изражавањем;
- користи дечје ритмичке и мелодијске инструменте;
- разликује изражајне могућности извођачких састава;
- препозна наменску музику релевантну за његов узраст;
- уочава везу између музике и тела;
- повеже традиционалну музику са прецима;
- препозна дела дечјег музичког стваралаштва;
- прати развој музичког догађаја током слушања;
- изводи музику која је у вези са његовим расположењем и инспирацијом;
- импровизује кратке музичке игре на дечјим/импровизованим инструментима, гласом уз покрет.

Стандарди постигнућа јесу искази који показују која знања и вештине ученици треба да достигну на крају одређеног нивоа образовања и васпитања. Формулације стандарда су конкретне, оперативне и могуће их је проверити тестирањем или посматрањем (Кратка објашњења неких коришћених израза, б. д.: 9).

Представљамо образовне стандарде за крај основног образовања за предмет Музичка култура, објављене 2010. године.

Област 1: Знање и разумевање

Основни ниво

У области *Знање и разумевање* ученик уме да:

МК.1.1.1 препозна основне елементе музичке писмености;

М.К.1.1.2. опише основне карактеристике:

- . музичких инструмената и састава,
- . историјско-стилских периода,
- . музичких жанрова,
- . народног стваралаштва.

Средњи ниво

У области *Знање и разумевање* ученик уме да анализира повезаност:

М.К.2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером);

М.К.2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми);

М.К.2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота.

Напредни ниво

У области *Знање и разумевање* ученик:

М.К.3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела;

М.К.3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора;

М.К.3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд;

М.К.3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом).

Област 2: Слушање музике

Основни ниво

У области *Слушање музике* ученик, на основу слушања музичких примера, ученик уме да именује:

М.К.1.2.1. музичке изражајне елементе;

М.К.1.2.2. извођачки састав;

М.К.1.2.3. музичке жанрове;

М.К.1.2.4. српски музички фолклор.

Средњи ниво

У области *Слушање музике* ученик уме да:

М.К.2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре);

М.К.2.2.2. препозна структуру одређеног жанра.

Напредни ниво

У области *Слушање музике* ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са:

М.К.3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера;

М.К.3.2.2 жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера;

М.К.3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора.

Област 3: Музичко извођење

Основни ниво

У области *Музичко извођење* ученик уме да:

М.К.1.3.1. пева једноставне дечје, народне или популарне композиције;

М.К.1.3.2. изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.

Напредни ниво

У области *Музичко извођење* ученик уме да:

М.К.3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима.

Област 4: Музичко стваралаштво

Основни ниво

У области *Музичко стваралаштво* ученик уме да:

М.К.1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења;

М.К.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела;

М.К.1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима;

М.К.1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.

Напредни ниво

У области *Музичко стваралаштво* ученик уме да:

М.К.3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте;

М.К.3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова;

М.К.3.4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.²³

3. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ

3.1. ЦИЉ, САДРЖАЈИ И ИСХОДИ

Наставни план и програм основни су документи на којима се заснива настава у школи. Наставним планом одређени су предмети који ће се изучавати у сваком од разреда, као и број часова посвећен сваком од њих. Он укључује податке о обавезним предметима, обавезним ваннаставним активностима и изборним предметима (Вилотијевић, 1999: 23). Музичка култура спада у обавезне предмете у свих осам разреда основне школе, а у нижим разредима посвећен јој је један час недељно.

Наставни програм је документ којим су прописани наставни садржаји сваког од предмета дефинисаних Наставним планом (Вилотијевић, 1999: 39).

У иновираним Програму наставе и учења за трећи разред за предмет Музичка култура дефинисани су циљ предмета, исходи и садржаји у оквиру три области, односно тема – извођење музике, музичко стваралаштво и слушање музике. Потом следи упутство за дидактичко-методичко остваривање програма, које укључује увод (у оквиру ког су смештене и напомене везане за музички бонтон и утицај музике на здравље), напомене везане за планирање наставе и учења, остваривање наставе и учења за сваку од области (с приложеним списковима препоручених композиција за слушање, певање и свирање), као и праћење и вредновање наставе и учења.

Циљ предмета дефинисан је на следећи начин: „Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорност према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа” (Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања, 2019: 97).

Кључну новину у програму представљају јасно и прецизно дефинисани исходи у оквиру сваке од области, као и детаљније прописани садржаји.

Тако су у области **слушања музике** поменути садржаји попут музичког дијалога, филмске музике, као и условљеност музичког карактера елементима музичке изражајности.

У овој области дефинисани су следећи исходи.

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- опише своја осећања у вези са слушањем музике;
- наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе;
- разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима;
- повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима;
- препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу (Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања, 2019: 97).

У оквиру нашег уџбеника и приручника представљени су бројни садржаји који омогућавају остваривање свих постављених исхода у овој области. У области **извођења музике**, међу садржајима су наведени певање песама различитог карактера и садржаја по слуху, певање песама модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у тонском опсегу од ха до це², певање и извођење игара и инструменталних аранжмана, али и упознавање са елементима музичког писма, као што су линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина, четвртина, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4, јединица бројања, тонске висине до–сол, учење тактирања у 2/4 такту, те извођење песама из нотног текста.

У овој области дефинисани су наредни исходи.

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- примењује правилан начин држања тела и дисања при певању;
- изговара бројалице у ритму, уз покрет;
- пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења;
- повезује почетне тонове песама модела и једноставних наменских песама са тонском висином;
- комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет;
- свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу;
- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;
- коментарише своје и туђе извођење музике;
- самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације;
- учествује у школским приредбама и манифестацијама (Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања, 2019: 97).

Сви наведени исходи могу бити остварени кроз рад заснован на овом уџбенику и приручнику.

У области **музичког стваралаштва**, међу садржајима се налазе стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње, музичка питања и одговори, музичка допуњалка и друго.

У овој области дефинисани су следећи исходи.

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу;
- осмисли музички одговор на музичко питање;
- осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст;
- изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају (Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања, 2019: 98).

Како је реч о области музичко стваралаштво која је у наставној пракси често запостављена, настојали смо да у Уџбенику и Приручнику понудимо бројне прилике за рад у њој, кроз разноврсне налоге и прецизно описан приступ раду у овој области.

Сегмент намењен упутствима за дидактичко-методичко остваривање програма, између осталог, доноси и напомену везану за корелацију између предмета: „Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи” (Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања, 2019: 96). У оквиру сегмента програма „Остваривање наставе и учења“ налазе се и методска упутства за рад у свакој од области, као и препоручене композиције за слушање и певање, које се у одређеној мери разликују од оних препоручених у претходном програму.

У оквиру упутства за остваривање ваннаставних активности налазе се упутства везана за реализацију наставе хора – избор ученика за хор, вежбе дисања, распевавања, поступак обраде песме, списак препоручених композиција. У програму се тако наводи: „Наставник формира хор на основу провере слуха и гласовних могућности ученика, дикције и осећаја за ритам. Код сваког ученика наставник треба да препозна природни певачки регистар и опсег, на основу чега врши поделу на певачке гласове (први и други, односно горњи и доњи) за извођење двогласних композиција” (Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања, 2019: 129). Сматрамо да овако формулисана напомена није у сагласју са основним циљем предмета, те да искључује одређени број деце мотивисане за учешће у колективном музицирању из овог вида активности. Такође, оваква врста провере слуха и гласа захтева знатно веће музичке компетенције од оних које поседују учитељице и учитељи, а у пракси се углавном претвара у произвољно доношење судова о музичким предиспозицијама деце. Сматрамо да се сваком детету у оквиру било ког вида колективног музицирања може доделити задатак усклађен с његовим способностима, те да ниједном детету не треба ускратити прилику да учествује у заједничком музицирању, чак ни по цену нешто нижег квалитета финалног производа – извођења у оквиру јавног наступа хора.

3.2. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ УЧЕНИЧКИХ ПОСТИГНУЋА

Оцењивање у школи дефинише се као мерење ученичког успеха, уз често наглашавање да се њиме упоређује успех једног ученика са успехом другог. Међутим, природа предмета Музичка култура је таква да има извесне специфичности у погледу праћења и вредновања ученичких постигнућа. У областима као што су извођење и стваралаштво не могу се међусобно упоређивати постигнућа ученика, већ се може пратити напредак сваког појединца у оквиру његових способности. На пример, исту оцену треба доделити ученицама чије су извођачке и стваралачке способности на високом нивоу, као и ученицима који су, упркос ограничењима у развијености гласовног апарата или ритмичких способности, доста напредовали, иако њихове извођачке/стваралачке способности још увек нису на високом нивоу. У оквиру појединих припрема часова налазе се наши предлози табела које могу послужити као адекватан инструмент за праћење напретка сваког ученика у појединим областима.

У наставном програму дате су и сугестије везане за процес вредновања:

„На часовима Музичке културе најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка тумачењу. Из тих разлога, не инсистира се на дефиницијама, већ на препознавању, извођењу и

идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је степен ангажовања, уложен труд и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности, потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.” (Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања, 2019: 103).

3.3. ПЛАНИРАЊЕ И ПРИПРЕМАЊЕ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Планирање васпитно-образовног рада је сложен процес који подразумева повезивање низа садржајних и организационих елемената у јединствен систем рада. Годишње планирање подразумева израду глобалних, годишњих планова, оперативних, најчешће месечних планова, као и појединачних припрема за сваки час. У наставку Приручника налази се наш предлог за сваку од наведених категорија.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА; РАЗРЕД: III; НАСТАВНИК:

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОБРАДА/ УТВРЂИВАЊЕ (комбиновани)	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Извођење музике	1										1			1
2.	Извођење и слушање музике	1	2	4	3			1		2		9	1	3	13
3.	Извођење и музичко стваралаштво	2			1	1	1	1	3	1	1	2	6	3	11
4.	Слушање музике и музичко стваралаштво		1											1	1
4.	Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	1	1		1	2	1	2	1		1	6	2	2	10
УКУПНО		5	4	4	5	3	2	4	4	3	2	18	9	9	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Извођење музике	- компетенција за учење, - естетичка компетенције, - комуникација, - одговоран однос према околини, - одговоран однос према здрављу, - сарадња, - дигитална компетенција	- М.К.1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености. - М.К.1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - М.К.1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; - М.К.1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.	– примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – повезује почетне тонове песама–модела и једноставних наменских песама са тонском висином; – комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; – свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу.
2.	Слушање музике	- естетичка компетенције, - комуникација, - дигитална компетенција	- М.К.1.1.2. опише основне карактеристике музичких инструмената и састава; - М.К.1.2.1. на основу слушања музичких примера да именује музичке	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; – разликује инструменте по

			изражајне елементе; • М.К.1.2.2. на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав; • М.К.2.2.2. препозна структуру одређеног жанра; • М.К.1.1.2. опише основне карактеристике народног стваралаштва.	боји звука и изражајним могућностима; – повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу.
3.	Музичко стваралаштво	• компетенција за учење, • естетичка компетенције, • комуникација, • предузимљивост и оријентација ка предузетништву, • решавање проблема, • сарадња, • дигитална компетенција	• М.К.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • М.К.1.4.3. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.	– осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу ; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: III

НАСТАВНИК:

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОБРАДА/ УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Извођење музике	1										1			1
2.	Извођење и слушање музике	2	2	4	2	1		1		1	1	9	2	3	14
3.	Извођење и музичко стваралаштво	1			1	1	1	2	2	1	1	2	5	3	10
4.	Слушање музике и музичко стваралаштво		1											1	1
4.	Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	1	1		1		3	2	1		1	6	2	2	10
УКУПНО		5	4	4	4	2	4	5	3	2	3	18	9	9	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Извођење музике	- компетенција за учење, - естетичка компетенције, - комуникација, - одговоран однос према околини, - одговоран однос према здрављу, - сарадња, - дигитална компетенција	- М.К.1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености. - М.К.1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - М.К.1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; - М.К.1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.	– примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – повезује почетне тонове песама–модела и једноставних наменских песама са тонском висином; – комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; – свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу;
2.	Слушање музике	- естетичка компетенције, - комуникација, - дигитална компетенција	- М.К.1.1.2. опише основне карактеристике музичких инструмената и састава; - М.К.1.2.1. на основу слушања музичких примера да именује музичке	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; – разликује инструменте по

			изражајне елементе; • М.К.1.2.2. на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав; • М.К.2.2.2. препозна структуру одређеног жанра; • М.К.1.1.2. опише основне карактеристике народног стваралаштва.	боји звука и изражајним могућностима; – повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;
3.	Музичко стваралаштво	• компетенција за учење, • естетичка компетенције, • комуникација, • предузимљивост и оријентација ка предузетништву, • решавање проблема, • сарадња, • дигитална компетенција	• М.К.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • М.К.1.4.3. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте;	– осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу ; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају;

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: СЕПТЕМБАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике Извођење и слушање музике Извођење и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте. - описује основне карактеристике музичких инструмената и састава; - на основу слушања музичких	1.	<i>Утврђивање обрађених садржаја из претходног разреда – певање</i>	Утврђивање (У)	<i>Српски језик</i> <i>Математика</i> <i>Природа и друштво</i>	
		2.	<i>Утврђивање обрађених садржаја из претходног разреда – извођење на инструментима и слушање</i>	Утврђивање (У)		
		3.	<i>Обрада песме „Септембар“ по слуху и слушање композиција о јесени</i>	Обрада (О)		
		4.	<i>Увод у нотна трајања</i>	Обрада (О)		

	примера да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • препозна основне елементе музичке писмености.		– четвртина и половина, обрада песме „Поздрав из Србије“ по слуху			
		5.	Ознаке за гласно, тихо и средње гласно у музици; Обрада песме „Гозба“ по слуху.	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ОКТОБАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Слушање музике и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције. - препозна основне елементе музичке писмености. - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - препозна структуру одређеног жанра; - опише основне карактеристике народног стваралаштва.	6.	<i>Увод у нотна трајања – осмина и цела нота</i>	Обрада (О)	<i>Српски језик</i> <i>Природа и друштво</i> <i>Физичка култура</i> <i>Грађанско васпитање</i> <i>Народна традиција</i>	
		7.	<i>Елементи нотног писма – такт и тактица; Обрада песме „Имам права“</i>	Обрада (О)		
		8.	<i>Народна и уметничка музика</i>	Комбиновани (К)		
		9.	<i>Обрада песме „Лептирићу шаренићу“ по слуху и осмишљавање пратње и покрета</i>	Обрада (О)		

	- осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; - изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: НОВЕМБАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике и слушање музике	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - препозна основне елементе музичке писмености; - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав.	10.	<i>Мера у музици, тактирање на два; обрада песме „Поврђијада“ по слуху</i>	Обрада (О)	<i>Математика</i> <i>Природа и друштво</i> <i>Физичка култура</i>	
		11.	<i>Мера у музици, тактирање на два-утврђивање; обрада песме „Рециклажа“ по слуху</i>	Комбиновани (К)	<i>Ликовна култура</i>	
		12.	<i>Линијски систем и виолински кључ; обрада песме „Савила се бела лоза винова“ по слуху и извођење покрета уз певање; Слушање</i>	Обрада (О)		

			<i>нумере „Нишки вез“.</i>			
		13.	<i>Четвртинска и осминска пауза; Обрада песме „Авантуре малог Јују“; Слушање композиције „Африка“ Камија Сен Санса</i>	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ДЕЦЕМБАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције. - препозна основне елементе музичке писмености; - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.	14.	<i>Обрада музичке игре „Авантуре малог Јују“; Утврђивање обрађених песама</i>	Комбиновано (К)	<i>Српски језик</i> <i>Природа и друштво</i> <i>Ликовна култура</i>	
		15.	<i>Обрада химне „Боже правде“ по слуху; Слушање композиција о зими и импровизовање покрета уз слушање музике</i>	Обрада (О)		
		16.	<i>Половинска и цела пауза; Постепено утишавање и појачавање у музици; Обрада песме</i>	Обрада (О)		

			<i>„Шапутање“</i>			
		17.	<i>Обрада бројалице „Иза брда плава“ и извођење аранжмана из нотног текста; Утврђивање знања о постепеном појачавању и утишавању музике</i>	Комбиновано (К)		
		18.	<i>Обрада песме „Химна Светом Сави“ по слуху</i>	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ЈАНУАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење и слушање музике, музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - препозна основне елементе музичке писмености. - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте. - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав;	19.	Обрада песме „У ливади под јасеном“ по слуху и осмишљавање пратње уз певање песме	Обрада (О)	<i>Српски језик</i> <i>Математика</i> <i>Природа и друштво</i> <i>Народна традиција</i>	
		20.	Обрада песме и игре „Ишли смо у Африку“ по слуху; Утврђивање знања о нотним трајањима и паузама	Комбиновано (К)		
		21.	Обнављање песама за поставку тонских висина ре, ми и фа; Слушање нумера из „Карневала животиња“ Камија	Утврђивање (У)		

			<i>Сен Санса</i>			
--	--	--	------------------	--	--	--

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ФЕБРУАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење и слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав.	22.	Упознавање са нотама <i>ре, ми и фа; Валцер</i>	Обрада (О)	<i>Српски језик</i>	
		23.	Утврђивање знања о нотним висинама <i>ре, ми и фа</i>	Утврђивање (У)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: МАРТ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење и слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - повеже нотном писмо са музичким изражавањем; - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов	24.	<i>Утврђивање знање о обрађеним нотном висинама -ре, ми и фа; Полонеза</i>	Утврђивање (У)	Српски језик	
		25.	<i>Провера знања; Утврђивање знања о обрађеним нотним висинама и трајањима</i>	Утврђивање (У)		
		26.	<i>Обнављање песме-модела за тон до; Поставка ноте до</i>	Утврђивање (У)		
		27.	<i>Утврђивање знања везаних за читање и писање ноте до; Извођење песме</i>	Утврђивање (У)		

	инструментаријум и друге задате музичке инструменте.		„Фалила ми се“ из нотног текста; Провера знања везаних за валцер и полонезу			
--	--	--	--	--	--	--

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: АПРИЛ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте. - на основу слушања музичких примера да именује:	28.	<i>Поставка ноте сол; Обрада песме „На крај села“ из нотног текста</i>	Обрада (О)	<i>Српски језик</i>	
		29.	<i>Утврђивање знања о читању и писању ноте сол; Обрада песме „Кукавица“ из нотног текста; Извођење песама „Добро јутро, добар дан“ и „Сол ми дај“ из нотног текста</i>	Комбиновани (К)		
		30.	<i>Утврђивање постављених нотних висина; Обрада песме „Ерско коло“ из</i>	Утврђивање (У)		

	• музичке изражајне елементе; • извођачки састав.		<i>нотног текста и усвајање корака уз ову песму; Извођење песме „Септембар“ из нотног текста</i>			
		31.	<i>Слушање композиције „Зелени се јагодо“, Обрада песме „Лепе ли су, нано“</i>	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: МАЈ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Извођење музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.	32.	Обрада музичке игре „Јабука; Утврђивање знања	Комбиновани (К)	<i>Српски језик</i> <i>Природа и друштво</i>	
		33.	Утврђивање знања; Обнављање песама „Лазара мајка грдила“, „Синоћ мајка оженила Марка“, „Синоћ је куца лајала“	Утврђивање (У)		
		34.	Обрада песме „У Будиму граду“	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ЈУН

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике, музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева и свира једноставне дечије, народне или популарне композиције. - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов	35.	Обрада песме „Ја посејах лубенице“; Слушање нумере „Нишка бања“	Обрада (О)	<i>Српски језик</i> <i>Природа и друштво</i>	
		36.	Утврђивање обрађених песама	Утврђивање (У)		

	инструментаријум и друге задате музичке инструменте.					
--	---	--	--	--	--	--

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: СЕПТЕМБАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике Извођење и слушање музике Извођење и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте. - описује основне карактеристике музичких инструмената и састава; - на основу слушања музичких	1.	<i>Утврђивање обрађених садржаја из претходног разреда – певање</i>	Утврђивање (У)	<i>Српски језик</i> <i>Математика</i> <i>Природа и друштво</i>	
		2.	<i>Утврђивање обрађених садржаја из претходног разреда – извођење на инструментима и слушање</i>	Утврђивање (У)		
		3.	<i>Обрада песме „Септембар“ по слуху и слушање композиција о јесени</i>	Обрада (О)		
		4.	<i>Увод у нотна трајања</i>	Обрада (О)		

	примера да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • препозна основне елементе музичке писмености.		– четвртина и половина, обрада песме „Поздрав из Србије“ по слуху			
		5.	Ознаке за гласно, тихо и средње гласно у музици; Обрада песме „Гозба“ по слуху.	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ОКТОБАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Слушање музике и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције. - препозна основне елементе музичке писмености. - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - препозна структуру одређеног жанра; - опише основне карактеристике народног стваралаштва.	6.	<i>Увод у нотна трајања – осмина и цела нота</i>	Обрада (О)	<i>Српски језик</i> <i>Природа и друштво</i> <i>Физичка култура</i> <i>Грађанско васпитање</i> <i>Народна традиција</i>	
		7.	<i>Елементи нотног писма – такт и тактица; Обрада песме „Имам права“</i>	Обрада (О)		
		8.	<i>Народна и уметничка музика</i>	Комбиновани (К)		
		9.	<i>Обрада песме „Лептирићу шаренићу“ по слуху и осмишљавање пратње и покрета</i>	Обрада (О)		

	- осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; - изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.					

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: НОВЕМБАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике и слушање музике	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - препозна основне елементе музичке писмености; - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав.	10.	<i>Мера у музици, тактирање на два; обрада песме „Поврђијада“ по слуху</i>	Обрада (О)	<i>Математика</i> <i>Природа и друштво</i> <i>Физичка култура</i>	
		11.	<i>Мера у музици, тактирање на два-утврђивање; обрада песме „Рециклажа“ по слуху</i>	Комбиновани (К)	<i>Ликовна култура</i>	
		12.	<i>Линијски систем и виолински кључ; обрада песме „Савила се бела лоза винова“ по слуху и извођење покрета уз певање; Слушање</i>	Обрада (О)		

			<i>нумере „Нишки вез“.</i>			
		13	<i>Четвртинска и осминска пауза; Обрада песме „Авантуре малог Јују“; Слушање композиције „Африка“ Камија Сен Санса</i>	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ДЕЦЕМБАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	пева једноставне дечије, народне или популарне композиције.	14.	<i>Обрада музичке игре „Авантуре малог Јују“; Утврђивање обрађених песама</i>	Комбиновано (К)	<i>Српски језик</i> <i>Природа и друштво</i> <i>Ликовна култура</i>	
	- препозна основне елементе музичке писмености; - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.	15.	<i>Обрада химне „Боже правде“ по слуху; Слушање композиција о зими и импровизовање покрета уз слушање музике</i>	Обрада (О)		
		16.	<i>Половинска и цела пауза; Постепено утишавање и појачавање у музици; Обрада песме</i>	Обрада (О)		

			<i>„Шапутање“</i>			
		17.	<i>Обрада бројалице „Иза брда плава“ и извођење аранжмана из нотног текста; Утврђивање знања о постепеном појачавању и утишавању музике</i>	Комбиновано (К)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ЈАНУАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Извођење музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте. - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав;	18.	Обрада песме „Химна Светом Сави“ по слуху	Обрада (О)	<i>Српски језик</i> <i>Природа и друштво</i> <i>Народна традиција</i>	
		19.	Обрада песме „У ливади под јасеном“ по слуху и осмишљавање пратње уз певање песме	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ФЕБРУАР

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - препозна основне елементе музичке писмености. - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав.	20.	Обрада песме и игре „Ишли смо у Африку“ по слуху; Утврђивање знања о нотним трајањима и паузама	Комбиновани (К)	<i>Српски језик</i> <i>Математика</i> <i>Природа и друштво</i>	
		21.	Обнављање песама за поставку тонских висина ре, ми и фа; Слушање нумера из „Карневала животиња“ Камија Сен Санса	Утврђивање (У)		
		22.	Упознавање са нотама ре, ми и фа; Валцер	Обрада (О)		

		23.	<i>Утврђивање знања о нотним висинама ре, ми и фа</i>	Утврђивање (У)		
--	--	-----	---	----------------	--	--

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: МАРТ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције. - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - опише основне карактеристике музичких инструмената и састава; - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном	24.	<i>Утврђивање знање о обрађеним нотном висинама -ре, ми и фа; Полонеза</i>	Утврђивање (У)	<i>Српски језик</i>	
		25.	<i>Провера знања; Утврђивање знања о обрађеним нотним висинама и трајањима</i>	Утврђивање (У)		
		26.	<i>Обнављање песме-модела за тон до; Поставка ноте до</i>	Утврђивање (У)		
		27.	<i>Утврђивање знања везаних за читање и писање ноте до; Извођење песме</i>	Утврђивање (У)		

	инструменту. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.		„Фалила ми се“ из нотног текста; Провера знања везаних за валцер и полонезу			
		28.	Поставка ноте сол; Обрада песме „На крај села“ из нотног текста	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: АПРИЛ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење музике и музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте. - на основу слушања музичких	29.	Утврђивање знања о читању и писању ноте сол; Обрада песме „Кукавица“ из нотног текста; Извођење песама „Добро јутро, добар дан“ и „Сол ми дај“ из нотног текста	Комбиновани (К)	Српски језик	
		30.	Утврђивање постављених нотних висина; Обрада песме „Ерско коло“ из нотног текста и усвајање корака уз ову песму; Извођење песме „Септембар“ из	Утврђивање (У)		

	примера да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав.		<i>нотног текста</i>			
		31.	<i>Слушање композиције „Зелени се јагодо“, Обрада песме „Лепе ли су, нано“</i>	Обрада (О)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: МАЈ

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Извођење музике и музичко стваралаштво	- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.	32.	Обрада музичке игре „Јабука; Утврђивање знања	Комбиновани (К)	Српски језик	
		33.	Утврђивање знања; Обнављање песама „Лазара мајка грдила“, „Синоћ мајка оженила Марка“, „Синоћ је куца лајала“	Утврђивање (У)		

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2020/21. ГОДИНУ

МЕСЕЦ: ЈУН

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА/ МОДУЛ	ИСХОДИ (на крају теме/модула/месеца)	Р. БР. НАСТ. ЈЕД.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
Извођење и слушање музике Извођење музике, музичко стваралаштво Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	- пева и свира једноставне дечије, народне или популарне композиције. - изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - на основу слушања музичких примера да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав;	34.	Обрада песме „У Будиму граду“	Обрада (О)	<i>Српски језик</i> <i>Природа и друштво</i>	
		35.	Обрада песме „Ја посејах лубенице“; Слушање нумере „Нишка бања“	Обрада (О)		
		36.	Утврђивање обрађених песама	Утврђивање (У)		

	осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.					

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 1

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	Утврђивање обрађених садржаја из претходног разреда – певање		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Обнављање знања о савладаним песмама. • Обнављање знања о обрађеним ритмичким инструментима. • Обнављање знања о различитим расположењима које доноси музичко дело. • Унапређење способности осмишљавања и извођења ритмичке пратње уз певање. • Унапређење способности осмишљавања и извођења покрета уз певање.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , рачунар, клавир/хармоника, ЦД-плејер, звучници, Орфови инструменти		
Облици рада:	Фронтални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, сарадња		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање, осмишљавање и извођење ритмичке пратње и покрета уз певање		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим у претходним разредима из области музичке културе. <i>Шта сте у претходним разредима научили из области музичке културе? Шта сте најчешће радили на часовима музичке културе? Шта сте највише волели да радите? Шта вам је било занимљиво? Да ли вам је нешто било досадно и шта?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се подсетити песама које смо научили у претходним разредима.</i>	- одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (30 минута)	
Обнављање постојећих знања. Учитељица/учитељ низом питања анимира ученике за разговор о песмама обрађеним у претходном разреду. Поставља и питање о начинима на које су ученици изводили пратњу уз певање у претходним разредима. Потом води разговор о дејим инструментима са којима су се ученици упознали и музицирали у претходним разредима, њиховом изгледу и начинима добијања тона. Потом даје инструкцију ученицима	- одговара на питања; - слуша одговоре других ученика;

да нацртају омиљени инструмент у уџбеницима. Самосталан рад ученика Док ученици цртају инструменте, учитељица/учитељ их обилази, посматра њихове радове, даје сугестије, анализира и коментарише, указује на евентуалне грешке у цртању њихове грађе. Када су ученици завршили, у договору са њима учитељица/учитељ показује одабране радове, кроз њихово посматрање утврђује знања о грађи и изгледу инструмената. Извођење Учитељица/учитељ поставља питање о омиљеној песми обрађеној у претходном разреду. Уколико постоје различита мишљења, организује „гласање” за омиљену песму. Потом изводи пратњу уз певање на инструменту или пушта караоке верзију песме са ЦД-а. Учитељица/учитељ води разговор о расположењима које доносе одређена музичка дела. Даје ученицима задатак да се присете неке песме која је обрађена у претходном разреду, а доноси весело расположење. Потом изводи пратњу уз певање на инструменту или пушта караоке верзију песме са ЦД-а. Стваралаштво Учитељица/учитељ дели ученицима Орфове инструменте (фабричке или направљене у претходним разредима) и води процес осмишљавања пратње на ритмичким инструментима, уз певање одабране песме која доноси весело расположење. Извођење Учитељица/учитељ даје задатак ученицима да се присете неке народне песме обрађене у претходном разреду. Потом изводи пратњу уз певање на инструменту или пушта караоке верзију песме са ЦД-а. Позива и ученике да се присете неких песама обрађених у претходном разреду у којима је музика брза и неких у којима је музика спора. Потом изводи пратњу уз певање на инструменту или пушта караоке верзију песама са ЦД-а.	- прати упутства учитеља/учитељ ице; - црта; - износи своје запажање; - анализира и упоређује свој рад са радовима других ученика; - одговара на питања; - пева; - пева; - осмишљава ритмичку пратњу; - музицира на ритмичким инструментима; - одговара на питања; - пева;
Завршни део часа (10 минута)	
Стваралаштво Учитељица/учитељ води процес осмишљавања покрета уз одабрану песму.	- пева; - осмишљава и изводи покрете уз певање.

Одабране песме

Начини провере остварености исхода:	- посматрање ученичке способности певања, опсега гласа; - посматрање ученичке способности музицирања на инструментима; - посматрање ученичке способности координације покрета уз певање; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању ритмичке пратње и покрета.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 2

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Утврђивање обрађених садржаја из претходног разреда – извођење на инструментима и слушање</i>		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Утврђивање знања о дечјим инструментима са одређеном висином тона. • Утврђивање знања о вези између ритма и графичког приказа кроз извођење аранжмана уз певање. • Утврђивање знања о музичким елементима као што су темпо, динамика и извођачки састав кроз њихово препознавање у раније слушаним делима. • Утврђивање знања о обрађеним инструментима и извођачким саставима.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • опише основне карактеристике музичких инструмената и састава; • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Слушање музике, гласно, тихо, умерено гласно, брзо, споро, умерено споро, извођачки састави, извођачи		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

МУЗИЦИЈА

Ученици се у неким од предложених разреда изводи/изводећи пратећи уз ову песму, подстица се и изводи је поново. Ученици мора научи да је изводи уз помоћ учитеља/учитељки. Можемо користити и друге деље инструменте, по избору.

Медвед и зечкићи
Ј. Јовановић Зечељ

М. Сосељанец Ишњановић

КАЖИ МИ, КАЖИ

Која је твоя омиљена композиција коју си слушао/слушала у претходна два разреда?

Слушам и препознајем

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Покушај да препознаш како од композиција прима појединца, ученици се смеху/студирају претходних година. Одреди/јави једну или музика, на одговоре на следећа питања.
- Каково расположење доноси?
- Да ли је музика у напреду, средње гласно или тихо, или се јавља музика мења? Ако се мења, објасни на који начин.
- Да ли је музика у напреду брзо, успорено брзо или споро?
- Ко и/или ове композиције?

ЗАДАТАК

Одреди/јави од музика које си слушао/слушала у претходним разредима на изрази свој доживљај композиција кроз покрет.

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Одреди/јави музика са CD-а, на заокружи своје испред тачних одговора на питање који инструмент, састав или солиста је изводи.

Други дуети/и CD 2, музика 12: а) хор б) оркестар в) јединични солиста
30. Билоу (CD 2, музика 29) а) музика б) солиста в) оркестар
Наша композиција/и CD 2, музика 10: а) музика б) солиста в) оркестар
Од Мораво (CD 2, музика 4): а) музика б) солиста в) оркестар

ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

ЗАДАТАК

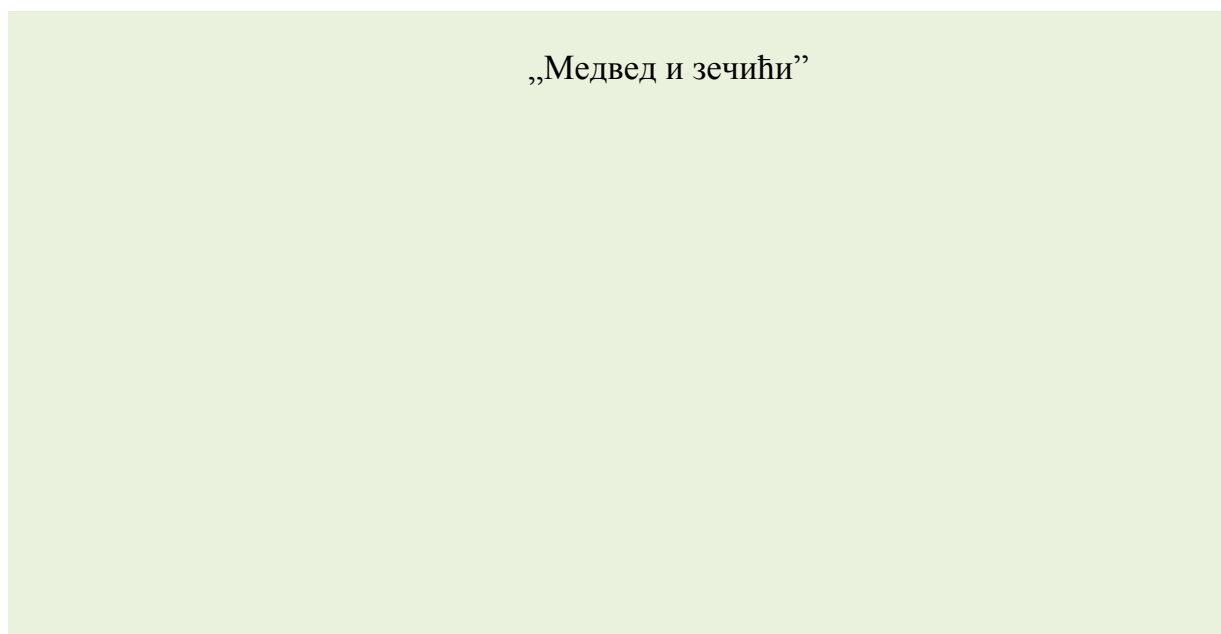
Натапи на линије називе инструмената, инструмената и композиција које изводи на цртањима.

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ у договору са ученицима још једном показује одабране ликовне радове на којима су одабрани инструменти и разговара са ученицима о њима: <i>Које смо инструменте све цртали на претходном часу? Како смо их најчешће користили у претходном разреду? Осим инструмената на којима се изводи пратња, покушајте да се сетите и неких на којима смо изводили мелодију у претходном разреду.</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо обновити знања о ксилофону и металофону и музицирати на њима, као и другим инструментима, уз певање.</i>	- одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (30 минута)	
Извођење – музицирање на инструментима Дигитални садржај Пустити ученицима кратак видео са снимком извођења на металофону. - Видео – Металофон Упутити ученике на виртуелни металофон. - Задатак – Виртуелни металофон Дати ученицима задатак да се опробају у музицирању на њему, а потом и да покушају да одсвирају по слуху неку од одабраних песама обрађених у претходном разреду, по слуху. Учитељица/учитељ обилази ученике у индивидуалном раду, даје подршку, охрабрује ученике. Уколико је неко од ученика посебно успешан, охрабрује га да изведе песму по избору пред целим разредом. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Упутити ученике да музицирају на металофонима. Дигитални садржај Извођење – музицирање на инструментима Учитељица/учитељ обнавља песму „Медвед и зечићи” – изводи пратњу на хармонском инструменту или караоке верзију песме кликом на иконицу са стране 10 у мултимедијалном ПДФ-у. - Видео – „Медвед и зечићи” – караоке верзија	- прати упутства учитељице/учитеља; - музицира на металофону/виртуелном металофону; - пева; - повезује ритам са графичким приказом; - музицира на Орфовим инструментима; - изводи аранжман;

Потом дели ученицима Орфове инструменте (оне који су наведени у аранжману или друге, према начелу доступности – фабричке или направљене у претходним разредима) и води процес усвајања аранжмана. Демонстрира извођење сваке појединачне деонице и увежбава сваку од деоница са појединим групама деце. Потом води заједничко извођење аранжмана уз певање песме. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта караоке верзију песме са ЦД-а. Дигитални садржај Обнављање постојећих знања/Слушање музике Учитељица/учитељ кликом на иконице за аудио-записе пушта почетке композиција слушаних у претходном разреду. - Аудио – нумере слушане у претходном разреду Учитељица/учитељ поставља ученицима питања: Какво расположење доноси? Да ли је музика у њима гласна, средње гласна или тиха или се јачина музике мења? Ако се мења, објасни на који начин. Да ли је музика у њима брза, умерено брза или спора? Ко изводи ове композиције? <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта одабране снимке са ЦД-а. Дигитални садржај Слушање музике/Извођење покрета Учитељица/учитељ пушта још једном неку од одабраних нумера и подстиче ученике да изразе свој доживљај дела кроз покрет. - Аудио – одабране нумере <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта одабрани снимак са ЦД-а. Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима задатак са стране 11, а потом га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би са ученицима проверила/проверио решења. - Задатак – Извођачи у слушаним делима	- слуша музичко дело; - препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - импровизује покрете уз слушање музике; - решава задатак;
--	--

<u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ у разговору са ученицима проверава решење задатка у уџбеницима.	
Завршни део часа (10 минута)	
Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ упућује ученике да реше задатак са стране 12 у уџбеницима, а потом га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би са ученицима проверила/прверио резултате. - Задатак – <i>Инструменти, извођачи и извођачки састави</i> Потом води разговор о инструментима обрађеним у претходним разредима (клавиру, хармоници, виолини, гитари, флаути и другим), као и извођачким саставима (хору и оркестру). <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ у разговору са ученицима проверава решење задатка у уџбеницима.	- решава задатак; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији.

Изглед табле

Начини провере остварености исхода:	- извођење аранжмана уз песму „Медвед и зечићи”; - препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави; - извођење покрета уз слушање познатог дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - решавање задатака; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања.
ОКВИР ЗА	

ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		
---	--	--

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 3

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	Обрада песме „Септембар” по слуху и слушање композиција о јесени		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	- Усвајање песме „Септембар” по слуху. - Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, извођачког састава) у слушаном делу. - Развој способности импровизовања покрета уз слушање и њиховог усклађивања са музичким карактеристикама различитих дела. - Утврђивање раније обрађених песама о јесени.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: - на основу слушања музичких примера именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - пева једноставне дечје, народне или популарне композиције;		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:			

CTR/H: 4 / 9

[illegible]

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ доноси на час непровидне врећице, у којима су крушке, дуње, печено кестење. Даје ученицима да их помиришу и поставља питање шта је у њима. На деље одговоре надовезује разговор о јесењим плодовима и мирисима који их подсећају на јесен. Потом води разговор о звуковима који се чују у јесен – најпре тражи од ученика да кажу своје асоцијације, а по потреби допуњава њихове одговоре – шуштање опалог лишћа када ходамо по њему, звук ударања кише по прозору, звук ветра и томе слично. Води и разговор о асоцијацијама на месец септембар. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо песму о септембру и слушати композиције посвећене јесени.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли („Септембар”), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (25 минута)	
Обрада песме/Извођење Дигитални садржај	

Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а.

- **Видео** – „Септембар” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „Септембар”

Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева другу строфу, те је понавља са децом све док је не усвоје. Коначно, понавља исти поступак и са рефреном песме. Следи певање песме у целисти. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) и оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целисти са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 70 у уџбенику, односно мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 49 и 50).

Дигитални садржај

Слушање музике

Учитељица/учитељ води разговор о томе на који начин природа мења своје рухо на прелазу из лета у јесен. Најављује слушање две нумере о јесени – композиције „Јесен” Антонија Вивалдија и нумере „Октобар” Петра Иљича Чајковског и записује називе нумера и њихових композитора на табли. Пушта обе композиције.

- **Аудио** – „Јесен”, Антонио Вивалди

- **Аудио** – „Октобар”, Петар Иљич Чајковски

Разговара са ученицима о њиховом доживљају ових композиција и расположењу које доносе. Подстиче ученике да опишу како замишљају јесењи дан дочаран првом и јесењи дан дочаран другом композицијом. Потом пушта сваку од нумера још неколико пута, уз питања о динамици (*Како се мења јачина музике у овој композицији?*) и извођачима.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумере 15 и 16).

- прати упутства учитељице/учитеља;
- пева;

- слуша музичко дело;
- препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав;
- одговара на питања;
- износи своје мишљење;
- слуша одговоре других ученика;
- учествује у дискусији;

Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ пушта сваку од нумера и даје задатак ученицима да изразе свој доживљај дела кроз покрет. - Аудио – „<i>Јесен</i>”, <i>Антонио Вивалди</i> - Аудио – „<i>Октобар</i>”, <i>Петар Иљич Чајковски</i> Потом води разговор о разликама у покретима које су изводили уз прво и друго дело. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумере 15 и 16).	- слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Завршни део часа (10 минута)	
Извођење Учитељица/учитељ разговара са ученицима о песмама о јесени обрађеним у претходним разредима или у оквиру предшколских установа и изводи их са ученицима, уз пратњу хармонског инструмента.	- одговара на питања; - пева.

Изглед табле

Нотни запис песме „Септембар”
„Јесен”, Антонио Вивалди
„Октобар”, Петар Иљич Чајковски

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Септембар”, по слуху, њен текст и мелодија; - препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 4

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике		
Наставна јединица:	<i>Увод у нотна трајања – четвртина и половина</i> <i>Обрада песме „Поздрав из Србије” по слуху</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	- Упознавање са изгледом и трајањем четвртине и половине ноте. - Усвајање песме „Поздрав из Србије” по слуху.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик, Математика</i>		
Кључни појмови:	Четвртина ноте, половина ноте		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

Нотна трајања

МУЗИЧКА ЗНАЊА

У прва два разлога музичког знања се збожују и збожују, а сада је време да научимо и научимо алфabet – како се пише и читају музика.

Уопште га нећемо учити, подсети се, а ако ниси, научи сада.

Оно што имаммо да научимо назива се **звук**. То је звук који има одређену висину, трајање и боју. Звук којим се бавимо током ове сајте. На сличан начин, на часовима српског се користиће и ми да се знамо којим се бавимо током ове сајте. Исто тако, знамо којим се бавимо током ове сајте.

Када кажемо да звук има одређено трајање, то значи да током ове сајте бави се и трајањем. Свако трајање има своје име. Са овим именом трајања у ноту чини **ноту**. Једна нота трајања је нота.

ПЕВАЈ

Показује од тога који су ученици у првом разреду, који су ученици ове сајте. Показује од тога који су ученици ове сајте. Показује од тога који су ученици ове сајте. Показује од тога који су ученици ове сајте.

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ово је **четвртна нота**.

Она има своју главу и крат. Користимо је да у односу на њу меримо друга трајања. У уобичајеном ритму ноти су ове. Показује од тога који су ученици ове сајте.

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ово је **полувинна нота**.

За разлику од четвртне, њена глава је попуњена, ај је пружа. Преврћемо да што имамо „дуга“ са нота, она је дуга. Показује од тога који су ученици ове сајте.

Ово је **цела нота.**

За разлику од полувинне, она има и на крају. Преврћемо да што имамо „дуга“ са нота, она је дуга. Показује од тога који су ученици ове сајте.

Ово је **осамна нота.**

Она има попуњену главу, крат и баричај. Баричај је исто што и застава, тако да је баричај исто што и застава. Пошто имамо „дуга“ са нота, она је дуга. Показује од тога који су ученици ове сајте.

ЗАДАТАК

Када да показујемо да измеримо трајање нота. Прво ћемо то учинити помоћу корака. Овако у ноту у уобичајеном ритму. Нака у ноту у уобичајеном ритму. Нака у ноту у уобичајеном ритму.

Прво трајање које ћемо учинити је четвртна нота. Изговарај четвртне говорећи слог „та“ док траје један корак. Овако ноти корак је нота четвртна, дакле изговарај ноти слог „та“.

Када изговарајмо полувинну слог „та“ траје око два до три корака. Нака у ноту у уобичајеном ритму. Нака у ноту у уобичајеном ритму.

ЗАДАТАК

Када изговарајмо цео ноту на слог „та“, она траје до три до четири корака.

Овако су краћи од четвртне. У једну четвртну, односно један корак, стају две осамне. Изговарајмо једну слог „та“ за време трајања једног корака.

ЗАДАТАК

Играјте се играјте. Нака у ноту у уобичајеном ритму. Нака у ноту у уобичајеном ритму. Нака у ноту у уобичајеном ритму.

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ води разговор о трајању различитих појава из свакодневног живота – <i>Колико траје једна реклама, а колико филм? Колико траје јесен, а колико школски час? Како меримо трајања свакодневних појава?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се упознати са трајањима у музици.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли (Нотна трајања – четвртина и половина ноте), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (25 минута)	
Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ води разговор о појмовима звук, тон, нота, уз приказ зумираног бокса „музичка знања”. - Увећање садржаја – <i>Звук, тон, нота, трајање, ритам</i> Упореджује слова, цифре и ноте, као различите знакове за бележење гласова, бројева и тонова. Уводи термине „нотно трајање” и „ритам”.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;

Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ обнавља са ученицима песме „Добро јутро, добар дан”, „Ми идемо преко поља” и „Сол ми дај”, уз хармонску пратњу на клавиру/хармоници или пуштање караоке верзија песама из мултимедијалног ПДФ-а, без текста, на неутрални слог „ла”, уз равномерно тапшање, и скреће пажњу на различита нотна трајања. - Видео – „Добро јутро, добар дан”, „Ми идемо преко поља”, „Сол ми дај” – караоке верзије нумера <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 8, 12, 14). Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ упознаје ученике са изгледом и трајањем четвртине ноте. Пушта видео са анимацијом о овом нотном трајању. - Видео – <i>Четвртина ноте</i> Указује на делове из којих се четвртина састоји и показује на табли како се пише ово нотно трајање. Практични рад Дигитални садржај – дигитална слагалица Учитељица/учитељ упућује ученике да отворе задатак – дигиталну слагалицу, за четвртину ноте. - Задатак – <i>Дигитална слагалица – четвртина ноте</i> <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Упутити ученике да од понуђених делова у оквиру нотне слагалице која се налази у прилогу уџбеника сложе четвртину ноте. Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ упознаје ученике са изгледом и трајањем половине ноте. Пушта видео са анимацијом о овом нотном трајању. - Видео – <i>Половина ноте</i> Истиче да за разлику од четвртине, њена глава није попуњена, већ празна, и да што мање делова има у запису нотног трајања, оно дуже траје. Практични рад Дигитални садржај – дигитална слагалица Учитељица/учитељ упућује ученике да отворе задатак – дигиталну слагалицу, за половину ноте.	- пева; - изводи равномерно пулс тапшањем; - закључује; - прати упутства учитељице/учитеља; - гледа видео; - прати упутства учитељице/учитеља; - решава задатак; - прати упутства учитељице/учитеља; - гледа видео; - прати упутства учитељице/учитеља; - решава задатак; - изводи обрађена
---	--

 - Задатак – Дигитална слагалица – половина ноте <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ даје ученицима задатак да од понуђених делова у оквиру нотне слагалице која се налази у прилогу уџбеника сложе половину ноте. Практични рад Учитељица/учитељ води процес „мерања” четвртине и половине кораком, по узору на запис са стране 16. Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ води процес учења песме „Поздрав из Србије”, по слуху. Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Поздрав из Србије” Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева рефрен и понавља га са децом док га не усвоје. Исти поступак понавља са другом и трећом строфом песме. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 59 у уџбенику, односно мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумеру са ЦД-а (ЦД1, нумера 31).	трајања уз корачање; - пева;
Завршни део часа (15 минута)	
Практични рад Учитељица/учитељ даје задатак ученицима да заокруже плавом бојицом све четвртине у нотном запису ове песме, а црвеном бојицом све половине.	- прати упутства учитељице/учитеља; - решава задатак.

Изглед табле

Нотна трајања – четвртина и половина ноте

Четвртина ноте – један откуцај

Половина ноте – два откуцаја

„Поздрав из Србије”

Начини провере остварености исхода:	- успешно извођење нотних трајања четвртине и половине на неутралан слог уз корачање; - успешно слагање четвртина и половина ноте у оквиру „музичке слагалице”; - научена песма „Поздрав из Србије”, по слуху, њен текст и мелодија; - успешно решавање задатка – заокружена трајања четвртине и половине у оквиру нотног записа песме.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 5

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике		
Наставна јединица:	Ознаке за гласно, тихо и средње гласно у музици Обрада песме „Гозба” по слуху		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Усвајање песме „Гозба” по слуху. • Препознавање елемената музичког израза (динамике) у слушаном делу. • Усвајање ознака за бележење различитих динамичких нијанси – гласно, умерено гласно и тихо.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • на основу слушања музичких примера именује музичке изражајне елементе; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • препозна основне елементе музичке писмености.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Математика, Природа и друштво</i>		
Кључни појмови:	p (piano), mf (mezzo forte), f (forte)		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

Гласно, тихо и средње гласно

МУЗИЧКА ЗНАЊА

У претходним разредима слушали смо музику и научили/научили смо да препознамо кода је музика тива, средње гласна, а када је гласна. Сада научи и како се на језику музике каже:

гласно – *forte*
– означава се латиничним словом **f**

средње гласно – *mezzo forte*
– означава се латиничним словом **mf**

тихо – *piano*
– означава се латиничним словом **p**

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Одслушај нумеру 7 са CD-а 2, одломак из Дворжакове симфоније „Словенска игра“.

ЗАДАТАК

Заокружи слово испред тачног одговора. Музика је на почетку овог композиције:

☐ најпре јасно, па потом *forte*;
☐ најпре *forte*, па потом јасно.

КАЖИ МИ, КАЖИ

Како се зове јачина музике у наставку композиције?

52

инструмента или караоке верзију песме. - Видео – „Гозба” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, учитељица/учитељ може ученицима пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Гозба” Учитељица/учитељ разговара са ученицима о тексту песме. Поставља питања: <i>Које мере за дужину и тежину се помињу у овој песми? Које смо још обрађивали на часовима Математике?</i> Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева рефрен и понавља га са децом док га не усвоје. Исти поступак понавља са другом и трећом строфом песме. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 66 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумера 42 или 43).	- прати упутства учитељице/учитеља; - одговара на питања; - пева;
Завршни део часа (5 минута)	
Слушање музике/Практични рад/Утврђивање стечених знања Дигитални садржај Учитељица/учитељ пушта верзију песме са наснимљеним гласом и пита ученике коју би ознаку за јачину музике употребили за њу. - Аудио – „Гозба” Отвара и нотни запис песме и указује на место у нотном систему где се ова ознака записује.	- одговара на питања; - слуша музику; - препознаје музички елемент – динамику у слушаном делу; - користи музичке термине за динамику.

Изглед табле

Музичке ознаке за гласно, тихо и средње гласно

Гласно – forte или f

Средње гласно – mezzo forte или mf

Тихо – piano или p

Антоњин Дворжак – „Словенска игра”

Нотни запис песме „Гозба”

Начини провере остварености исхода:	- препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика; - коришћење музичких термина piano, forte и mezzo forte у дискусији; - препознавање скраћених записа музичких термина за динамику, односно њихових музичких ознака; - научена песма „Гозба” по слуху, њен текст и мелодија.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 6

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Увод у нотна трајања – осмина и цела нота</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	Упознавање са изгледом и трајањем осмине и целе ноте.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: препозна основне елементе музичке писмености.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Физичка култура</i>		
Кључни појмови:	Осмина ноте, цела нота		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

[illegible]

📖

▶

🎵

🔗

Aa

🔧

?

СТРАНА:
4 / 19

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Трајане сва мерилна коракан и степен, а сада ћемо их мерити кудинам основан о клупу.
Пореди се још једном која нота вредност колико траје.

цела нота – 4 отуцаја

половина – 2 отуцаја

четвртина – 1 отуцаја

осмина – 1/2 отуцаја

Истоварј равномерно четвртина на слог „ла“ док кудина основан о клупу.

Истоварј осмине на слог „ла“ док кудина основан о клупу.
За време једног отуцаја изговарамо две осмине, одједно два слога „ла“.

Истоварј намањеног четвртина и осмине на слог „ла“ док кудина основан о клупу.

Истоварј целе ноте на слог „ла“ док кудина основан о клупу. Свака четвртина траје као један отуцај.

Истоварј половине на слог „ла“ док кудина основан о клупу. Свака половина траје као два отуцаја.

18

19

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Обнављање постојећих знања Учитељица/учитељ води разговор о обрађеним трајањима – четвртини и половини ноте. Заједно са ученицима изводи четвртину и половину ноте. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се упознати са још неким нотним трајањима.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли (Нотна трајања – осмина и цела нота), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - изводи нотна трајања; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (30 минута)	
Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ упознаје ученике са изгледом и трајањем осмине ноте. Пушта видео са анимацијом о овом нотном трајању. - Видео – Осмина ноте Указује на делове из којих се осмина састоји и показује на табли како се пише ово нотно трајање. Објашњава колико траје и демонстрира извођење осмине уз равномерно тапшање. Практични рад Дигитални садржај – дигитална слагалица Учитељица/учитељ упућује ученике да отворе задатак – дигиталну слагалицу, за осмину ноте. - Задатак – Дигитална слагалица – осмина ноте <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ даје ученицима задатак да од понуђених делова у оквиру нотне слагалице која се налази у прилогу уџбеника сложе осмину ноте. Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ упознаје ученике са изгледом и трајањем целе ноте. Пушта видео са анимацијом о овом нотном трајању. - Видео – Цела нота Указује на чињеницу да се цела нота састоји само из нотне главе, односно да има најмање делова, те најдуже траје. Показује на табли како се пише ово нотно трајање. Објашњава колико траје и демонстрира извођење осмине уз равномерно тапшање. Дигитални садржај – дигитална слагалица Учитељица/учитељ упућује ученике да отворе задатак –	- прати упутства учитељице/учитеља; - гледа видео; - решава задатак; - прати упутства учитељице/учитеља; - гледа видео; - решава задатак; - изводи обрађена

дигиталну слагалицу, за целу ноту. - Задатак – <i>Дигитална слагалица – цела нота</i> <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ даје ученицима задатак да од понуђених делова у оквиру нотне слагалице која се налази у прилогу уџбеника сложе целу ноту. Практични рад Учитељица/учитељ води процес „мерења” осмине и целе ноте кораком, по узору на запис са стране 17. Потом показује на приказ односа између нотних трајања на страни 18 и разговара са ученицима о њима. Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ даје задатак ученицима да реше задатак повезивањем нотних вредности и њиховог трајања - Задатак – <i>Нотна трајања</i> Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ води процес извођења записаних нотних трајања са страна 18 и 19 (евентуално и вежбу са стране 20) уз равномерно куцање метричког пулса. Уз извођење, може пустити снимак извођења равномерног пулса. - Аудио – <i>Равномерни пулс</i> Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ најављује решавање задатка са стране 20. - Задатак – <i>Повежи нотне записе са трајањима</i> Потом пушта одломак из првог става Хајднове симфоније кликом на иконицу за аудио-снимак на страни 20. - Аудио – <i>Јозеф Хајдн, Симфонија бр. 103, први став</i> Ученицима потом задаје да реше задатак са исте стране. - Задатак – <i>Препознај адекватну илустрацију слушаног одломка</i>	трајања уз корачање; - закључује; - одговара на питања; - пева; - изводи записана нотна трајања уз равномерно куцање пулса; - решава задатак; - слуша музичко дело; - решава задатак;
Завршни део часа (10 минута)	
Практични рад Учитељица/учитељ даје задатак да вежбају писање обрађених нотних трајања у вежбанки на крају уџбеника. Обилази ученике, надгледа њихов рад, даје сугестије и упутства.	- прати упутства учитељице/учитеља; - пише нотна

	трајања.
--	----------

Изглед табле

Нотна трајања – осмина и цела нота

Осмина ноте – пола откуцаја

Цела нота – четири откуцаја

Јозеф Хајдн – Симфонија бр. 103, први став

Начини провере остварености исхода:	- успешно извођење нотних трајања осмине и целе ноте на неутралан слог уз корачање; - успешно слагање осмина и целих нота у оквиру „музичке слагалице”; - успешно решавање задатака везаних за обрађена нотна трајања; - успешно извођење нотних записа обрађених нотних трајања уз равномерно куцање; - успешно записивање обрађених нотних трајања.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 7

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Елементи нотног писма – такт и тактица</i> <i>Обрада песме „Имам права”</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	- Упознавање са елементима нотног писма – тактом и тактицом. - Усвајање песме „Имам права”.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: - препозна основне елементе музичке писмености; - пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик, Грађанско васпитање</i>		
Кључни појмови:	Такт, тактица		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

Такт, тактица, тактирање

МУЗИЧКА ЗНАЊА
Погледај и отине запис ове композиције:

Приметићеш да је линијом тактот издвојен усправним цртама. Оне се називају **тактице**. Простор између две тактице зове се **такт**.

Крај композиције означава се двома тактицама, од којих је друга **дебела**:

Ако се неки доо композиције понавља, на његовом крају се налази знак за **повиљање** – две тактице испред којих су нацртане две тачке:

21

ПЕВАЈ
Научи да певаш ову песму уз помоћ учитељице/учитеља

Писан права

Ушарено Л. Плат

О чему се говори у овој песми? Понављај са учитељицом/учитељем о томе зашто је ова толика важна.

КАЖИ МИ, КАЖИ

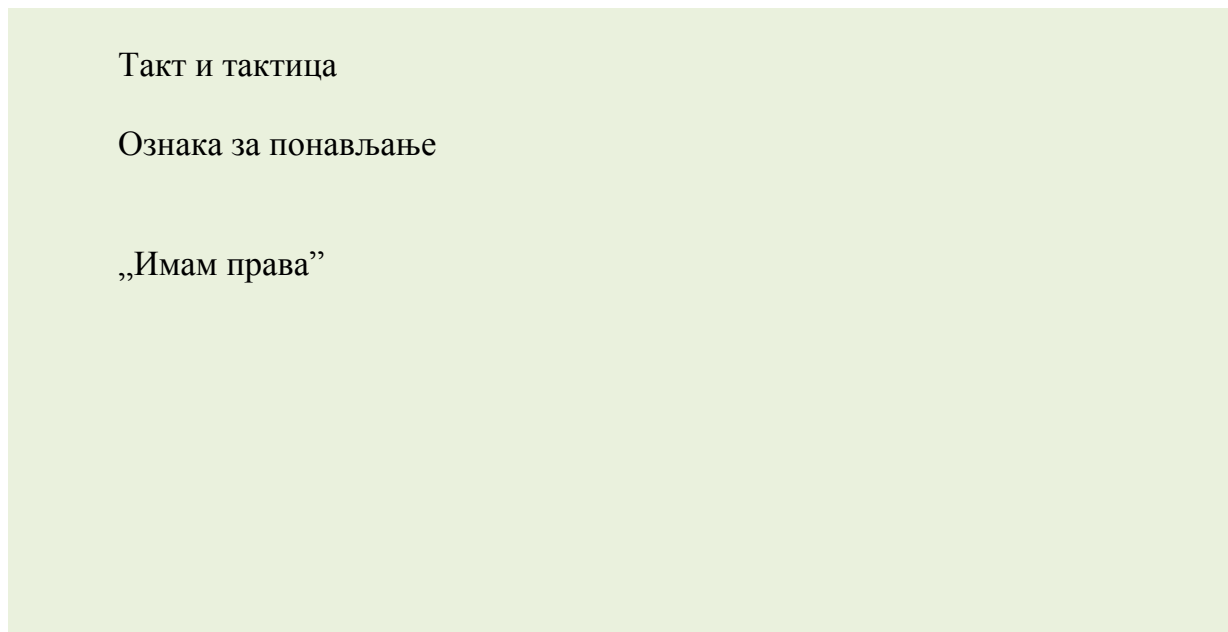

67

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Обнављање постојећих знања Учитељица/учитељ показује приказ неког текста. Пита ученике из чега се све текст састоји. Указује на присуство речи, али и интерпункције – зареза, тачака и других знакова. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се упознати са сличним ознакама, али у оквиру нотног текста.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли (Такт и тактица), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - изводи нотна трајања; - записује назив лекције у свесци
Главни део часа (30 минута)	
Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ приказује увећани нотни запис кратког музичког дела са стране 21 и пратећих илустрација. - Увећање садржаја – <i>Нотни запис – Такт и тактице</i> Указује на вертикалне црте које деле нотни систем на делове – тактице. Објашњава и да се простор између тактица назива такт. Упореди нотни запис са илустрацијом воза, тј. пореди тактове са вагонима. Показује и двоструку тактну црту која означава крај композиције и ознаку за понављање. Извођење/Обрада песме Дигитални садржај Учитељица/учитељ разговара са ученицима о дечјим правима. Најављује учење песме чији текст се бави овом темом и записује њен наслов на табли. Изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. - Видео – <i>„Имам права” – караоке верзија</i> Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – <i>„Имам права”</i> Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева другу строфу, те је понавља са децом све док је не усвоје. Коначно, понавља исти поступак и са рефреном песме. Следи певање песме у целисти. Учитељица/учитељ скреће	- прати упутства учитељице/учитеља; - одговара на питања; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;

пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 67 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 44 и 45).	- преписује назив песме са табле; - пева;
Завршни део часа (5 минута)	
Практични рад Учитељица/учитељ даје задатак ученицима да препознају у нотном тексту обрађене песме савладана нотна трајања и ознаке за тактице, крај композиције и понављање.	- прати упутства учитељице/учитеља; - решава задатке.

Изглед табле

Начини провере остварености исхода:	- успешно препознавање ознака у нотном тексту – тактица, двострука тактна црта, ознака за понављање; - савладавање текста и мелодије песме „Имам права”.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било		

одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		
---	--	--

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 8

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Слушање музике, музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Народна и уметничка музика</i>		
Тип часа:	Обрада/утврђивање		
Циљ часа:	• Утврђивање знања о народној музици. • Усвајање термина „уметничка музика”. • Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, извођачког састава) у слушаном делу. • Унапређивање способности импровизовање покрета уз слушање музике.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • препозна структуру одређеног жанра; • опише основне карактеристике народног стваралаштва.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Природа и друштво, Народна традиција</i>		
Кључни појмови:			

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

Уметничка и народна музика

МУЗИЧКА ЗНАЊА
У претходним разредима си се већ упознао/упознала с **народном** музиком. Већ знаш да је то музика настала у народу. Не зна се ко ју је написао. Већ си се упознао/упознала и с музиком коју су писали композитори. Ова прста музике зове се **уметничка** јер је музика једна од уметности, поред сликарства, стварства и других уметности.

МУЗИЧКА ЗНАЊА
После композитора користе народне песме, које потичу из њиховог живота. Један такав композитор био је Стеван Стојковић Мокрањец. Он је користио наше народне песме, али их и спојао у дела која је написао рукописно. Ресетили смо га у уметничку музику јер смо то и ми је композитор.

Стеван Стојковић Мокрањец

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ
Одлуцај одговоре на „Друге руке“ Стевана Стојковића Мокрањца са CD-а (верзија 1, CD 2).

КАЖИ МИ, КАЖИ
Колико различитих песама си упознао/упознала у овој композицији? Да ли су ове међусобно сличне или су различите? Изрази свој размишљање о композицији покретом – пружи се да упознаш од песама који прати овај израз другачији покрет.

ЗАДАТАК
Одлуцај јави једну нумеру коју је чувао српски фрулаш Бора Делић компоновао у духу народне музике, а зове се „Димитријева нумера“.

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ са ученицима обнавља раније стечена знања о народној традицији, ношњи и обичајима. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо обновити знања о музици која настаје у народу и учити о музици коју компоњују композиторке и композитори.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли (Народна и уметничка музика), а ученици га препишу у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (25 минута)	
Утврђивање постојећих знања/Увођење нових појмова Учитељица/учитељ обнавља са ученицима знања о народној музици и народној песми – како је настајала, како се преносила кроз генерације. Подстиче ученике да се сете раније обрађених народних песама и обнавља их са ученицима, уз пратњу на	- одговара на питања; - слуша одговоре других ученика; - учествује у

хармонском инструменту. Подсећа их и да су певали и слушали бројна дела чији се аутори, односно композитори, знају и уводи термин „уметничка музика”. Наводи и да композитори могу користити народну музику у компоновању својих дела. Упоредити овај поступак са коришћењем народних мотива у креирању гардеробе. Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ наводи пример Стевана Стојановића Мокрањца као композитора који је користио народну музику у компоновању својих дела. - Увећање садржаја – Музичка знања – Стеван Стојановић Мокрањац Мокрањац је бирао народне песме, мењао их и спајао у дела која је називао руковети, по којима је познат. Поставља питање ученицима да ли руковети спадају у народну или уметничку музику (по потреби, појашњава да нам је познато ко је њихов композитор). Дигитални садржај Слушање музике Учитељица/учитељ пушта снимак Друге руковети Стевана Стојановића Мокрањца. - Аудио – „Друга руковет”, Стеван Стојановић Мокрањац Разговара са ученицима о њиховом доживљају овог дела. Поставља питање о извођачком саставу. Потом пушта нумеру још једном, уз усмеравање деце пажње на број песама из којих се нумера састоји. Разговара са ученицима о овој теми, о томе да ли су песме међусобно сличне или различите и по чему. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумера 1). Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ даје задатак ученицима да изразе свој доживљај ове нумере кроз покрет, уз посебну напомену да покушају да изведу различите покрете уз сваку песму у оквиру нумере. Пушта нумеру кликом на иконицу. - Аудио – „Друга руковет”, Стеван Стојановић Мокрањац Потом води разговор о разликама у покретима које су изводили уз сваку песму. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним</u>	дискусији; - пева; - прати упутства учитељице/учитеља; - одговара на питања; - закључује; - слуша музичко дело; - препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
---	---

<u>садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимак са ЦД-а (ЦД2, нумера 1). Дигитални садржај Слушање музике Учитељица/учитељ пушта композицију „Шумадијски жубор” као још један пример нумере која је компонована у духу народне музике и разговара са ученицима о њој. - Аудио – „Шумадијски жубор”, Бора Дугић <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимак са ЦД-а (ЦД2, нумера 8).	
Завршни део часа (5 минута)	
Утврђивање постојећих знања Учитељица/учитељ утврђује са ученицима обрађене појмове (народна и уметничка музика) кроз истицање и записивање разлика између њих на табли.	- одговара на питања; - закључује.

Изглед табле

Народна и уметничка музика	
Друга руковет – Стеван Стојановић Мокрањац „Шумадијски жубор” – Бора Дугић	
<u>Народна музика</u>	<u>Уметничка музика</u>
Непознат аутор	Познат аутор
Мењала се током времена	Не мења се од тренутка када је записана
Једна песма има више верзија	Најчешће постоји само једна верзија дела

Начини провере остварености исхода:	- утврђивање знања о народној музици; - усвајање термина „уметничка музика”; - препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у
---	---

	осмишљавању покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 9

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	Обрада песме „Лептирићу шаренићу” по слуху и осмишљавање пратње и покрета		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Усвајање песме „Лептирићу шаренићу” по слуху. • Развој способности импровизовања покрета уз слушање и њиховог усклађивања са музичким карактеристикама различитих дела. • Развој способности осмишљавања и извођења пратње уз певање.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик, Природа и друштво</i>		
Кључни појмови:			

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ПЕСМА!
Научи да певаш песму „Лептирићу шаренићу“ уз помоћ учитељице/учитеља.

Лептирићу шаренићу (Ј. Ј. Змај)
Непознати аутор.

Скоро
Леп-ти-ри-ћу шар-е-ни-ћу, леп-ти-ри-ћу шар-е-ни-ћу, леп-ти-ри-ћу шар-е-ни-ћу, леп-ти-ри-ћу шар-е-ни-ћу.
Цв-е-та-ма-ра, бум-бар, бум-бар, бум-бар, бум-бар, бум-бар, бум-бар, бум-бар, бум-бар, бум-бар.
Ави-он, пти-ца, лет-и-ца, лет-и-ца, лет-и-ца, лет-и-ца, лет-и-ца, лет-и-ца, лет-и-ца, лет-и-ца.
Ру-жа, ла-ла, јор-го-ван, јор-го-ван, јор-го-ван, јор-го-ван, јор-го-ван, јор-го-ван, јор-го-ван, јор-го-ван.

ЗАДАТАК
Осмисли и изведи покрете уз певање ове песме. Пружи се да прати текст ове песме.

ЗАДАТАК
Осмисли и изведи причу уз певање ове песме:
- нека прича буде осмислена као разговор између деце/девојаче и лептира, односно нека буде изведена на једном инструменту уз постојећу мелодију, а на другом уз другу и четврту строфу.

58

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ води игру асоцијација: Цврчак, бубамара, бумбар – буба Авион, птица, лет – крила Ружа, лала, јоргован – цвет Коначни одговор: лептир Води разговор са децом о лептиру и обнавља постојећа знања о овом инсекту – како изгледа, како се храни, како се креће. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо песму о лептиру.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли („Лептирићу шаренићу”), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (25 минута)	
Обрада песме/ Извођење Дигитални садржај	

Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а.

- **Видео** – „Лептирићу шаренићу” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „Лептирићу шаренићу”

Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева другу строфу, те је понавља са децом све док је не усвоје. Коначно, понавља исти поступак и са трећом и четвртом строфом песме. Следи певање песме у целости. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 58 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 29 и 30).

Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво

Учитељица/учитељ води процес осмишљавања покрета уз певање песме. У договору са ученицима, могу се поделити у две групе, од којих ће једна изводити покрете као деца, а друга као лептири, јер песма има дијалогску форму. Процес осмишљавања покрета одвија се тако што неколико добровољаца заредом импровизује покрете док остали певају. Потом се у оквиру разреда договарају које ће покрете изводити уз који део песме. Следи увежбавање и заједничко извођење покрета уз слушање песме.

- **Аудио** – „Лептирићу шаренићу”

Потом учитељица/учитељ води разговор о стваралачком процесу.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумере 29 и 30).

- прати упутства учитељице/учитеља;
- пева;

- слуша музичко дело;
- препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав;
- одговара на питања;
- износи своје мишљење;
- слуша одговоре других ученика;
- учествује у дискусији;

Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ дели ученицима Орфове инструменте. Потом води процес осмишљавања пратње уз певање песме – сугерише ученицима да и пратња треба бити усклађена са дијалогом између детета и цвета, те да уз прву и трећу строфу буде коришћен један инструмент и ритмички образац, а уз другу и четврту други. Процес осмишљавања покрета одвија се тако што добровољац импровизује пратњу на одабраном инструменту, док остали певају. Уколико се деца слажу са изведеном пратњом, група деце која је добила исти инструмент увежбава деоницу. Потом добровољац из групе којој је подељен неки други инструмент импровизује пратњу, а та група деце је увежбава. Учитељица/учитељ подстиче ученике на коришћење разноврснијих ритмичких образаца, уколико се јави тенденција понављања сличног. Следи увежбавање заједничког извођења пратње и заједничко извођење уз певање праћено на хармонском инструменту или снимак. - Аудио – „Лептирићу шаренићу” или - Видео – „Лептирићу шаренићу” – караоке верзија Потом учитељица/учитељ води разговор о стваралачком процесу. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумере 29 и 30).	- слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Завршни део часа (10 минута)	
Извођење Учитељица/учитељ обнавља са децом и друге песме о животињама обрађене у претходним разредима, уз извођење пратње на хармонском инструменту.	- пева.

Изглед табле

Нотни запис песме „Лептирићу, шаренићу”

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Лептирићу шаренићу” по слуху, њен текст и мелодија; - осмишљавање и извођење покрета уз слушање дела и усклађивање са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности координације покрета уз певање; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању покрета уз певање; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању пратње уз певање; - осмишљавање и извођење пратње уз певање на Орфовим инструментима.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 10

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Мера у музици, тактирање на два</i> <i>Обрада песме „Поврђијада” по слуху</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Упознавање са изгледом ознаке за врсту такта. • Упознавање са тактирањем на два. • Усвајање песме „Поврђијада” по слуху. • Слушање нумера „Слатки геније” и „Гурманска песма”.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • препозна основне елементе музичке писмености; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Природа и друштво, Математика</i>		
Кључни појмови:	Мера у музици, двочетвртински такт, тактирање		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

Мера у музици

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Када на почетку мултимедијалне наставне јединице појави се $\frac{2}{4}$ или $\frac{3}{4}$, то значи да у овоме случају појединачни такт у музици вредност имамо трајања мора имати четвртину. Ова мера се назива **двочетвртински такт**.
На пример:

Ево како то изгледа у једној вежба:

ЗАДАТАК

Уз помоћ учитељице/учитеља изградите ову вежбу уз куцале обавезно о клипу.

МУЗИЧКА ЗНАЊА

До сада смо трајали мером и ограничењем, тапшањем и кретањем опковок. Како што смо куцали на сваку четвртину, тако бисмо сада померали руку на сваку четвртину – напре напред, а потом нагоре. Бројем померања руке назива се **тактирање**. У такту $\frac{3}{4}$ помераћемо руку укупно два пута.

Напре руку спуштамо на клипу, а потом је померамо с ње:

Увек је прва четвртина у такту „напре“, а то се и чује праттактирању. Није додатно „појмање“ да глас убрза руке о клипу.

ЗАДАТАК

Уз помоћ учитељице/учитеља изградите ову вежбу уз куцале обавезно о клипу. Тактирање је и многобројна нота вредна на спот „та“.

ЗАДАТАК

Оргледајте на чему онемак композиције. Ево где је прва нота. У двочетвртинском такту. Погледајте ноте и вредности које се појављују у свакој четвртини, осаме, цео нота, половина нота. Како се мењају брзина и јачина куцања у овом одломку?

ЗАДАТАК

Која нота вредност је прва од две појављене? Заокружите сваки избор једном оргломом.
а) цео нота или б) четвртина
а) цео нота или б) половина

ПЕСМА

Уз помоћ учитељице/учитеља научи да појави песму у којој се говори о радном поједи.

Поетријада

Д. Ручић

ПАЗЉИВО СЛУШАЈ

Одлукајте и песму под називом „Дурманско песме“ и „Светли гласице“. О чему се ради у овим музикама? Ко их изводи?

ПЕСМА

Уз помоћ учитељице/учитеља научи да појави песму у којој се говори о радном поједи.

Поетријада

Д. Ручић

ПАЗЉИВО СЛУШАЈ

Одлукајте и песму под називом „Дурманско песме“ и „Светли гласице“. О чему се ради у овим музикама? Ко их изводи?

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Обнављање постојећих знања Учитељица/учитељ обнавља знања о тактици, такту и обрађеним нотним трајањима кроз приказ нотног записа по избору. <i>Шта је тактица? Покажи тактицу у нотном запису. Покажи такт у нотном запису. Покажи четвртину у нотном запису. Колико она траје? Покажи осмину у нотном запису. Колико она траје? Покажи половину у нотном запису. Колико она траје? Колико траје цела нота? Како смо мерили ова нотна трајања?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>До сада смо трајања мерили кораком и куцањем, а данас ћемо научити још један начин за мерење нотних трајања. Учитељица/учитељ записује наслов на табли (Мера у музици), а ученици га преписују у свеске.</i>	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (30 минута)	
Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ упућује ученике на нотни запис вежбе са стране 22. - Увећање садржаја – Вежба (страница 22) Учитељица/учитељ тражи од ученика да саберу трајања нота у првом такту, а потом и у осталим тактовима. Када ученици закључе да је укупно трајање нота у сваком такту две четвртине, учитељица/учитељ показује на ознаку за меру на почетка такта, која садржи исту ту информацију. Отвара и бокс музичка знања са исте стране, у којој је уведен термин двочетвртински такт и у ком се налазе различити начини писања ове мере. - Увећање садржаја – Музичка знања – двочетвртински такт Практични рад/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ још једном отвара исту вежбу, а ученици је изводе уз куцање оловком о клупу. Може се пустити и снимак извођења равномерног пулса. - Задатак – Изведи вежбу Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ отвара бокс са музичким знањима са стране	- одговара на питања учитељице/учитеља; - закључује; - прати упутства учитељице/учитеља; - изводи вежбу из нотног текста уз равномерно куцање; - прати упутства

23. Упознаје ученике са тактирањем, као новим начином мерења трајања. Демонстрира тактирање на два, а онда сви заједно тактирају. - Увећање садржаја – <i>Музичка знања – тактирање на два</i> Практични рад/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ отвара вежбу на страни 23, а ученици је изводе уз тактирање. - Увећање садржаја – <i>Вежба (страница 23)</i> Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ води процес учења песме „Поврђијада” по слуху. Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – <i>„Поврђијада”</i> Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева рефрен и понавља га са децом док га не усвоје. Исти поступак понавља са другом, трећом, четвртом и петом строфом песме. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целисти са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 68 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумеру са ЦД-а (ЦД1, нумера 46).	учитељице/учитеља; - тактира у двочетвртинском такту; - прати упутства учитељице/учитеља; - изводи вежбу из нотног текста уз тактирање на два; - одговара на питање; - слуша одговоре других ученика; - закључује; - учествује у дискусији; - пева;
Завршни део часа (10 минута)	
Слушање музике Дигитални садржај Учитељица/учитељ пушта песме „Гурманска песма” и „Слатки геније” и води разговор са ученицима о њиховом тексту и извођачима. - Аудио – <i>„Гурманска песма” и „Слатки геније”</i>	- слуша музику; - одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - препознаје елементе

	музичког израза у слушаном делу;
--	--

Изглед табле

Мера у музици 2/4 такт Нотни запис песме „Поврђијада” „Гурманска песма” „Слатки геније”

Начини провере остварености исхода:	- успешно тактирање на два; - успешно извођење вежбе из нотног текста, са обрађеним нотним трајањима, уз тактирање на два; - научена песма „Поврђијада” по слуху, њен текст и мелодија; - препознавање извођачког састава у слушаним делима.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 11

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Мера у музици, тактирање на два (утврђивање)</i> <i>Обрада песме „Рециклажа” по слуху</i>		
Тип часа:	Обрада, утврђивање		
Циљ часа:	• Утврђивање знања о ознакама за врсту такта. • Утврђивање тактирања на два. • Утврђивање знања о нотним трајањима. • Усвајање песме „Рециклажа” по слуху.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • препозна основне елементе музичке писмености; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Природа и друштво, математика</i>		
Кључни појмови:	Мера у музици, двочетвртински такт, тактирање		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

СТРАНА:
6 / 19

Мера у музици

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Када на почетку композиције има знаменитог кључа $\frac{2}{4}$ или $\frac{3}{4}$, то значи да у основи онега појединачног такта укупна вредност нотних вредности трајања мере износи две четвртине. Ова мера се назива **двочетвртински тап**.
На пример:

Ево како то изгледа у једној осмиси:

ЗАДАТАК

Уклопиш учитеља/учитељицу (или дете) са ритмичке ваљке. Тапсара је и изговараје нота вредна на стот „та“.

МУЗИЧКА ЗНАЊА

До сада смо трајања мерели корацима, шапћеним и куданом опномом. Као што смо кудали на сваку четвртину, тако ћемо сада померати руку на сваку четвртину – напре напред, а потом назад. Бројне покретом руке означава се **тапсарање**. У такту $\frac{2}{4}$ помераћемо руку укупно два пута.

Напре руку супротно на куду, а потом је покретом с њим:

Увек је прва четвртина у такту „двана“, што се и чује притактирану. Нудимо тако „понама“ давати ударац руке о куду.

ЗАДАТАК

Уклопиш учитеља/учитељицу (или дете) са ритмичке ваљке. Тапсара је и изговараје нота вредна на стот „та“.

ЗАДАТАК

После тога на основу знаменитог кључа $\frac{2}{4}$ или $\frac{3}{4}$ (или $\frac{4}{4}$) је ритмичке ваљке. Тапсара је и изговараје нота вредна на стот „та“.

Поредим ваљке нотних вредности које се појављују у свакој четвртини, осим то, цела нота, половина нота.

Како се мењају право и лево кудује у свакој осмиси?

ЗАДАТАК

Која нота вредност је два од две покретне? Заокружи слова испред тачног одговора.
а) осмина нота б) четвртина в) цела нота г) половина

СТРАНА:
6 / 19

Мера у музици

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Када на почетку композиције има знаменитог кључа $\frac{2}{4}$ или $\frac{3}{4}$, то значи да у основи онега појединачног такта укупна вредност нотних вредности трајања мере износи две четвртине. Ова мера се назива **двочетвртински тап**.
На пример:

Ево како то изгледа у једној осмиси:

ЗАДАТАК

Уклопиш учитеља/учитељицу (или дете) са ритмичке ваљке. Тапсара је и изговараје нота вредна на стот „та“.

МУЗИЧКА ЗНАЊА

До сада смо трајања мерели корацима, шапћеним и куданом опномом. Као што смо кудали на сваку четвртину, тако ћемо сада померати руку на сваку четвртину – напре напред, а потом назад. Бројне покретом руке означава се **тапсарање**. У такту $\frac{2}{4}$ помераћемо руку укупно два пута.

Напре руку супротно на куду, а потом је покретом с њим:

Увек је прва четвртина у такту „двана“, што се и чује притактирану. Нудимо тако „понама“ давати ударац руке о куду.

ЗАДАТАК

Уклопиш учитеља/учитељицу (или дете) са ритмичке ваљке. Тапсара је и изговараје нота вредна на стот „та“.

ЗАДАТАК

После тога на основу знаменитог кључа $\frac{2}{4}$ или $\frac{3}{4}$ (или $\frac{4}{4}$) је ритмичке ваљке. Тапсара је и изговараје нота вредна на стот „та“.

Поредим ваљке нотних вредности које се појављују у свакој четвртини, осим то, цела нота, половина нота.

Како се мењају право и лево кудује у свакој осмиси?

ЗАДАТАК

Која нота вредност је два од две покретне? Заокружи слова испред тачног одговора.
а) осмина нота б) четвртина в) цела нота г) половина

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ пушта цртани филм о рециклажи (https://www.youtube.com/watch?v=FJ7gYicBoNA) или неки други. Разговара са ученицима о рециклажи, навикама њихових родитеља у овом погледу и сличним темама. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити и једну песму о рециклажи.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли („Рециклажа”), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - записује назив песме у свесци;
Главни део часа (20 минута)	
Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ води процес учења песме „Рециклажа” по слуху. Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме. - Видео – „Рециклажа” – караоке верзија Уколико има потешкоћа са певањем, пушта верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Рециклажа” Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева рефрен и понавља га са децом док га не усвоје. Исти поступак понавља са другом строфом песме. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 69 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 47 и 48).	- одговара на питања; - слуша одговоре других ученика; - закључује; - учествује у дискусији; - пева;
Завршни део часа (15 минута)	
Слушање музике/Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ отвара задатке са страна 23 и 24, а ученици их решавају. - Задатак – <i>Нотна трајања</i>	- слуша музику; - одговара на питања; - износи своје

- Задатак – Нотна слагалица

Учитељица/учитељ обилази ученике током рада, указује на извесне грешке, поставља додатна питања, наводи ученике на закључке.

Практични рад

Учитељица/учитељ упућује ученике да реше остале задатке са наведених страна у уџбеницима.

- запажање;
- закључује;
- решава задатке;
- изводи вежбу из нотног текста уз тактирање на два.

Изглед табле

Нотни запис песме „Рециклажа”

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Рециклажа” по слуху, њен текст и мелодија; - успешно решавање задатака везаних за нотна трајања, такт и меру у музици; - успешно извођење вежбе из нотног текста уз тактирање на два.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих		

промения/промио?		
------------------	--	--

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 12

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Линијски систем и виолински кључ</i> <i>Обрада песме „Савила се бела лоза винова” по слуху и извођење покрета уз певање</i> <i>Слушање нумере „Нишки вез”</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Упознавање са линијским системом. • Упознавање са виолинским кључем. • Усвајање песме „Савила се бела лоза винова” по слуху. • Извођење покрета – кола, уз певање и слушање музике.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • препозна основне елементе музичке писмености; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Природа и друштво, Физичка култура</i>		
Кључни појмови:	Линијски систем, виолински кључ		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

Линијски систем и виолински кључ

МУЗИЧКА ЗНАЊА

На часу српског језика слово уписујемо у списку на линији. На часу математике бројеве уписујемо у списку на квадратима. На часу музике и игре које ћете писати у нотни систем. Нотни систем има свакој страници и десеточни линијски систем. Линијски систем изгледа као ограда од пет линија. Састоји се из пет линија, између којих су четири простора. На линијама и у просторима пишу се ноте.

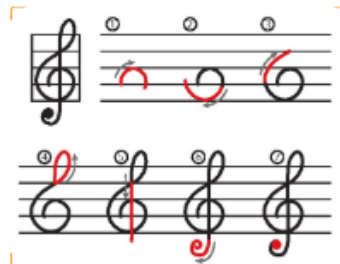
Да бисмо у линијски систем могли да почнемо да пишемо ноте, прво морамо да га „отпуцамо“. Кључ којим најчешће отпуцавамо линијски систем зове се **виолински кључ**.

Он изгледа овако:

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Веома је важно да се знају на следећи начин:

ЗАДАТАК

Докле можете наћи виолински кључе, пратећи правца кретања означен стрелицом.

Вежбајте писање виолинског кључа у вежбању на крају уџбеника.

26

27

Музичке игре

ПЕВАЈ

Научи да певаш ову народну песму уз помоћ учитељице/учитеља.

играчи – дрвени оградни
држе

Савила се бела лоза винова

народна игра

ЗАДАТАК

Уз помоћ учитељице/учитеља научи покрете за ову народну игру. Изводи покрете док отпунеш песму бубњера 51. CD 1).

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Одлуцај се одлучавајући једног и другог кола бубњера 22. CD 2. одлучава кошта заиграје „Лавина“ и научи да изводи покрете уз њега.

74

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о свескама које користе у настави Српског језика и Математике и разложима због којих су једне на линије, а друге на квадратиће. Поставља питање и како изгледају нотне свеске. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо учити о линијском систему, у који се пишу ноте.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли („Линијски систем”), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (30 минута)	
Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ отвара зумиран бокс са музичким знањима са стране 26 и разговара са ученицима о линијском систему у који се уписују ноте. Указује на линије и празнине из којих се састоји. - Увећање садржаја – Линијски систем Отвара и други бокс и разговара са ученицима о виолинском кључу – објашњава да је то кључ који „откључава” линијски систем, како би у њега могле да се уписују ноте. - Увећање садржаја – Виолински кључ	- прати упутства учитељице/учитеља;
Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ пушта видео о виолинском кључу и потом разговара о запажањима ученика. - Видео - Виолински кључ Учитељица/учитељ на табли демонстрира његово бележење и упућује ученике да у уџбенику, на страни 27, прате процес записивања виолинског кључа.	- гледа видео-снимак; - одговара на питања; - слуша одговоре других ученика; - закључује; - учествује у дискусији;
Практични рад Након још неколико демонстрација писања виолинског кључа, ученици вежбају његово записивање, у оквиру задатка на страни 27, а учитељица/учитељ их обилази, даје сугестије и пружа помоћ, ако је потребна.	- решава задатак – пише виолински кључ;
Извођење/Обрада песме	

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ води процес учења песме „Савила се бела лоза винова” по слуху. Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме.

- **Видео** – „Савила се бела лоза винова” – караоке верзија

Уколико има потешкоћа са певањем, пушта верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „Савила се бела лоза винова”

Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева рефрен и понавља га са децом док га не усвоје. Исти поступак понавља са другом и трећом строфом песме. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 74 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 51 и 52).

Извођење

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ води процес усвајања корака уз певање песме (https://www.youtube.com/watch?v=r-BO_Rcx6W0 или <https://www.youtube.com/watch?v=jbdRQhx8MGg>), уз караоке верзију песме или верзију са наснимљеним гласом. Уколико је ово народно коло обрађено на настави Физичке културе, обнавља његово извођење.

- Видео – „Савила се бела лоза винова”

- **Аудио** – „Савила се бела лоза винова”

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 51 и 52).

- одговара на питања;
- закључује;
- пева;

- пева;
- изводи покрете уз певање;
- прати упутства учитељице/учитеља;

Завршни део часа (10 минута)

Слушање музике/Практични рад

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ пушта и нумеру „Нишки вез” и води процес усвајања једноставних корака по жељи.

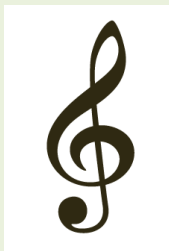

- Аудио – „Нишки вез”

- слуша музику;
- izvodi pokrete uz slušanje muzike.

Изглед табле

Линијски систем и виолински кључ

„Савила се бела лоза винова”
„Нишки вез”

Начини провере остварености исхода:	- успешно записивање виолинског кључа у свеску или уџбеник; - научена песма „Савила се бела лоза винова” по слуху, њен текст и мелодија; - успешно извођење корака уз певање песме „Савила се бела лоза винова”; - успешно извођење корака уз слушање нумере „Нишки вез”; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике и певање.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променило?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 13

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике, слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Четвртинска и осминска пауза</i> <i>Обрада песме „Авантуре малога Јују”</i> <i>Слушање композиције „Африка” Камија Сен Санса</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	- Упознавање са изгледом и трајањем четвртинске и осминске паузе. - Усвајање песме „Авантуре малога Јују” по слуху. - Слушање композиције „Африка” Камија Сен Санса.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: - препозна основне елементе музичке писмености; - пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Ликовна култура, Природа и друштво</i>		
Кључни појмови:	Четвртинска и осминска пауза		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ПЕВАЈ

Научи да певаш: своу песму уз помоћ учитеља/учитеља

Имам права

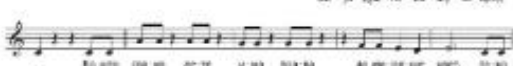
Л. Пет

Увођено

О - снес по - но - сја - ли - во - се - снес, ма - ја - ја - ти - во - а - у - во - про -

сја - во - сто - сја - ма - до - те - ма - ма - ја - до - ма - ја - ма - сто -

ма - ма - до - во - ро - ја - сја - сја - до - у - во - ја - сја -

КАЖИ МИ, КАЖИ

О чему саговори у овој песми? Поразговарај са учитељем/учитељом о томе зашто је ова права кажења.

67

ПЕВАЈ

Научи да певаш својеру песму уз помоћ учитељице/учитеља.

Авантуре малог Јују

П. Ђековић

Уверено

1.

Бе - ло па - ма	Ку - ку - ка,	По - пу - ка,	Бе - ло та - та	Та - јан - та,
Ма - ма су - та	Ма - ма ма - ма,	Ма - ма ма - ма,	Ма - ма ма - ма	Ма - ма ма - ма,
Со - ло ма - ма	Про - на - ма,	Про - со - ма,	Ма - ма ма - ма	Ма - ма ма - ма,
Ма - ма па - ма	Ку - ку - ка,	Ма - ма ма - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма	Ку - ку - ка,	Про - со - ма,	Ма - ма ма - ма	Ма - ма ма - ма,
Ма - ма па - ма	Ку - ку - ка,	Ма - ма ма - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма	Про - на - ма,	Про - со - ма,	Ма - ма ма - ма	Ма - ма ма - ма,

Та - јан - та,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,
Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма па - ма,	Ма - ма та - та	Та - јан - та,

ЗАДАТАК

Направите малу представу уз илустрање ове песме. Припремите костиме и све што можете да је искористе за одигравanje догађаја из ове песме. По једно дете ће играти мајку, тагу, дете и крокодила. Остало дете ће певаати песму. Илустрацију представе осликајте постољем је потребно да сви који желе да се одређују уз илустрацију представе добију прилику за то.

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

У претходној песми понавља се највећи рокс у Африци, рокс Њам, што нам говори о томе где се одређава радња ове песме. Саслушај одговарајући композитион „Африка“ Канара Све Синга (бројера 25, CD 2) која доприноси сцене из овог дела света.

75

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Дигитални садржај Учитељица/учитељ обнавља са ученицима песму „Имам права”, савладану на једном од претходних часова, уз налог да у тренуцима када не певају, ставе прст на уста. Учитељица/учитељ пева песму заједно са ученицима, уз караоке верзију песме, како би демонстрирала/демонстрирао дотични покрет. Наглашава да је тишина саставни део музике, као што је у певању ове песме било јасно. - Видео – „Имам права” Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се упознати са трајањима „тишине”, односно паузама у музици.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли (Паузе – четвртинска и осминска пауза), а ученици га преписују у свеске.	- пева; - закључује; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (30 минута)	
Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ води разговор о паузама у музици, уз приказ зумираног бокса „музичка знања”.	- прати упутства учитељице/учитеља;

- Увећање садржаја – Паузе

Извођење

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ обнавља са ученицима песму „Кад почне киша да пада”, обрађену у претходном разреду, или неку другу, уз хармонски инструмент или снимак из мултимедијалног ПДФ-а.

- **Аудио** – „Кад почне киша да пада”

Даје налог ученицима да равномерно куцају оловком о клупу и обрете пажњу на тренутке када не певају – на тим местима се налазе паузе. Даје налог и да обрете пажњу на трајање пауза – један откуцај или два откуцаја.

Увођење нових појмова

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ упознаје ученике са изгледом и трајањем четвртинске и осминске паузе, уз приказ зумираног бокса музичка знања.

- Увећање садржаја – Четвртинска и осминска пауза

Демонстрира на табли начин писања ових пауза.

Практични рад

Учитељица/учитељ даје налог ученицима да вежбају писање ових пауза у свескама. Обилази их, усмерава и упућује на исправан начин њиховог писања, по потреби.

Обрада песме/Извођење

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ води процес учења песме „Авантуре малога Јују” по слуху. Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песму.

- **Видео** – „Авантуре малога Јују” – караоке верзија

Уколико постоји проблем са певањем, пушта верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „Авантуре малога Јују”

Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Исти поступак понавља са преосталих шест строфа песме. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине

- пева;
- изводи равномерно пуле куцањем уз певање;
- закључује;

- прати упутства учитељице/учитеља;

- прати упутства учитељице/учитеља;
- исписује паузе у свесци;

- пева;
- прати упутства

елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме оријентационо могу да прате њен текстуални и нотни запис на страни 75 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 53 и 54). Практични рад Учитељица/учитељ прави договор са ученицима о прављењу реквизита и костима за потребе извођења драматизације на наредном часу.	учитељице/учитеља; - учествује у осмишљавању начина за прављење реквизита и костима;
Завршни део часа (5 минута)	
Слушање музике Дигитални садржај Како се у претходној песми помиње највећа река у Африци (Нил), учитељица/учитељ пушта још једну нумеру о овом континенту – нумеру „Африка” Камија Сен Санса. Разговара са ученицима о њиховим знањима о овом континенту и доживљају овог музичког дела. - Аудио – „Африка”, Камиј Сен Санс	- прати упутства учитељице/учитеља; - решава задатак.

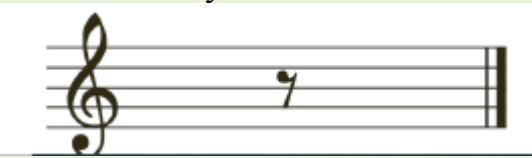
Изглед табле

Паузе – четвртинска и осминска пауза

Четвртинска пауза

Осминска пауза

Нотни запис песме „Авантуре малог Јују”
„Африка”, Камиј Сен Санс

Начини провере остварености исхода:	- успешно препознавање и исписивање четвртинске и осминске паузе; - научена песма „Авантуре малог Јују” по слуху, њен текст и мелодија.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 14

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Обрада музичке игре „Авантуре малога Јују”</i> <i>Утврђивање обрађених песама</i>		
Тип часа:	Обрада/утврђивање		
Циљ часа:	• Извођење музичке игре „Авантуре малога Јују”. • Утврђивање обрађених песама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер, материјали за костиме и реквизите		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Ликовна култура</i>		
Кључни појмови:	Музичка игра		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

[illegible]

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ обнавља са ученицима песму „Авантуре малог Јују”, савладану на претходном часу, уз пратњу хармонског инструмента, караоке верзију песме или верзију са наснимљеним гласом. - Видео – „Авантуре малог Јују” – караоке верзија - Аудио – „Авантуре малог Јују” <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 53 и 54).	- пева;
Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо изводити музичку игру уз певање ове песме.</i> Учитељица/учитељ записује наслов песме на табли („Авантуре малог Јују”), а ученици га преписују у свеске.	- записује назив песме у свесци;
Главни део часа (30 минута)	

Стваралаштво/Практични рад Учитељица/учитељ подсећа ученике на договор са претходног часа и дели задатке везане за прављење костима и реквизита. Прикупља и дели материјале донете на час. Ученици у групама израђују или довршавају реквизите и костиме које ће користити у драматизацији. Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ дели улоге и са ученицима се договара око начина извођења драматизације. Потом деца изводе драматизацију уз караоке верзију песме. - Видео – „Авантуре малог Јују” – караоке верзија Број понављања извођења драматизације треба ускладити са бројем добровољаца који желе да учествују у овој активности. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумеру са ЦД-а (ЦД1, нумера 54).	- прати упутства учитељице/учитеља; - прави реквизите и костиме за драматизацију; - пева; - прати упутства учитељице/учитеља; - даје сугестије и идеје за извођење драматизације; - изводи музичку игру;
Завршни део часа (10 минута)	
Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ обнавља са ученицима одабране песме обрађене на претходним часовима, уз пратњу инструмента или снимке из мултимедијалног ПДФ-а или са ЦД-а. - Видео – одабране нумере – караоке верзије песама - Аудио – одабране нумере	- пева.

Изглед табле

Нотни запис песме „Авантуре малог Јују”

Начини провере остварености исхода:	- успешно извођење драматизације уз песму „Авантуре малог Јују”; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности координације покрета уз певање; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању драматизације уз певање; - успешно извођење раније обрађене песме.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 15

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Обрада химне „Боже правде” по слуху</i> <i>Слушање композиција о зими и импровизовање покрета уз слушање музике</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Усвајање химне „Боже правде” по слуху. • Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, извођачког састава) у слушаном делу. • Развој способности импровизовања покрета уз слушање и њиховог усклађивања са музичким карактеристикама различитих дела.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Природа и друштво</i>		
Кључни појмови:	Химна		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

1 Пажљиво слушај
Одлушај државну химну коју си сачувао/сачувала у претходним разредима.

2 Певај
Научи да појаш државну химну уз помоћ учитељице/учитеља.

Божје правде
(Ј. Ђурић)

Сопрано Д. Јанко

Бо - же прав - де, ти - сто - ста - се од про - па - сти до - сад нас,
Бо - же срп - сну, бра - ту - не сја - ја чини сто - па - рад,
чи - је су - лад, на - ве - ста - се и од - сад ми - бу - де, сја - се,
оде - ти до - ста по - рад, ста - се и ми - је - не, срп - сну прав - де,
ми - ми - је, ми - ми - је, до - ста, до - ста, до - ста, до - ста, до - ста,
нас до - ста, до - ста, до - ста, до - ста, до - ста, до - ста,
Бо - же сја - се, Бо - же сја - се, сја - се, сја - се, сја - се, сја - се,
ср - би - је, ми - ми - је, до - ста, до - ста, до - ста, до - ста, до - ста,

3 МУЗИЧКА ЗНАЊА
„Божје правде“ је химна наше државе. Свака држава има своју химну, као и своју заставу и грб. Химна се покла у свечаним приликама – на званичним прославима, преређивањима, окупљањима. Химна се свира и када се одије на одморне такмичења. Када свира химну, сви присутни треба да устану у знак поштовања према држави. Застава Републике Србије има линије у црвеној, плавој и белој, право којом је постављен грб наше земље.

57

4 КАЖИ МИ, КАЖИ
Како природа мења своје руко на прелазу из лета у јесен?

1 Пажљиво слушај
Одлушај нумеру 15 са CD-а 2 (Наталија Винавгра – „Јесен“), а потом нумеру 16 са CD-а 2 (Петер Иљин Чакоски – „Октобер“). Ко изводи ове две композиције? Како је расположење у свакој од њих? Како се мења јесена извесно у првој композицији? Шта је јесенски дан дотичан првом и јесенски дан дотичан другом композицији.

2 Пажљиво слушај
Одлушај нумеру „Зима“ Антонија Винавгра истог композитора као и нумеру „Лазуље пинау“ Клода Дебисија. Како је зима дотичан у свакој од нумери? Ко изводи?

3 Пажљиво слушај
Одлушај и песму о пролеће – „Пролеће у шуми“. Разговарај са учитељицом/учитељем о појавима из природе које дотичају поједини инструменти у улогу ове песме. Поређ инструмената, ову песму могаде: а) мушки глас и деце које б) деце глас и мушки глас.

4 Пажљиво слушај
Одлушај и нумеру „Пролеће“ Винавгра, као и нумеру „Лето“ Александра Блузкова. Разговарај са учитељицом/учитељем о животу на који су музичари дотичан ова одређена доба.

71

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ на час доноси различите заставице, а ученици имају задатак да препознају међу њима заставу Србије. Обнавља знања о химни. Разговара са ученицима о застави, грбу и химни једне државе. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо химну Републике Србије.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли (Зима), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив химне у свесци;
Главни део часа (35 минута)	
Обнављање постојећих знања Учитељица/учитељ усмерава пажњу ученика на грб Републике Србије, приказан на застави на страни 57, и води разговор о његовим елементима. Слушање музике Дигитални садржај Учитељица/учитељ пушта химну „Боже правде” из мултимедијалног ПДФ-а и разговара са ученицима о утисцима које химна оставља на децу приликом слушања. - Аудио – „<i>Боже правде</i>” <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумеру са ЦД-а (ЦД1, нумера 28). Обнављање постојећих знања Дигитални садржај Потом отвара бокс музичка знања са исте стране и разговара о приликама у којима се слуша химна, начину понашања уз слушање химне и сличним темама. - Увећање садржаја – <i>Музичка знања – застава, грб и химна</i> Извођење музике/Обрада песме Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи химну уз пратњу хармонског инструмента или снимак нумере.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - слуша нумеру; - износи своје утиске о слушаном делу; - одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;

- Аудио – „Боже правде”

Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ може обрађивати четворотактне или осмотактне целине, у зависности од дејих могућности. Изводи самостално сваки део, а затим га са ученицима пева неколико пута, док га не савладају. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 57 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумеру са ЦД-а (ЦД1, нумера 28).

Дигитални садржај

Слушање музике

Учитељица/учитељ води разговор о томе на који начин природа мења своје рухо на прелазу из јесени у зиму. Најављује слушање две нумере о зими – композиције „Зима” Антонија Вивалдија и нумере „Пахуље плешу” Клода Дебисија и записује називе нумера и њихових композитора на табли. Пушта обе композиције.

- Аудио – „Зима”, Антонио Вивалди

- Аудио – „Пахуље плешу”, Клод Дебиси

Разговара са ученицима о њиховом доживљају ових композиција и расположењу које доноси. Подстиче ученике да опишу како замишљају зимски дан дочаран првом и зимски дан дочаран другом композицијом. Потом пушта сваку од нумера још неколико пута, уз питања о темпу, динамици (*Како се мења јачина музике у овој композицији?*) и извођачима.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумере 17 и 18).

- прати упутства учитељице/учитеља;
- пева;

- слуша музичко дело;
- препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав;
- одговара на питања;
- износи своје мишљење;
- слуша одговоре других ученика;
- учествује у дискусији;

Завршни део часа (5 минута)	
Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ пушта сваку од нумера са стране 71 и даје задатак ученицима да изразе свој доживљај дела кроз покрет. - Аудио – „Зима”, Антонио Вивалди - Аудио – „Пахуље плешу”, Клод Дебиси Потом води разговор о разликама у покретима које су изводили уз прво и друго дело. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумере 17 и 18).	- слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији.

Изглед табле

Нотни запис песме „Боже правде” „Зима”, Антонио Вивалди „Пахуље плешу”, Клод Дебиси
--

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Боже правде” по слуху, њен текст и мелодија;
--	---

	- препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 16

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике, слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Половинска и цела пауза</i> <i>Постепено утишавање и појачавање у музици</i> <i>Обрада песме „Шапутање”</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	- Упознавање са изгледом и трајањем половинске и целе паузе. - Упознавање са поступним појачавањем и утишавањем у музици и ознакама којима се бележи у нотном тексту. - Усвајање песме „Шапутање” по слуху.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: - препозна основне елементе музичке писмености; - пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:			
Кључни појмови:	Половинска и цела пауза, поступно појачавање и утишавање у музици		

Постепено појачавање и утишавање

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Одслушај на часу музичке терапије „Кристофер Колумбус“ Еугена Зерора. Како се истичу језика музике у овом делу?

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Како што си могао/могла да чујеш у одређеној нумери музике у некој композицији може и **постепено да се појачава и утишава**.

Постепено појачавање музике означавамо звуком који пораста на уста која се све јаче отварају.

Постепено утишавање музике означавамо звуком који подсећа на уста која се постепено затварају.

63

ПЕВАЈ

КАЖИ МИ, КАЖИ

Нареди да попишеш ову песму уз помоћ учитељице/учитеља, али обрати пажњу на ознаке – *д, ре, ми* у ноту.

Шалутаје
Д. Русај

Н. Харценова

Весели

КАЖИ МИ, КАЖИ

Које нотне вредности и које гласове примењујеш у овој песми?

64

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема/Слушање музике Учитељица/учитељ пушта са ЦД-а нумеру „Кристофер Колумбо” Еугена Задора. Разговара са ученицима о начину на који се мења јачина музике у делу. Тражи од ученика да кроз покрет (подизањем и спуштањем руке) прикажу поступно појачавање и утишавање музике у делу. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се упознати са ознакама за постепено појачавање и утишавање музике.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли (Постепено појачавање и утишавање), а ученици га преписују у свеске.	- слуша музичко дело; - изводи покрете у складу са динамиком музичког дела; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (30 минута)	
Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ води разговор о постепеном појачавању и утишавању у музици, уз указивање на ознаке за њихово записивање на страни 63 и разговор о пратећим илустрацијама. - Увећање садржаја – <i>Постепено појачавање и утишавање</i>	- прати упутства учитељице/учитеља; - одговара на питања; - учествује у дискусији;

Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ води процес учења песме „Шапутање” по слуху. Показује нотни запис песме и тражи од ученика да препознају ознаке за динамику. Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме. - Видео – „Шапутање” – караоке верзија Уколико постоји проблем са певањем, пушта верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Шапутање” Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Исти поступак понавља и са рефреном и другом строфом песме. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 64 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 38 и 39). Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ отвара задатак са стране 64, а ученици га решавају. - Задатак – <i>Нотна трајања и паузе у нотном запису</i> У разговору са ученицима утврђује знања о нотним трајањима и паузама. Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ упознаје ученике са трајањем и начином бележења половинске и целе паузе у музици, уз приказ зумираних делова бокса „музичка знања”. Посебно указује на разлику у писању ове две ознаке. - Увећање садржаја – <i>Половинска пауза</i>	- пева; - препознаје ознаке за динамику у нотном тексту; - закључује; - прати упутства учитељице/учитеља; - прати упутства учитељице/учитеља; - решава задатак; - прати упутства учитељице/учитеља;
---	---

 - Увећање садржаја – Цела пауза	
Завршни део часа (10 минута)	
Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ отвара ритмичку вежбу са обрађеним паузама. Најпре даје ученицима задатак да равномерно прочитају нотни текст, а потом изведу вежбу уз тактирање на два. - Увећање садржаја – Ритмичка вежба (страна 29)	- изводи равномерно читање нотног текста; - изводи ритмичку вежбу из нотног текста уз тактирање.

Изглед табле

Поступно појачавање и утишавање у музици

Поступно појачавање

Поступно утишавање

Нотни запис песме „Шапутање”

Паузе – половинска и цела пауза

Половинска пауза

Цела пауза

Начини провере остварености исхода:	- успешно препознавање ознака за поступно појачавање и утишавање музике; - успешно препознавање поступног појачавања и утишавања у слушаном делу; - успешно препознавање ознака за гласно, тихо и умерено гласно извођење у нотном запису; - успешно препознавање и писање половинске и целе паузе; - успешно решавање задатака и препознавање обрађених нотних трајања и пауза; - научена песма „Шапутање” по слуху, њен текст и мелодија.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 17

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Обрада бројалице „Иза брда плава” и извођење аранжмана из нотног текста</i> <i>Утврђивање знања о постепеном појачавању и утишавању музике</i>		
Тип часа:	Обрада/утврђивање		
Циљ часа:	• Усвајање бројалице „Иза брда плава” из нотног текста. • Развој способности извођења аранжмана из нотног текста. • Утврђивање знања о обрађеним нотним трајањима и паузама. • Препознавање постепеног појачавања и утишавања у слушаном делу.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • препозна основне елементе музичке писмености; • на основу слушања музичких примера именује музичке изражајне елементе; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Аранжман, бројалица, постепено појачавање и утишавање у музици		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ЗАДАТАК
Имајте тапањом испречки пук ове бројанице, пратећи нотни запис.

инструментални ритм – равномеран
отпори у Мулицу, слесени
отпори у Мулицу

Иза брда плава
Г. Витс

Г. Грелић

М - та Ор - да пла - да мила стит - ко ста - ко,
Ма - да ММ - да пу - да, По - ста - ја, ста - ја,
Мо - да ММ - да ста - ја, По - ста - ја, ста - ја,
Мо - да ММ - да ста - ја, По - ста - ја, ста - ја.

МУЗИЦИРАЈ
Имајте харду ову бројаницу на деци инструмента, пратећи нотни запис.

М - та Ор - да пла - да мила стит - ко ста - ко,
Ма - да ММ - да пу - да, По - ста - ја, ста - ја,
Мо - да ММ - да ста - ја, По - ста - ја, ста - ја,
Мо - да ММ - да ста - ја, По - ста - ја, ста - ја.

КАЖИ МИ, КАЖИ
Које паузе примећујеш у овој бројници?

30

ПЕВАЈ
Научи да пева ову песму. Најпре равномерно прочитајте, потом тактирајте и читајте. Затим тактирајте и певајте ову песму (у свакој нотној линији крају певајте с текстом).

Јабuka

Г. Грелић

Ја - бу - ка је ја - бу - ка, пу - ја - ја - ја - ја - ја, ја - ја - ја, ја - ја - ја,
Ја - бу - ка је ја - бу - ка, пу - ја - ја - ја - ја - ја, ја - ја - ја, ја - ја - ја.

ЗАДАТАК
Играјте се следеће игре – направите јабуку од картона, или донесите на час јабуку. Једно дете излази из учионице, док остали сакрију јабуку. Дете се враћа и тражи је по учионици. Остали деца му помажу тако што постепено певају ову песму: када се дете приближава јабуци постепено певају све тише, када се дете удаљава од јабуке.

МУЗИЦИРАЈ
Наручи да свираш ову песму на дигиталној клавијатури.

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ
Ослушајте нумеру 48 „Данс кинеских игара“ Петра Иљича Чајковског (нумера 12, CD 2).

ЗАДАТАК
Обрати пажњу на то како се музика у овој композицији постепено појачава и утишава. Пратили свој доживљај промена јачине музике кроз покрет.

65

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ обнавља са ученицима раније обрађене бројалице, уз извођење пулса, ритма или груписање удара. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да изводимо још једну бројалицу, овог пута из нотног текста.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли („Иза брда плава”), а ученици га преписују у свеске.	- изводи раније савладане бројалице; - изводи пулс, ритам и груписање удара уз изговарање познатих бројалица; - записује назив бројалице у свесци;
Главни део часа (25 минута)	
Обрада бројалице/ Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ води процес учења бројалице, уз приказ нотног текста из мултимедијалног ПДФ-а. - Увећање садржаја – Бројалица „Иза брда плава” – равномерни пулс Ученици најпре изговарају ритам бројалице на неутралан слог „та”, уз равномерно тапшање. По потреби, учитељица/учитељ поставља питање о трајању одређених нота или пауза. Потом ученици изговарају ритам на неутрални слог „та” уз тактирање. Затим изговарају текст бројалице, уз тактирање. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Ученици посматрају нотни запис у уџбеницима. Обрада бројалице/ Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ дели ученицима Орфове инструменте и на тај начин формира групе које ће изводити аранжман. Приказује запис аранжмана бројалице из мултимедијалног ПДФ-а. - Увећање садржаја – „Иза брда плава” – аранжман Свака група изводи своју деоницу, најпре на неутрални слог „та”, уз тактирање, а затим на Орфовим инструментима. Када	- прати упутства учитељице/учитеља; - изводи бројалицу из нотног текста; - изводи равномеран пулс уз изговарање бројалице; - изводи аранжман уз изговарање

свака група увежба своју деоницу, следи увежбавање заједничког извођења аранжмана. Потом учитељица/учитељ разговара са ученицима о процесу извођења аранжмана и евентуалним потешкоћама. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Ученици посматрају нотни запис у уџбеницима. Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ упућује ученике на задатак са стране 30, у ком се проверавају знања о обрађеним паузама. - Задатак – <i>Препознавање пауза у нотном тексту</i> <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Ученици усмено одговарају на задатак из уџбеника.	бројалице; - решава задатак; - препознаје обрађене паузе у нотном тексту;
Завршни део часа (10 минута)	
Слушање музике Дигитални садржај Учитељица/учитељ обнавља са ученицима знања о поступном појачавању и утишавању у музици. Пушта композицију „Плес шећерне виле” Петра Иљича Чајковског. - Аудио – <i>„Плес шећерне виле”, Петар Иљич Чајковски</i> Разговара са ученицима о њиховом доживљају дела. Даје им задатак да покретом изразе постепено појачавање и утишавање музике у слушаном делу. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта нумеру са ЦД-а (ЦД2, нумера 12).	- одговара на питања; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - слуша музичко дело; - препознаје елементе музичког израза у слушаном делу; - кроз покрет изражава промене у динамици у слушаном делу.

--	--

Изглед табле

Нотни запис бројалице „Иза брда плава” „Плес шећерне виле”, Петар Иљич Чајковски
--

Начини провере остварености исхода:	- научена бројалица „Иза брда плава” из нотног текста; - успешно извођење аранжмана уз изговарање бројалице; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности извођења аранжмана.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 18

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике		
Наставна јединица:	Обрада песме „Химна Светом Сави” по слуху		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Усвајање химне „Химна Светом Сави” по слуху. • Слушање песме „Свети Саво”.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Химна, Свети Сава		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

1 ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Поредите се „Како Светом Сава“, коју се слушамо/слушали и у претходним разредима.

2 ПЕВАЈ

Научи и да је певамо уз помоћ учитеља/е учитељице.

Химна Светом Сава

непоштом аутор

Учимо га, свештено

Учимо га, свештено
 Цр - ца - ва - ма - с - а - в - а - во - с - ца - та - та - ма - ца - ва -
 цр - ца - ва - ма - с - а - в - а - во - с - ца - та - та - ма - ца - ва -
 та - ма - с - а - ва - ма - с - а - в - а - во - с - ца - та - та - ма - ца - ва -
 та - ма - с - а - ва - ма - с - а - в - а - во - с - ца - та - та - ма - ца - ва -

ЗА ОНЕ КОЈИ ЖЕЛЕ ВИШЕ

Свети Сава је био једна од најважнијих личности у српској историји. Он је основао манастире, писао знаменита дела и изборио се за самосталност Српске цркве. Истакло је његово знање и библотека, па се зато сматра окупитељем народа. Дан Светог Саве се у српским школама слави 27. јануара.

56

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ подсећа ученике на причу „Свети Сава и сељак без среће” и друге садржаје о Светом Сави обрађене на настави Српског језика. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо „Химну Светом Сави”</i>. Учитељица/учитељ записује наслов на табли („Химна Светом Сави”), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив химне у свесци;
Главни део часа (30 минута)	
Обнављање постојећих знања/Увођење нових појмова Учитељица/учитељ разговара са ученицима о Светом Сави – упознавање са његовим ликом и делом, уз отварање бокса „За оне који желе више” на страни 56. - Увећање садржаја – Свети Сава	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре

Завршни део часа (5 минута)	
Слушање музике Учитељица/учитељ најављује слушање још једне нумере о Светом Сави– композиције „Свети Саво” у извођењу хора „Чаролија” (https://www.youtube.com/watch?v=0rl73v-FW5o&t=87s). Разговара са ученицима о њиховом доживљају ове композиције.	- слуша музичко дело; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији.

Изглед табле

Нотни запис песме „Химна Светом Сави”
„Свети Саво”

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Химна Светом Сави” по слуху, њен текст и мелодија; - препознавање музичких карактеристика у слушаном делу; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа.
ОКВИР ЗА	

ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		
---	--	--

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 19

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Обрада песме „У ливади под јасеном” по слуху и осмишљавање пратње уз певање песме</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Утврђивање раније обрађених народних песама. • Усвајање песме „У ливади под јасеном” по слуху. • Развој способности осмишљавања и извођења пратње уз певање песме.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Народна традиција, Природа и друштво</i>		
Кључни појмови:			

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ПЕВАЊ

Научи да певаш: ову песму уз помоћ уметнице/уметника.

У ливади под јасеном

Народна из Србије

Векло

У ли ва ди, под ја се ном, во да и зви ре, во да и зви ре,
гу се збо ти, ле га Ка - та, мо ду за хва та, мо ду за хва та.

У ли ва ди, под ја се ном, ка, во да и зви ре,
ту се збо ти, ле га Ка та, ка, мо ду за хва та.

ЗАДАТАК

Одговори на следеће питање тако што ћеш одговорити исти на праму левцу. Коју памету примићу на ову песму? _____ паду.

ЗАДАТАК

Поделите се у парове или у мање групе, па онекните прамцу за ову песму на одређеним инструментима. Оне парове/групе којима је лако, могу да онекну песму са својим претњом.

31

[illegible]

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ доноси на час различите старе предмете или њихове фотографије – земљане чиније, ћупове, предмете од пруга, фењере, укључујући и тестије за ношење воде. Води разговор о њиховој употреби и функцији. Поставља питања: <i>Како се у давна времена набављала вода? Да ли и данас можемо да пијемо воду са извора? Где?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо једну народну песму о овој теми.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли („У ливади под јасеном”), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив песме у свесци;
Главни део часа (20 минута)	
Обрада песме/ Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. - Видео – „У ливади под јасеном” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „У ливади под јасеном” Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева другу строфу, те је понавља са децом све док је не усвоје. Коначно, понавља исти поступак и са рефреном песме. Следи певање песме у целисти. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целисти са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 31 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 3 и 4).	- прати упутства учитељице/учитеља; - одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - пева;

Слушање музике/Стваралаштво Дигитални садржај Учитељица/учитељ дели ученике на групе и дели им Орфове инструменте. Даје им задатак да унутар сваке групе осмисле и увежбају свој аранжман уз певање ове песме. Обилази ученике и подстиче их да осмисле деонице за своје инструменте. Када ученици заврше са радом, групе ученика које се самостално пријаве изводе аранжман пред разредом, уз певање осталих ученика. То треба бити праћено на хармонском инструменту или снимком караоке верзије песме. - Видео – „У ливади под јасеном” – караоке верзија Учитељица/учитељ води разговор о разликама у изведеним аранжманима и стваралачком процесу. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимак са ЦД-а (ЦД1, нумера 4). Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ упућује ученике на решавање задатка са стране 31. - Задатак – Паузе у нотном запису	- осмишљава деоницу за Орфов инструмент; - учествује у осмишљавању и извођењу аранжмана уз певање; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - решава задатак;
Завршни део часа (15 минута)	
Извођење Учитељица/учитељ изводи почетке раније обрађених народних песама, а након што их ученици препознају, изводе их уз пратњу учитељице/учитеља на хармонском инструменту. У случају да су раније савладани и кораци уз одређене песме, учитељица/учитељ води и процес обнављања извођења покрета уз певање. Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ наводи да ће на наредном часу бити обрађена песма „Ишли смо у Африку”. Пушта песму, како би се ученици упознали са текстом, и договара се са ученицима о начинима за прављење костима и реквизита који ће бити коришћени у драматизацији ове песме. - Аудио – „Ишли смо у Африку”	- препознаје песме према почецима; - пева; - изводи кораке уз певање; - прати упутства учитељице/учитеља; - осмишљава

	начине за прављење костима и реквизита.
--	--

Изглед табле

Нотни запис песме „У ливади под јасеном”		
„Ишли смо у Африку”		
Реквизити/костими	материјали	ученик задужен за доношење

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „У ливади под јасеном” по слуху, њен текст и мелодија; - препознавање пауза у нотном запису песме; - извођење покрета уз певање раније обрађених народних песама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности координације покрета уз певање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању пратње уз певање.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа		

приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		
---	--	--

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 20

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике, музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Обрада песме и игре „Ишли смо у Африку” по слуху</i> <i>Утврђивање знања о нотним трајањима и паузама</i>		
Тип часа:	Обрада/утврђивање		
Циљ часа:	• Усвајање песме „Ишли смо у Африку” по слуху. • Осмишљавање и извођење драматизације уз песму „Ишли смо у Африку”. • Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, извођачког састава) у слушаном делу. • Утврђивање знања о нотним трајањима и паузама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • препозна основне елементе музичке писмености.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер, материјали за прављење костима и реквизита		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Математика, Природа и друштво</i>		
Кључни појмови:	Нотна трајања и паузе		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

[illegible]

ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

ЗАДАТАК

Пронађи напетнаре – коликаће на крају књиже и словених на права места, на следећој књижи.

Наређуј користи коликаће с напетном нотом (кривој линији) (нотна осмина, четвртина...) преко не ставиш тачку, где је запослена напетна нота (овоко како смо научили да се пише); затим, преко ставиш фину или је пише која исто постави графички на крају, на врх стави остатак, фину или коју пише број октава – колико траје нота (кривој линији), одговори пише. Заврши не истом не одговарајуће места, од најкраће ноте (кривој линији), до најдуже.

92

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
--	-------------------------------------

Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ обнавља са ученицима знања о подели животиња према начину исхране из претходног разреда. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо песму „Ишли смо у Африку”, у којој су животиње појеле намирницу којом се иначе не хране.</i> Учитељица/учитељ записује наслов на табли („Ишли смо у Африку”), а ученици га преписују у свеске.	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив лекције у свесци;
Главни део часа (25 минута)	
Обрада песме/ Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ води кратак разговор о Африци – животињама које живе на овом континенту и њиховом начину исхране. Изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или верзију са наснимљеним гласом из мултимедијалног ПДФ-а. - Аудио – „Ишли смо у Африку” Разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ са ученицима савладава четворотактне или осмотактне сегменте, зависно од ученичких могућности – сваки део пева самостално, а затим га са ученицима пева неколико пута, док га не савладају. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 76 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумеру са ЦД-а (ЦД1, нумера 55). Извођење/Стваралаштво Дигитални садржај Учитељица/учитељ обједињује донете материјале за довршавање костима и реквизита и води процес њихове израде. Ученици праве костиме и реквизите у мањим групама, а учитељица/учитељ их обилази и даје подршку њиховом раду. Следе договор о начину извођења драматизације, подела на улоге и увежбавање извођења драматизације уз хармонску пратњу или слушање нумере из мултимедијалног ПДФ-а. - Аудио – „Ишли смо у Африку”	- прати упутства учитељице/учитеља; - пева; - учествује у прављењу реквизита и костима; - учествује у осмишљавању начина извођења драматизације; - изводи

Број понављања извођења драматизације зависи од броја ученика који се добровољно пријаве за учешће у њеном извођењу. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимак са ЦД-а (ЦД1, нумера 55).	драматизацију уз певање песме;
Завршни део часа (10 минута)	
Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ даје инструкције ученицима за решавање задатка са стране 32. - Задатак – Нотне вредности, паузе и њихово трајање <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ упућује ученике да реше задатак уз коришћење налепница из прилога уџбеника. По потреби, обилази ученике, помаже у одабиру адекватних налепница и разговара са њима о трајању појединих нотних вредности и пауза.	- решава задатак.

Изглед табле

Нотни запис песме „Ишли смо у Африку”

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Ишли смо у Африку” по слуху, њен текст и мелодија; - осмишљавање и извођење драматизације уз певање песме „Ишли смо у Африку”; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у
---	--

	осмишљавању драматизације уз певање.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 21

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике, музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Обнављање песама за поставку тонских висина ре, ми и фа</i> <i>Слушање нумера из „Карневала животиња” Камија Сен Санса</i>		
Тип часа:	Обнављање		
Циљ часа:	• Обнављање народних песама модела „Ресаво, водо ’ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме. • Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, извођачког састава) у слушаном делу. • Развој способности импровизовања покрета уз слушање и њиховог усклађивања са музичким карактеристикама различитих дела. • Утврђивање раније обрађених народних песама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Гласно, тихо, умерено гласно, брзо, споро, умерено споро, извођачки састави, извођачи		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

СТРАНА:
2 / 30

Ре, ми, фа

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Преднастава подиже учениčама са псеком о неким тоновима, као и псеком које помену слогама које су истовремено и називи неких тонова. Ове поднаве ћемо их понављати и погледати уједино како се ноте пишу и читају.

ПЕВАЈ

Подигни са псеком „Ресаво, водо ’ладна“, „Минидемо право поља“ и „Фална ми се“. Ако можеш уједино ритмички, научи их садржати у једној уметничкој уметности.

Ресаво, водо ’ладна

народна псека

Бројачи **Трени** **Врећи**
За одгов **Задатка** **Задатка**

34

Ми идемо преко поља

народна псека

Каж ми, кажи

Ако се можеш подиже учениčама ову псеку кажи зашто се псеке псеке толико додире и шта се правило псеке псеке. Ако можеш, пореди ову са уметничком/ уметничком ову псеку.

Задатка

У псеку уметничке уметности оне псеке и псеке псеке у ову псеку.

35

СТРАНА:
3 / 30

Фална ми се

народна псека

Фална **Хална**
Пронала **Пронала**
Пронала **Пронала**

Каж ми, кажи

Која нота трајања привлачује у овој псеку?

36

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ове три народне псеке помену слогама које су истовремено и називи трију тонова, односно трију нота: ре, ми и фа.

Нота **ми** пише се на првој линији. Нота **ре** пише се изнад ноте ми, односно непосредно изнад псекуког система. Нота **фа** пише се изнад ноте ми, односно у првој празнини, изнад прве и друге линије:

У претходном реду, **ми** и **фа** су записане као четвртине, а ово исто нота записана као цела нота:

Ове ноте ћемо обележити бојама да би се лакше запамтили. Ре је браон, ми је жуте, а фа је плаве боје.

МУЗИЦИРАЈ

Како што се у левинском систему ове три ноте налазе једна до друге, оне се и на мултимедијалној свирци по реду:

37

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ започиње и води разговор о народном стваралаштву. <i>Шта значи када кажемо да је нешто створио народ? Како бисте објаснили израз да се нешто преноси са колена на колена? Ко је најпознатији човек који је сакупљао народне умотворине, изреке, песме...?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо обновити народне песме и слушати композиције посвећене животињама.</i>	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (30 минута)	
Обнављање песама/ Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ доноси на час цетове које су ученици претходно направили. Ученици раде вежбе дисања – удишу полако на нос, издишу на уста изговарајући глас „с”. Учитељица/учитељ им говори да замисле да су они инсект који кружи око цвета: када се инсект приближи цвету, издах је интензивнији, а када се удаљи од цвета, издах је слабог интензитета. Вежбу поновити неколико пута.	- изводи вежбе дисања;

Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је. - Видео – „Ресаво, водо 'ладна” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Ресаво, водо 'ладна” Ученици током певања песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 34 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма обнавља/учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 5 и 6). Учитељица/учитељ пита ученике којом бојом ова песма почиње (браон). На табли записује наслов песме (почетни слог је у браон боји). Практични рад Дигитални садржај Ученици решавају задатак везан за нотне вредности у песми. - Задатак – <i>Нотне вредности у песми</i> Учитељица/учитељ изводи следећу песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је. - Видео – „Ми идемо преко поља” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Ми идемо преко поља” Ученици током обнављања песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 35 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма обнавља/учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 7 и 8). Учитељица/учитељ пита ученике којом бојом ова песма почиње (жутом). На табли записује наслов песме (почетни слог је у жутој боји).	- прати упутства учитељице/учитеља; - пева;
--	--

Учитељица/учитељ изводи и трећу песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је.

- **Видео** – „*Фалила ми се*” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „*Фалила ми се*”

Ученици током певања песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 36 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма обнавља/учи по слуху.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 9 и 10).

Учитељица/учитељ пита ученике којом бојом ова песма почиње (плавом). На табли записује наслов песме (почетни слог је у плавој боји).

Дигитални садржај

Слушање музике

Учитељица/учитељ води разговор о разлици између народног и ауторског стваралаштва. Најављује слушање две нумере о животињама које је компоновао Камиј Сен Санс – композицију „Антилопе” и нумеру „Корњаче” и записује називе нумера и композитора на табли. Пушта обе композиције.

- **Аудио** – „*Антилопе*”, Камиј Сен Санс

- **Аудио** – „*Корњаче*”, Камиј Сен Санс

Разговара са ученицима о њиховом доживљају ових композиција и расположењу које доносе. Подстиче ученике да опишу како замишљају кретњу антилопа дочарану првом и кретњу корњача дочарану другом композицијом. Потом пушта сваку од нумера још неколико пута, уз питања о темпу (*Која је брзина извођења ових композиција?*), динамици (*Како се мења јачина музике у овој композицији?*) и извођачима.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумере 25 и 26).

Дигитални садржај

Практични рад

Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима задатак са стране 77, а потом га отвара из мултимедијалног

- слуша музичко дело;
- препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав;
- одговара на питања;
- износи своје мишљење;
- слуша одговоре других ученика;
- учествује у дискусији;

- решава задатак;

ПДФ-а, како би са ученицима проверила/проверио решења. - Задатак – Повежи нумере са илустрацијама <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ у разговору са ученицима проверава решење задатка. Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ пушта сваку од нумера и даје задатак ученицима да изразе свој доживљај дела кроз покрет. - Аудио – „Антилопе”, Камиј Сен Санс - Аудио – „Корњаче”, Камиј Сен Санс Потом води разговор о разликама у покретима које су изводили уз прво и друго дело. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумере 25 и 26).	- слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Завршни део часа (10 минута)	
Практични рад Ученици испред себе имају картончиће у боји (браон, жути и плави). Учитељица/учитељ свира на хармонском инструменту почетне тактове обновљених песама, а ученици треба да подигну одговарајућу боју картончића. Извођење Учитељица/учитељ разговара са ученицима о народним песмама обрађеним у претходним разредима и затим их ученици изводе уз пратњу хармонског инструмента.	- препознаје песме моделе према почецима; - одговара на питања; - пева.

Изглед табле

„РЕсаво, водо 'ладна”
 „МИ идемо преко поља”
 „ФАлила ми се”
 „Антилопе”, Камиј Сен Санс
 „Корњаче”, Камиј Сен Санс

Начини провере остварености исхода:	- обнављање народних песама модела „Ресаво, водо 'ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се” по слуху и повезивање одговарајућих боја са почетним тоном песме; - препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 22

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Упознавање са нотама ре, ми и фа</i> <i>Валцер</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	- Звучна поставка трихорда ре, ми, фа; читање и писање нота ре, ми и фа. - Обнављање народних песама модела „Ресаво, водо ’ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме. - Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, извођачког састава) у слушаном делу. - Стицање знања о игри – валцеру. - Развој способности импровизовања покрета уз слушање и њиховог усклађивања са музичким карактеристикама различитих дела. - Утврђивање раније обрађених народних песама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: - на основу слушања музичких примера именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - повеже нотно писмо са музичким изражавањем; - пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, металофони, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање из нотног текста, гласно, тихо, умерено гласно, брзо, споро, умерено споро, извођачки састави, извођачи, валцер		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

📖
▶
🎵
🔗
📄 Aa

СТРАНА:
2 / 30

Ре, ми, фа

🎵
МУЗИЧКА ЗНАЊА

Простодинас година учио/учила си песме о нашим токовима, као и песме које понавља сопственим гођу у историјским и изазовним токовима. Ове године Тинако ће поновити и покушати да уочи како се ноте гласу и читају.

🎤
ПЕВАЊ

Подсети се песма "Ресаво, водо 'ладна", "Ми идемо преко поља" и "Блатина ми се". Ако их не знаш, учи ову песму, научи их садржај песме у своме узрасту.

Ресаво, водо 'ладна

народна песма

Нотна слика

Рес - ох - во, во - до - на, на - на, Рес - ох - во,
 Рес - ох - во, во - до - на, на, Рес - ох - во,
 Ми - ра - ја - во - до - да, да, да - да, да - ја - ја - да, да.

Ми идемо преко поља

🎵
МУЗИЧКА ЗНАЊА

Простодинас година учио/учила си песме о нашим токовима, као и песме које понавља сопственим гођу у историјским и изазовним токовима. Ове године Тинако ће поновити и покушати да уочи како се ноте гласу и читају.

🎤
ПЕВАЊ

Подсети се песма "Ресаво, водо 'ладна", "Ми идемо преко поља" и "Блатина ми се". Ако их не знаш, учи ову песму, научи их садржај песме у своме узрасту.

Ми идемо преко поља

народна песма

Нотна слика

Ми - иде - мо пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, Ми - иде - мо пре - ко по - ља,
 А - иде - мо пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, А - иде - мо пре - ко по - ља,
 О - по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља,
 По - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља,
 По - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља,
 По - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља, пре - ко по - ља.

▶

🗨️

▶

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️

🗨️
</

📖

▶

🎵

🔗

📄

⚙️

?

< 3 / 30 >

Фалита мин се

народна pesma

Учешће:

До - ре - фа - сол - про - ми - ла - ми - ми - фа
 До - ре - фа - сол - про - ми - ла - ми - ми - фа

КАЖИ МИ, КАЖИ

Која нота трајање примећујеш у овој песми?

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ове три народне песме почевши слоговима који су истовремено и називи трију тона, односно трију нота **ре, ми и фа**.

Нота **ми** пише се на првој линији. Нота **ре** пише се испод ноте **ми**, односно непосредно испод левиског система. Нота **фа** пише се изнад ноте **ми**, односно у првој празнини, између прве и друге линије:

У претходном реду **ре, ми и фа** су записане као четвртине, а ово истоже нота записана као цео нота:

Ове ноте лако обележити бојом да би се лакше запамтили. **Ре** је браон, **ми** је жуто, а **фа** је плаве боје.

МУЗИЦИРАЈ

Као што се у левискоме систему ове три нота назива једна до друго, она се и на левиској систему свирају по реду:

36

37

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим на претходном часу. <i>Шта све подразумева народно стваралаштво? Шта значи „народно”? Које смо народне песме обновили на претходном часу? Која вам се највише допада? Због чега?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо уз помоћ обновљених народних песама учити да запишемо и прочитамо ноте.</i>	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (30 минута)	
Увођење нових појмова/ Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, подигну картончић одговарајуће боје и певају је. - Видео – „<i>Ресаво, водо 'ладна</i>” – <i>караоке верзија</i> Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са	

наснимљеним гласом. - Аудио – „<i>Ресаво, водо 'ладна</i>” Учитељица/учитељ говори ученицима да ова песма почиње тоном ре и записује ноту ре (непосредно испод линијског система) у линијском систему, а ученици у својим свескама. Говори им да једна нота може имати различиту нотну вредност и обнавља са њима осмину, четвртину, половину и целу ноту. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 5 и 6). Ученици могу отворити и виртуелни металофон и на њему одсвирати тон ре или покушати да изведу песму по слуху. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон</i> Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, подигну картончић одговарајуће боје и певају је. - Видео – „<i>Ми идемо преко поља</i>” – <i>караоке верзија</i> Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „<i>Ми идемо преко поља</i>” Учитељица/учитељ говори ученицима да ова песма почиње тоном ми и записује ноту ми (на првој линији линијског система) у линијском систему, а ученици у својим свескама. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 7 и 8). Ученици могу отворити и виртуелни металофон и на њему одсвирати тон ми или покушати да изведу песму по слуху. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон</i> Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, подигну картончић одговарајуће боје и певају је. - Видео – „<i>Фалила ми се</i>” – <i>караоке верзија</i>	- прати упутства учитељице/учитеља; - пева; - записује нотне висине у своју свеску;
---	---

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „<i>Фалила ми се</i>” Учитељица/учитељ говори ученицима да ова песма почиње тоном фа и записује ноту фа (у првој празнини линијског система) у линијском систему, а ученици у својим свескама. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 9 и 10). Ученици могу отворити и виртуелни металофон и на њему одсвирати тон фа или покушати да изведу песму по слуху. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон</i> Увођење нових појмова Дигитални садржај Учитељица/учитељ указује на упоредни приказ записа нотних висина ре, ми и фа у оквиру бокса музичка знања са стране 37. - Увећање садржаја – <i>Нотни запис – такт и тактице</i> Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ отвара задатак са стране 37 из мултимедијалног ПДФ-а, а ученици изводе вежбе. - Задатак – <i>Вежбе – равномерно читање (страна 37)</i> <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ упућује ученике на задатак из уџбеника. Дигитални садржај Слушање музике Учитељица/учитељ води разговор о различитим врстама плеса. Најављује слушање нумере „Валцер цвећа” уз коју може да се плеше валцер, а коју је компоновао Петар Иљич Чајковски. Пушта композицију. - Аудио – „<i>Валцер цвећа</i>”, <i>Петар Иљич Чајковски</i> Разговара са ученицима о њиховом доживљају ове композиције и расположењу које доноси. Разговарају о валцеру. Пита ученике да ли су некада видели плесање валцера. Потом пушта нумеру још неколико пута, уз питања о темпу и динамици. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним</u>	- решава задатак; - слуша музичко дело; - препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - решава задатак; - слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре
--	--

<u>садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимак ЦД-а (ЦД2, нумера 29). Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима задатак са стране 78, а потом га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би са ученицима проверила/проверио решења. - Задатак – Препознај извођача/извођачки састав <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ у разговору са ученицима проверава решење задатка. Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ говори ученицима да нађу свог пара, пушта нумеру и даје задатак ученицима да изразе свој доживљај дела кроз покрет. - Аудио – „Валцер цвећа”, Петар Иљич Чајковски Потом води разговор о покретима које су изводили уз слушање и бирају пар који је најлепше играо. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимак ЦД-а (ЦД2, нумера 29).	других ученика; - учествује у дискусији;
Завршни део часа (5 минута)	
Извођење Учитељица/учитељ разговара са ученицима о народним песмама обрађеним у претходним разредима и затим их ученици изводе уз пратњу хармонског инструмента.	- одговара на питања; - пева.

Изглед табле

„РЕсаво, водо 'ладна”
 „МИ идемо преко поља”
 „ФАлила ми се”
 „Валцер цвећа”, Петар Иљич Чајковски

Начини провере остварености исхода:	- обнављање народних песама модела „Ресаво, водо 'ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме; - посматрање правилног читања и записивања нота ре, ми и фа; - решавање задатака; - препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 23

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Утврђивање знања о нотним висинама ре, ми и фа</i>		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Обнављање народних песама модела „Ресаво, водо ’ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме. • Обнављање знања о писању нота ре, ми и фа и нотних трајања – половина, четвртина и осмина. • Стицање знања о свирању нота ре, ми и фа на инструменту (металофону). • Обнављање знања о осмишљавању и извођењу покрета уз певање.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем;		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , рачунар, клавир/хармоника, металофони, ЦД-плејер, звучници		
Облици рада:	Фронтални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање, свирање, осмишљавање и извођење покрета уз певање		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

[illegible]

📖

▶

🎵

🔗

📄 Аа

🔧

?

< 3 / 30 >

ФАЛИНА МИ СЕ

Ученици

народна песma

ФАЛИНА знамца
ПРОВОЛО ланца - дружица коју је неко
запорошио (пашко је да му буде жена)

🗣️

КАЖИ МИ, КАЖИ

Која нота трајња привођује у ову песму?

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ове три народне песме почивају слоговица које су истовремено и називи трију тонама, односно трију нота: **ре**, **ми** и **фа**.

Нота **ми** лежи се на првој линији. Нота **ре** плыве се испод ноте ми, односно нитосредно испод линијског система. Нота **фа** плыве се изнад ноте ми, односно у првој прецизни, између прве и друге линије:

У претходном реду **ре**, **ми** и **фа** су записане као четвртине, а ово исто нота записана као цео нота:

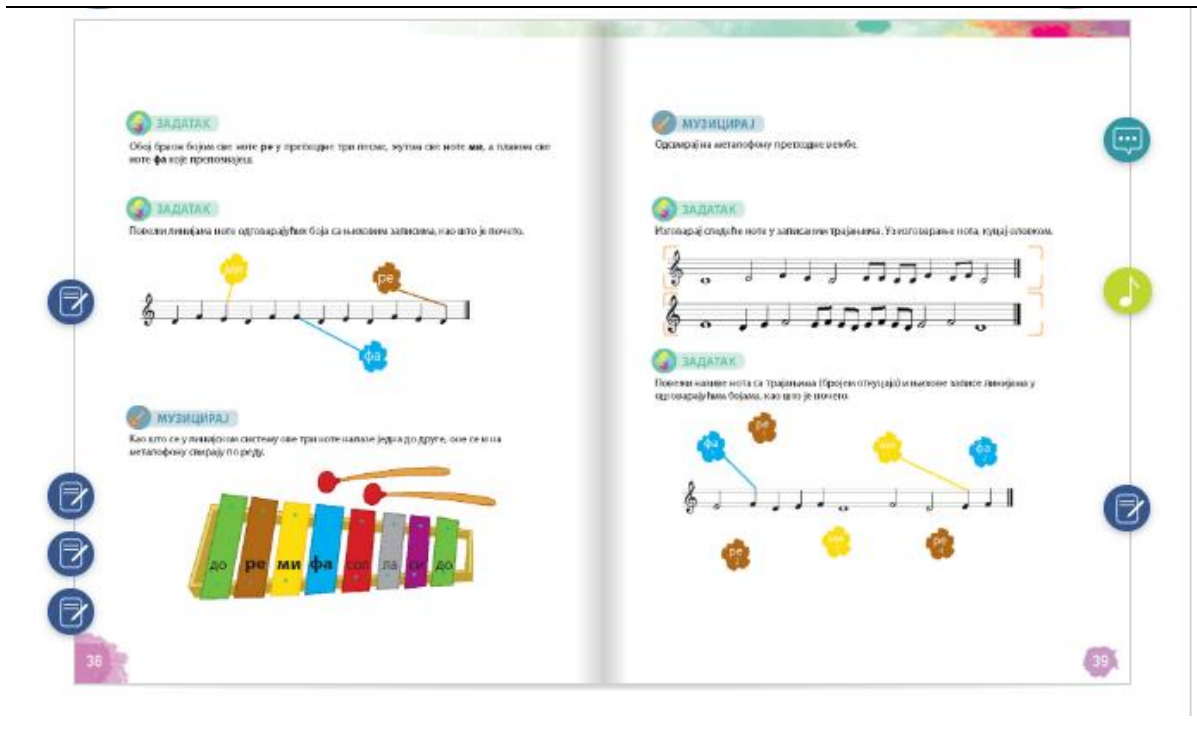
Ове ноте ћемо обележити бојом да би се лакше запамтили. **ре** је браон, **ми** је жуто, а **фа** је плаве боје.

МУЗИЦИЈАЛ

Како што се у линијском систему ове три ноте називају једна до друге, оне се и на клавијатури свирају по реду:

37

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим на претходним часовима – народним и ауторским песмама, колу и валцеру. <i>Шта сте на претходним часовима научили о народним песмама? Која је разлика између народних и ауторских песама? Шта вам се више допада да играте – коло или валцер? Због чега?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се подсетити народних песама које смо учили на претходним часовима, подсетићемо се којом бојом се обележавају и где се у линијском систему пишу ноте ре, ми и фа.</i>	- одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (30 минута)	
Обнављање постојећих знања Извођење песме Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песме уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је. - Видео – „Ресаво, водо 'ладна” – караоке верзија - Видео – „Ми идемо преко поља” – караоке верзија	

- **Видео** – „Фалила ми се” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзије са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „Ресаво, водо 'ладна”

- **Аудио** – „Ми идемо преко поља”

- **Аудио** – „Фалила ми се”

Учитељица/учитељ пита ученике којим тоном почиње свака од песама и којом бојом се обележава тон којим почиње. Тражи од ученика да изађу и запишу сваку од нота на табли, а ученици их записују у својим свескама.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 5–10).

Дигитални садржај

Практични рад

Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима први задатак са стране 38, обилази ученике и проверава решења задатка.

Потом отвара други задатак са стране из мултимедијалног ПДФ-а и, након што ученици заврше са радом, проверава решења.

- **Задатак** – *Повежи називе нота са њиховим записима*

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Ученици раде задатак у својим свескама. Учитељица/учитељ обилази ученике, помаже, уколико је потребно, и проверава решење задатка. Решење записује на табли.

Учитељица/учитељ даје налог ученицима да отворе преостале задатке са исте стране или га отвара у мултимедијалном ПДФ-у.

- **Задаци** – *Препознај ноту на виртуелном металофону*

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Учитељица/учитељ тражи од ученика да изведу сваки од обрађених тонова на металофонима.

Извођење

Учитељица/учитељ говори ученицима да одсвирају на металофону или виртуелном металофону претходне вежбе које се налазе у задацима на странама 37 и 38. Док ученици свирају, учитељица/учитељ их обилази, посматра како свирају, анализира, коментарише и указује на евентуалне грешке у свирању. Када су ученици завршили, пита ко од

- одговара на питања;
- слуша одговоре других ученика;
- пева;
- записује;

- решава задатке;
- повезује називе тонова са њиховим записима;

- изводи тонове на виртуелном металофону;

- изводи вежбе на металофону или виртуелном металофону;

њих жели самостално да одсвира вежбе. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон</i> Обнављање постојећих знања Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ пита ученике које нотне вредности су радили до сада (половину, четвртину и осмину). Потом отвара вежбе из мултимедијалног ПДФ-а и изводи их заједно са ученицима. - Увећање садржаја – <i>вежбе са стране 39</i> По потреби, учитељица/учитељ може пустити снимак извођења равномерног пулса. - Аудио – <i>Равномерни пулс</i> Потом упућује ученике на задатак са исте стране. Након што га ученици реше, отвара га из мултимедијалног ПДФ-а и проверава решења. - Задатак – <i>Називи и трајања нота и њихови нотни записи</i> <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Ученици раде задатак у својим свескама. Учитељица/учитељ обилази ученике, помаже, уколико је потребно, и проверава решење задатака. Решење записује на табли.	- изводи вежбе – равномерно читање висина и трајања; - решава задатак;
Завршни део часа (10 минута)	
Стваралаштво Учитељица/учитељ води процес осмишљавања покрета уз одабрану песму која почиње тоном ре, ми или фа.	- пева; - осмишљава и изводи покрете уз певање.

Изглед табле

„РЕсаво, водо 'ладна”
 „МИ идемо преко поља”
 „ФАлила ми се”

- нотни систем за записаним нотама ре, ми и фа

Начини провере остварености исхода:	- посматрање ученичке способности певања народних песама модела „Ресаво, водо 'ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме и опсега гласа; - посматрање ученичких знања о писању нота ре, ми и фа; - решавање задатака; - посматрање ученичке способности координације покрета уз певање.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 24

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Утврђивање знање о обрађеним нотном висинама ре, ми и фа</i> <i>Полонеза</i>		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Обнављање знања о писању нота ре, ми и фа и нотних трајања – половина, четвртина и осмина. • Усвајање народне песме „Ми идемо преко поља” из нотног текста. • Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, извођачког састава) у слушаном делу. • Стицање знања о игри полонези. • Развој способности импровизовања покрета уз слушање и њиховог усклађивања са музичким карактеристикама различитих дела.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , рачунар, клавир/хармоника, ЦД-плејер, звучници		
Облици рада:	Фронтални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање из нотног текста, слушање музике, гласно, тихо, умерено гласно, брзо, споро, умерено споро, извођачки састави, извођачи, осмишљавање и извођење покрета уз слушање музике, полонеза		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

СТРАНА:
2 / 30

Ре, ми, фа

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Препознати подани унапредили су песме о нашим тоновима, као и песме које почињу слоговима које су истовремено и називи ових тонова. Ове подане ћемо их понављати и почети да учимо како се ноте пишу и читају.

ПЕВАЈ

Подсети се песма "Ресаво, водо 'ладна", "Ми идемо преко поља" и "Батина ми се". Ако не можеш унапредити речење, научи их садрж у помоћ унапредити речење.

Ресаво, водо 'ладна

народна песма

Бројевци: 1. тоне, 2. ре, 3. ми, 4. фа, 5. со, 6. ла, 7. си, 8. до

34

Ми идемо преко поља

народна песма

35

КАЖИ МИ, КАЖИ

Ако се претходне подане унапредили су певају, кажи својим себи песме песме току додиром и да се претходно направила песма. Ако не можеш, поразговарај са унапредити речење о тој песми.

ЗАДАТКИ

У помоћ унапредити речење основни и напредни покрети уз ову песму.

34, 35, 36, 40, 79

СТРАНА:
3 / 30

Фалила ми се

народна песма

36

КАЖИ МИ, КАЖИ

Која нота трајања прикључи у овој песми?

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ове три народне песме почињу слоговима које су истовремено и називи трију тонова, односно трију нота: ре, ми и фа.

Нота ми пише се на првој линији. Нота ре пише се испод ноте ми, односно непосредно испод линијског система. Нота фа пише се изнад ноте ми, односно у првој празнини, између прве и друге линије:

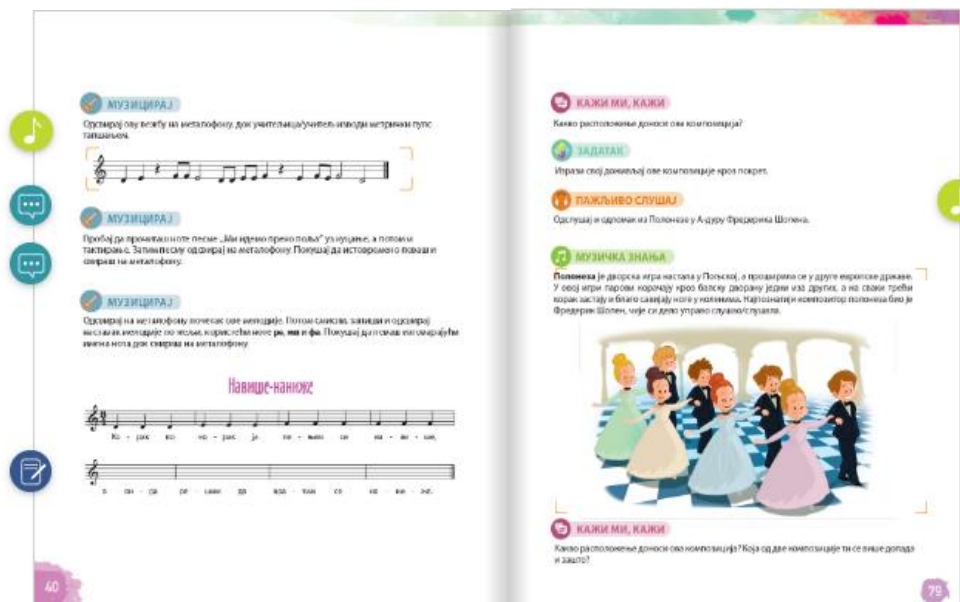
У претходном реду ре, ми и фа су записане као четвртине, а ево истога нота записане као цео ноте:

Ове ноте ћемо обележити бојама да би се лакше запамтили. Ре је браон, ми је жуто, а фа је плаве боје.

МУЗИЦИРАЈ

Како што се у линијском систему ове три ноте налазе једна до друге, оне се и на мултимедијалној слици по реду:

37

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим на претходним часовима – нотама ре, ми и фа и нотним трајањима. <i>Којом бојом смо обележавали ноту ре и где се она пише у линијском систему? Којом бојом смо обележавали ноту ми и где се она пише у линијском систему? Којом бојом смо обележавали ноту фа и где се она пише у линијском систему? Која нотна трајања сте научили?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо обновити те ноте. Научићемо да читамо ноте песме која је вама већ позната и слушаћемо једну композицију.</i>	- одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика;
Главни део часа (35 минута)	
Извођење/Обрада песме Дигитални садржај Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 35 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту је написана песма (2/4), које ноте се јављају (ре, ми, фа), које нотне вредности се јављају (половина, четвртине и осмине), у ком такту се налази четвртинска пауза. Следи равномерно читање нота песме уз извођење пулса. Учитељица/учитељ вежба са ученицима тактирање на два. Након тога, нотни текст се изводи парлато уз тактирање два пута. Потом, учитељица/учитељ ученицима даје интонацију, пева и свира први такт, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму	- одговара на питања; - слуша одговоре других ученика; - чита ноте; - тактира; - пева; - свира на инструменту (металофону);

солмизацијом уз тактирање, уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију из мултимедијалног ПДФ-а. Поновити више пута.

- **Видео** – „*Ми идемо преко поља*” – караоке верзија

Потом, учитељица/учитељ понавља са ученицима свирање тонова ре, ми и фа на металофону и говори им да одсвирају ову песму на својим металофонима прво без певања, потом и с певањем текста, водећи рачуна о изражајним елементима песме.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –
Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 7 и 8).

Извођење

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ отвара вежбу са стране 40 у мултимедијалном ПДФ-у и говори ученицима да је изведу на металофонима.

- **Увећање садржаја** – *вежба са стране 40*

По потреби, може се пустити и снимак извођења равномерног пулса.

- **Аудио** – *Равномерни пулс*

Док ученици свирају, учитељица/учитељ их обилази, посматра како то изводе, анализира и коментарише, указује на евентуалне грешке у свирању. Када су ученици завршили, пита ко од њих жели самостално да одсвира вежбу.

Слушање музике

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ води разговор о различитим врстама плеса.

Најављује слушање нумере „Полонеза у А-дуру” уз коју се може плесати, а коју је компоновао Фредерик Шопен. Пушта композицију.

- **Аудио** – „*Полонеза у А-дуру*”, *Фредерик Шопен*

Разговара са ученицима о њиховом доживљају ове композиције и расположењу које доноси. Пита ученике да ли су некада видели плесање полонезе. Отвара зумиран бокс музичка знања са текстом о полонези.

- **Увећање садржаја** – *Полонеза*

Потом пушта нумеру још пар пута, уз питања о темпу, динамици и томе ко изводи дело.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –
Учитељица/учитељ пушта аудио-снимак ЦД-а (ЦД2, нумера 30).

- изводи вежбу на металофону;

- слуша музичко дело;
- препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав;
- одговара на питања;
- износи своје мишљење;
- слуша одговоре других ученика;
- учествује у

	дискусији;
Завршни део часа (5 минута)	
Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ говори ученицима да нађу свог пара, пушта нумеру и даје задатак ученицима да изразе свој доживљај дела кроз покрет. - Аудио – „Полонеза у А-дуру”, <i>Фредерик Шопен</i> Потом води разговор о покретима које су изводили уз слушање и бирају пар који је најлепше играо. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимак ЦД-а (ЦД2, нумера 30).	- слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији.

Изглед табле

Нотни запис „**МИ** идемо преко поља”
„Полонеза у А-дуру”, Фредерик Шопен

Начини провере остварености исхода:	- посматрање правилног читања, записивања и свирања нота ре, ми и фа; - посматрање правилног извођења пулса и тактирања; - препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању покрета уз слушање музике.
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА:	

• Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		
--	--	--

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 25

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Провера знања</i> <i>Утврђивање знања о обрађеним нотним висинама и трајањима</i>		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Утврђивање читања и писања нота ре, ми и фа и нотних вредности половина ноте, четвртина и осмина. • Утврђивање раније обрађених песама. • Препознавање слушаних композиција. • Обнављање знања о осмишљавању и извођењу ритмичке пратње уз певање.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, истраживачка метода		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, металофони, Орфови инструменти, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање из нотног текста, осмишљавање мелодије		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ЗАДАТАК
Оба брата била су ноте ре у прелудеу три песме, жутим сук ноте ми, а плавоим сук ноте фа који претпознате.

ЗАДАТАК
Повели ливаџа ноте одговарајућим боја са нотицама, као што је почело.

МУЗИЦИРАЈ
Како што се у ливаџи систем ове три ноте налазе једна до друге, оне се и на метафору свирају по реду.

МУЗИЦИРАЈ
Одговарај на метафору прелуде и свира.

ЗАДАТАК
Исповијај следеће ноте у записаним трајницама. Уз тога играње нота, пуцај оловком.

ЗАДАТАК
Повели ливаџа нота са трајницама (бројем отворца) и нотицама записанима у одговарајућим бојама, као што је почело.

МУЗИЦИРАЈ
Одговарај ову вежбу на метафору, дук учитељице/учитеља ипозди истинити пут, тапшаном.

МУЗИЦИРАЈ
Пробај да пронађеш ноте песме „Ми идемо преко поља“ уз ирчане, а потом и тапшаном. Затим песму одговарај на метафору. Покушај да истовремено поваш и свираш на метафору.

МУЗИЦИРАЈ
Одговарај на метафору песме ове метафоре. Потом самостално записи и одговарај нотицама, исповијај по нотицама, користећи ноте ре, ми и фа. Покушај да истовремено поваш и свираш на метафору.

Навише-нижије

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема	

Учитељица/учитељ још једном разговара са ученицима о тоновима ре, ми и фа: бојама којима се обележавају и где се записују у линијском систему. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо обновити знања о записивању нота ре, ми и фа и обновити научене песме.</i>	- одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика;
Главни део часа (20 минута)	
Обнављање постојећих знања Извођење песме Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи раније обрађене песме („Септембар”, „Гозба”, „Поздрав из Србије”, „Лептирићу шаренићу”, „Рециклажа”, „Имам права”, „Поврђијада”, „Савила се бела лоза винова”, „Авантуре малог Јују”, „Боже правде”, „Химна Светом Сави”, „Ишли смо у Африку” и „У ливади под јасеном”) уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песама из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је. - Видео – <i>караоке верзије песама</i> Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзије са наснимљеним гласом. - Аудио – <i>снимци песама</i> <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а 1. Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ упућује ученике на последњи задатак са стране 40. - Задатак – <i>Препознавање песама модела према почецима</i> <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Ученици испред себе имају картончиће у боји (браон, жути и плави). Учитељица/учитељ свира на хармонском инструменту почетне тактове песама „Ресаво, водо ’ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се”, а ученици треба да подигну одговарајућу боју картончића. Учитељица/учитељ прво свира само једну песму да препознају и подигну картончић, потом свира две, а на крају све три песме различитим редоследом. Такође, најпре свира почетни такт, а потом скраћује почетне фразе које изводи. Извођење	- пева; - препознаје песме моделе према почецима; - решава задатке;

Учитељица/учитељ говори ученицима да на металофонима или виртуелним металофонима одсвирају тонове ре, ми и фа и након тога да одсвирају на металофону песму „Ми идемо преко поља”. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон (страна 39)</i> Док ученици свирају, учитељица/учитељ их обилази, посматра њихово свирање, анализира, коментарише и указује на евентуалне грешке у свирању. Извођење/Стваралаштво Учитељица/учитељ са ученицима обрађује трећи задатак на страни 40 у уџбенику – свирање мелодије песме „Навише-наниже” и потом осмишљавање мелодије. Током рада обилази ученике, сугерише и коментарише. Када су ученици завршили, пита ко од њих жели самостално да одсвира песму.	- свира на инструменту (металофону); - свира на инструменту (металофону); - ствара мелодију и записује је;
Завршни део часа (10 минута)	
Обнављање знања Дигитални садржај Учитељица/учитељ отвара први и други задатак са стране 72, а ученици га решавају. - Задатак – <i>ознаке за крешендо и декрешено</i> - Задатак – <i>ознаке за p, mf и f</i> Ученици решавају и остале задатке са стране уз помоћ учитељице/учитеља.	- решава задатке.

Изглед табле

Нотни запис „**МИ** идемо преко поља”

Начини провере остварености исхода:	- посматрање правилног читања и записивања нота ре, ми и фа; - посматрање правилног свирања на металофону; - посматрање осмишљавања и извођења мелодије коришћењем нота ре, ми и фа; - посматрање осмишљавања и извођења ритмичке пратње уз певање; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 26

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Обнављање песме модела за тон до</i> <i>Поставка ноте до</i>		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Обнављање песама модела „Добро јутро, добар дан”, „Ресаво, водо ’ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме. • Звучна поставка тона до, читање и писање ноте до. • Осмишљавање и извођење ритмичке пратње уз певање. • Утврђивање раније обрађених песама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, металофони, Орфови инструменти, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавијатура/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Извођење музике, осмишљавање ритмичке пратње уз певање		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

До, сол

ПЕВАЈ

Подсети се песама „Добро јутро, добар дан“ и „Сол ми дај“. Не само да их наизучамо/учиш, већ и да их певамо уз помоћ учитеља/учитељице.

Добро јутро, добар дан

Т. Дробни

Ученици

Сол ми дај

народна песма

Ученици

41

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ове две песме помињу слоговима које су истовремено и називи два тона, односно две ноте – до и сол.

Нота до пише се истом линијском системом, истом нотом ре. Да бисмо записали ноту до, користићемо помоћну линију. Размак између помоћне линије и прве линије мора да буде исти као размак између линија у линијском систему.

Нота до:

Ноту до писаћемо заједном са нотом ре.

Научи да разликујеш ноту до од ноте ре.

ЗАДАТАК

До краја почети сва ученичких до, ре (записано), ре ре до, ре до до ре.

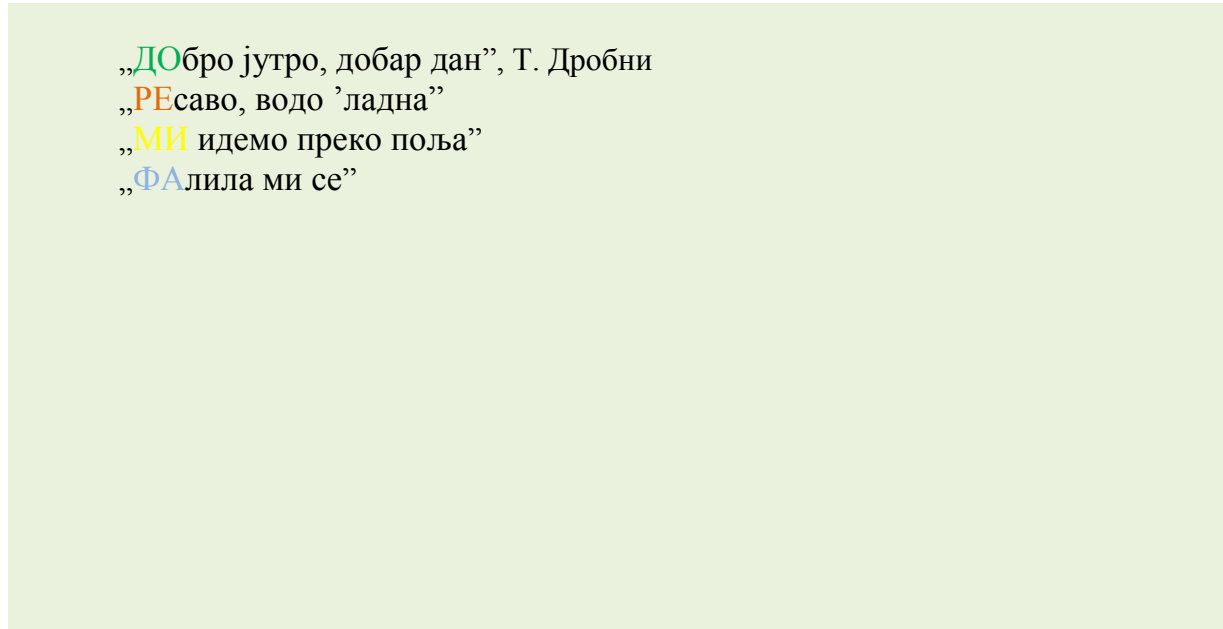
42

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ започиње и води разговор о песмама које почињу називима нота које су обнављали на претходним часовима. <i>Које песме смо обнављали? Којим тоновима оне почињу и где записујемо те ноте у линијском систему?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо обновити две песме и научићемо како се пише нота до.</i>	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (35 минута)	
Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ доноси на час мале кишобране које су ученици претходно направили на часу ликовне културе. Ученици раде вежбе дусања – удишу полако на нос, издишу на уста, тако да полако отварају кишобран. Вежбу поновити неколико пута. Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је. - Видео – „Добро јутро, добар дан” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Добро јутро, добар дан” Уколико ученици нису раније учили ову песму, наставља са учењем песме по слуху: разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева другу строфу, те је понавља са децом све док је не усвоје. Следи певање песме у целости. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 41 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма обнавља/учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним</u>	- изводи вежбе дусања; - прати упутства учитељице/учитеља; - пева;

<u>садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 11 и 12). Учитељица/учитељ пита ученике којом бојом ова песма почиње (зеленом). На табли записује наслов песме (почетни слог је у зеленој боји). Стицање музичких знања Дигитални садржај Учитељица/учитељ објашњава ученицима где записујемо ноту до у линијском систему. Записује на табли, а ученици у својим свескама. Приказује и зумиран део бокса музичка знања са нотним записом ноте до. - Увећање садржаја – Нота до Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима задатак са стране 42, обилази ученике, а потом га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би са ученицима проверила/проверио решења. - Задатак – Превуци ноте на одговарајућа места Потом тражи од ученика да запишу ноте и у уџбенику, како би вежбали писање ноте до. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ записује задатак на табли, а ученици у својим свескама, потом са ученицима проверава решење задатка. Стваралаштво Учитељица/учитељ дели ученицима Орфове инструменте (фабричке или направљене у претходним разредима) и води процес осмишљавања пратње на ритмичким инструментима, уз певање песме „Добро јутро, добар дан”.	- решава задатак; - пева; - осмишљава ритмичку пратњу; - музицира на ритмичким инструментима;
Завршни део часа (5 минута)	
Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песме уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзије песама из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песме, подигну картончић одговарајуће боје. - Видео – „Ресаво, водо ’ладна” – караоке верзија - Видео – „Ми идемо преко поља” – караоке верзија	- прати упутства учитељице/учитеља; - пева; - препознаје песме по почецима; - повезује песме моделе са

- Видео – „Фалила ми се” – караоке верзија - Видео – „Добро јутро, добар дан” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзије са наснимљеним гласом. - Аудио – „Ресаво, водо 'ладна” - Аудио – „Ми идемо преко поља” - Аудио – „Фалила ми се” - Аудио – „Добро јутро, добар дан” <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 5–12).	бојама.
---	--

Изглед табле

Начини провере остварености исхода:	- обнављање песме модела „Добро јутро, добар дан” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме; - правилно записивање ноте до; - решавање задатка; - обнављање народних песама модела „Ресаво, водо 'ладна”, „Ми идемо преко поља” и „Фалила ми се” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним
--	---

	тоном песама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању ритмичке пратње уз певање песама.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 27

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Утврђивање знања везаних за читање и писање ноте до</i> <i>Извођење песме „Фалила ми се” из нотног текста</i> <i>Провера знања везаних за валцер и полонезу</i>		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Извођење песме „Фалила ми се” из нотног текста. • Обнављање знања о писању нота до, ре, ми и фа и нотних трајања – половина, четвртина и осмина. • Утврђивање знања о музичким елементима као што су темпо, динамика и извођачки састав кроз њихово препознавање у раније слушаним делима. • Развој способности извођења покрета уз слушање и њихово усклађивање са музичким карактеристикама различитих дела.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • опише основне карактеристике музичких инструмената и састава; • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , рачунар, клавир/хармоника, металофони, ЦД-плејер, звучници		
Облици рада:	Фронтални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање, слушање музике, гласно, тихо, умерено гласно, брзо, споро, умерено споро, извођачки састави, извођачи, покрет, валцер, полонеза, извођење покрета уз слушање музике		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ове две песме памњу слогама које су истовремено и назив два тона, односно две ноте – до и ре.

Нота до пише се испод линијског система, испод ноте ре. Да бисмо записали ноту до, корисно смо помоћу линије. Размак између понављајућих линија (линија и прес линије) мора да буде исти као размак између линија у линијском систему.

Нота до:

Нота до пишемо записом бојом.

Научи да размислиш ноту до од ноте ре:

ЗАДАТАК

До краја почети твоје четири линије: до, ре (записано), ре, ре, до, ре, до, до, ре.

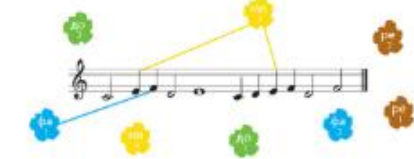
ЗАДАТАК

Полени измишле ноте с њиховим записима у одговарајућим бојама, као што је почето.

ЗАДАТАК

Поред сваке ноте сада је написан и њихово пројекцијско – бројевно знање. Погледај сваку ноту с пројекцијом и њиховим нотом: записи пишамо у одговарајућим бојама, као што је почето. Погледај сваку ноту у записаним пројекцијским, узгајањем.

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Ове две песме памњу слогама које су истовремено и назив два тона, односно две ноте – до и ре.

Нота до пише се испод линијског система, испод ноте ре. Да бисмо записали ноту до, корисно смо помоћу линије. Размак између понављајућих линија (линија и прес линије) мора да буде исти као размак између линија у линијском систему.

Нота до:

Нота до пишемо записом бојом.

Научи да размислиш ноту до од ноте ре:

ЗАДАТАК

До краја почети твоје четири линије: до, ре (записано), ре, ре, до, ре, до, до, ре.

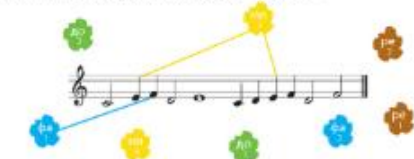
ЗАДАТАК

Полени измишле ноте с њиховим записима у одговарајућим бојама, као што је почето.

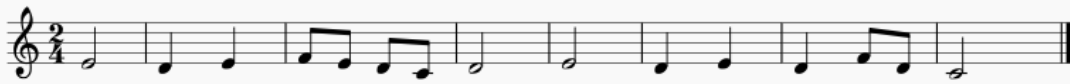

ЗАДАТАК

Поред сваке ноте сада је написан и њихово пројекцијско – бројевно знање. Погледај сваку ноту с пројекцијом и њиховим нотом: записи пишамо у одговарајућим бојама, као што је почето. Погледај сваку ноту у записаним пројекцијским, узгајањем.

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим на претходним часовима – обновљеним песмама и ноти до. Потом разговарају о	- одговара на

- **Додатни садржаји** – *Виртуелни металофон (страница 39)*

Извођење/Обрада песме

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 36 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту је написана песма (2/4), које ноте се јављају (ре, ми, фа), које нотне вредности се јављају (половина, четвртине и осмине), у ком такту се налази четвртинска пауза. Следи равномерно читање нота песме уз извођење пулса. Вежба са ученицима тактирање на два. Након тога, нотни текст се изводи парлато уз тактирање два пута. Потом, учитељица/учитељ ученицима даје интонацију, пева и свира први такт, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање, уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију из мултимедијалног ПДФ-а. Поновити више пута.

- **Видео** – „*Фалила ми се*” – *караоке верзија*

Потом, учитељица/учитељ понавља са ученицима свирање тонова ре, ми и фа на металофону и говори им да одсвирају ову песму на својим металофонима прво без певања, потом и с певањем текста, водећи рачуна о изражајним елементима песме.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –
Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 9 и 10).

Дигитални садржај

Обнављање постојећих знања/Слушање музике

Учитељица/учитељ кликом на иконице за аудио-записе пушта почетке композиција слушаних на претходним часовима.

- **Аудио** – „*Валцер цвећа*”, *Петар Иљич Чајковски*

- **Аудио** – „*Полонеза у А-дуру*”, *Фредерик Шопен*

Учитељица/учитељ оставља ученицима питања:

Какво расположење доноси? Да ли је музика у њима гласна, средње гласна или тиха или се јачина музике мења? Ако се мења, објасни на који начин. Да ли је музика у њима брза, умерено брза или спора? Ко изводи ове композиције?

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –
Учитељица/учитељ пушта нумере са ЦД-а (ЦД2, нумере 29 и 30).

- изводи песму из нотног текста парлато, певањем и на металофону;

- слуша музичко дело;
- препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав;
- одговара на питања;
- износи своје мишљење;
- слуша

	одговоре других ученика; - учествује у дискусији; ;
Завршни део часа (10 минута)	
Дигитални садржај Слушање музике/Извођење покрета Учитељица/учитељ пушта још једном одабране нумере и показује ученицима кораке за валцер и кораке за полонезу. - Аудио – „Валцер цвећа”, Петар Иљич Чајковски - Аудио – „Полонеза у А-дуру”, Фредерик Шопен <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта нумере са ЦД-а (ЦД2, нумере 29 и 30).	- изводи покрете уз слушање музике.

Изглед табле

- нотни систем за записаним нотама до, ре, ми и фа у одговарајућој боји (зеленој, браон, жутој и плавој)
- нотни запис песме „Фалила ми се”

Начини провере остварености исхода:	- посматрање ученичке способности певања песме модела „Фалила ми се” из нотног текста, повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме и посматрање опсега гласа; - посматрање ученичких знања о писању нота до, ре, ми и фа; - решавање задатака; - извођење вежби из нотног текста; - препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави;
--	--

	- научени покрети уз слушање познатог дела, усклађени са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 28

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Поставка ноте сол</i> <i>Обрада песме „На крај села” из нотног текста</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Обнављање песме модела „Сол ми дај” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме. • Стицање знања о читању и писању ноте сол. • Стицање знања о свирању тонова до и сол на металофону. • Усвајање песме модела „На крај села” из нотног текста. • Усвајање свирања песме модела „На крај села” из нотног текста на металофону. • Осмишљавање и извођење ритмичке пратње уз певање.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, металофони, Орфови инструменти, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Извођење музике из нотног текста, осмишљавање ритмичке пратње уз певање		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Нота **соп** иде са на друге **линеје**.

Ноту **соп** писмено представљају:

ЗАДАТАК

Обајте се са нотом **до**, а затим са нотом **соп** које представљају у песми на страни 41.

МУЗИЧКА ЗНАЊА

Када је свирао **до** и **линеја** испод **линеје** свира, испод **соп**, тако се и на **металофону** свира испод **соп** ноте. Нота **соп** следи после ноте **фа**.

МУЗИЦИРАЈ

Обајте се са песмом **На крају села жута кућа**, као и са нотом. Пронађите ове песме у **линеји**, па одиграјте песму на **металофону** у песми.

На крају села жута кућа

Весело Народна песма

МУЗИЦИРАЈ

Тастирај и читајте следеће песме. Полази померај да понаш до тастира. На крају сваког следећу песму на **металофону**, пратећи ритмичност. Померај да понаш до свира на **металофону**.

Кукавица Б. Станковић

До, соп

ПЕВАЈ

Познати се песме: „Добро јутро, добар дан“ и „Соп ми дај“. Неколико десетина ученика/ученица **репетир**, научи да се понаш у **линеји** ученица/ученица.

Добро јутро, добар дан Т. Дробани

Соп ми дај Народна песма

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема	- одговара на

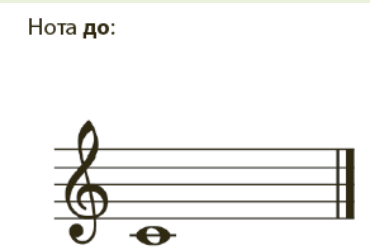
Учитељица/учитељ започиње час исписивањем одређених нотних висина и трајања на табли, а ученици их именују. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити како се пише још једна нота, нота сол.</i>	питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика;
Главни део часа (30 минута)	
Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је. - Видео – „Сол ми дај” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Сол ми дај” Уколико ученици нису раније учили ову песму, наставља се са учењем песме по слуху. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 41 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма обнавља/учи по слуху. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 13 и 14). Учитељица/учитељ пита ученике којом бојом ова песма почиње (црвеном). На табли записује наслов песме (почетни слог је у црвеној боји). Ученици се упознају и са позицијом тона на металофону – учитељица/учитељ отвара виртуелни металофон. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон</i> Стицање музичких знања Учитељица/учитељ објашњава ученицима где записујемо ноту сол у линијском систему. Записује на табли, а ученици у својим свескама. Показује и зумиран део бокса музичка знања, посвећен ноти сол. - Увећање садржаја – <i>Нота сол</i> Практични рад Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима задатак са стране 44 и обилази их, како би проверила/проверио решења. Стицање музичких знања	- прати упутства учитељице/учитеља; - пева; - прати упутства учитељице/учитеља; - записује; - решава задатак; - изводи тонове на металофону или виртуелном металофону;

Дигитални садржај Учитељица/учитељ још једном демонстрира ученицима где се свирају тонови до и сол на металофону. Ученици изводе тонове на својим инструментима или виртуелном металофону на страни 44. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон</i> Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. - Видео – „<i>На крај села</i>” – <i>караоке верзија</i> Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „<i>На крај села</i>” Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 45 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Учитељица/учитељ пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (ми, фа, сол), које нотне вредности се јављају (четвртине и осмине), у ком такту се јавља четвртинска пауза. Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ даје интонацију ученицима, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу два пута. Након тога, ученици свирају песму на металофонима/виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом пар пута, потом уз певање поетског текста. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон</i> Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 15 и 16).	- прати упутства учитељице/учитеља; - одговара на питања; - чита ноте; - тактира; - пева; - свира;
Завршни део часа (10 минута)	
Стваралаштво Учитељица/учитељ дели ученицима Орфове инструменте и води	- пева; - осмишљава

процес осмишљавања пратње на ритмичким инструментима, уз певање песме модела „На крај села”.	ритмичку пратњу; - музицира на ритмичким инструментима.
--	--

Изглед табле

Нота до:

Нота сол:

Нотни запис песме „На крај села”

Начини провере остварености исхода:	- обнављање песме модела „Сол ми дај” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме; - посматрање правилног читања и записивања ноте сол; - решавање задатка; - посматрање певања и свирања песме „На крај села” из нотног текста; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању ритмичке пратње уз певање песме.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања		

планираног? • Шта бих променила/променио?		
---	--	--

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 29

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Утврђивање знања о читању и писању ноте сол</i> <i>Обрада песме „Кукавица” из нотног текста</i> <i>Извођење песама „Добро јутро, добар дан” и „Сол ми дај” из нотног текста</i>		
Тип часа:	Утврђивање/обрада		
Циљ часа:	• Обнављање знања о писању нота до, ре, ми, фа и сол и нотних трајања – четвртина и осмина. • Усвајање певања и свирања песама „Кукавица”, „Добро јутро, добар дан” и „Сол ми дај” из нотног текста. • Развој способности извођења покрета уз певање и њихово усклађивање са музичким карактеристикама различитих дела.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , рачунар, клавир/хармоника, металофони, ЦД-плејер, звучници		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање песама из нотног текста, извођење покрета уз певање		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

[illegible]

До, сол

ПЕВАЈ

Певрети се песнама „Добро јутро, добар дан“ и „Сол ми дај“. Не самокес нека унапредују своје
 развој, науче да не самокес унапредују своје учење.

Добро јутро, добар дан

Т. Дробњак

Учврсто

до - бро - ју - тро, до - бар дан, и - ма - те - ма ос - шо - браћ?

ли - шо браћ је рат - про - дат, до - би - те нма су - тра - дат.

Сол ми дај

народна песна

Учврсто

сол ми дај, сол ми дај, до по - со - лма до - по - по.

ла - по - мо, би - ла - по, со - ла - мо - би - до.

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим на претходним часовима – обновљеним песмама и ноти сол. Разговарају која им се песма највише допада и због чега. <i>Које смо песме обновили на претходним часовима? Којим бојама оне почињу? Где у линијском систему записујемо ноту сол? Које смо остале ноте научили да запишемо? Где их записујемо у линијском систему?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се подсетити песама које смо радили на претходним часовима, неке од њих ћемо научити да свирамо и учићемо једну нову песму.</i>	- одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (30 минута)	
Обнављање постојећих знања/Практични рад Дигитални садржај Учитељица/учитељ пита ученике ко жели да напише ноте до, ре, ми, фа, сол на табли. Упућује ученике да отворе задатак са стране 44 и да препознају почетке обрађених песама модела. - Задатак – <i>Препознавање песама модела према почецима</i> <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта почетке песама модела са ЦД-а, а ученици подижу картончиће са исписаним називима почетних слогова песама (називима тонова) када препознају песму. Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. - Видео – <i>„Кукавица” – караоке верзија</i> Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – <i>„Кукавица”</i> Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико	- одговара на питања; - записује; - прати упутства учитељице/учитеља; - одговара на питања; - чита ноте; - тактира; - пева; - свира;

ученици желе, могу да прате и на страни 45 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (ми, фа, сол), које нотне вредности се јављају (четвртине), који део песме се пева средње гласно, а који гласно. Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ даје интонацију ученицима, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу два пута. Након тога, ученици свирају песму на металофонима/виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом пар пута, потом уз певање поетског текста.

- решава задатак;

- Додатни садржаји – *Виртуелни металофон*

Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –
Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 17 и 18).

Дигитални садржај

Практични рад

Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима задатак са стране 46, а потом га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би са ученицима проверила/проверио решења.

- **Задатак** – Препознај нотну вредност у нотном тексту

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –
Учитељица/учитељ усмено проверава решење задатка.

- прати упутства учитељице/учитеља;
- одговара на питања;
- чита ноте;
- тактира;
- пева;
- свира;

Обрада песме/Извођење

Дигитални садржај

Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а.

- **Видео** – „Добро јутро, добар дан” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- Аудио – „Добро јутро, добар дан”

Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 41 у уџбенику, односно у

мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (до, ре, ми, фа, сол), које нотне вредности се јављају (четвртине и осмине), који део песме се пева средње гласно. Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ даје интонацију ученицима, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу два пута. Након тога, ученици свирају песму на металофонима/виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом пар пута, потом уз певање поетског текста.

- **Додатни садржаји** – *Виртуелни металофон*

Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи још једном.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 11 и 12).

Обрада песме/Извођење **Дигитални садржај**

Уколико остане довољно времена, учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а.

- **Видео** – „Сол ми дај” – *караоке верзија*

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „Сол ми дај”

Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 41 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (до, ре, ми, фа, сол), које нотне вредности се јављају (половина, четвртине и осмине), шта значе знакови који се јављају на почетку и на крају другог реда (знакови за понављање). Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ даје интонацију ученицима, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу два пута.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 13 и 14).

- прати упутства учитељице/учитеља;
- одговара на питања;
- чита ноте;
- тактира;
- пева;
- свира;

- свира на инструменту (металофону);

Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ даје ученицима налог да свирају песму „Сол ми дај” на металофонима или виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом пар пута, потом уз певање поетског текста. - Додатни садржаји – <i>Виртуелни металофон</i> Током њиховог свирања, обилази их, сугерише и коригује. Потом ученик који жели свира, док остали ученици певају.	
Завршни део часа (10 минута)	
Дигитални садржај Певање песме/Извођење покрета/Стваралаштво Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а, док ученици осмишљавају покрете који треба да су у складу са музиком. - Видео – „<i>Кукавица</i>” – <i>караоке верзија</i> Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „<i>Кукавица</i>” <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 17 и 18).	- осмишљава и изводи покрете уз певање песме.

Изглед табле

- нотни систем за записаним нотама до, ре, ми, фа, сол у одговарајућој боји (зеленој, браон, жутој, плавој и црвеној)
Нотни запис песме „Кукавица”, Б. Станчић
Нотни запис песме „Добро јутро, добар дан”, Т. Дробни
Нотни запис песме „Сол ми дај”

Начини провере остварености исхода:	- посматрање ученичке способности певања и свирања песама модела „Добро јутро, добар дан”, „Сол ми дај” и „Кукавица” из нотног текста; - посматрање ученичких знања о писању нота до, ре, ми, фа и сол; - решавање задатака; - посматрање ученичке способности осмишљавања покрета уз певање песме који су усклађени са музичким карактеристикама песме; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 30

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Утврђивање постављених нотних висина</i> <i>Обрада песме „Ерско коло” из нотног текста и усвајање корака уз ову песму</i> <i>Извођење песме „Септембар” из нотног текста</i>		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Обнављање знања о писању нота до, ре, ми и фа и нотних трајања – половина, четвртина и осмина. • Усвајање певања и свирања песме „Ерско коло” из нотног текста. • Извођење песме „Септембар” из нотног текста. • Развој способности извођења покрета уз слушање и њихово усклађивање са музичким карактеристикама дела. • Осмишљавање и извођење ритмичке пратње уз певање.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , рачунар, клавир/хармоника, металофони, Орфови инструменти, ЦД-плејер, звучници		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање из нотног текста, извођење покрета уз слушање музике, осмишљавање ритмичке пратње песме		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ЗАДАТАК

Koja nota vrijednost se sve vrijeme ponavlja u ovoj pjesmi? Završeni otvori isprekriveni zvezdicom odgovora.

a) osmina b) četvrtina c) polovina

MUZICIRAJ

Taktileraj i čitaj nove pjesme „Dobro jutro, dobar dan“, a potom nauči da je sporena na metaforu. Isto plovimo i s pjesmom „Solimo da“.

PEVAJ

Uzlovi oči u ovom ritmiku, plovimo kroz oči pjesmi po ovoj oblici je. Nauči i da je pjesma prateći otvorenost, uz taktileraj. Na kraju nauči da je sporena na metaforu, uz plovilo.

Ерско коло

Умјерено Народна из Србије

ЗАДАТАК

Uzlovi oči u ovom ritmiku, plovimo kroz oči pjesmi po ovoj oblici je. Nauči i da je pjesma prateći otvorenost, uz taktileraj. Na kraju nauči da je sporena na metaforu, uz plovilo.

ПАКЉИВО СЛУШАЈ

Odgovori sa CD-a na još jednu narodnu pjesmu – „Zeleni su jelenci“ (Венера 6, CD 2). Kako je raspoređeno u ovoj pjesmi? Ko je i kompozitor? Uzlovi oči u pretpostavci rasporeda naravno! Naučimo da je pjesma otvorena je.

MUZICIRAJ

Uzlovi oči u ovom ritmiku, plovimo kroz oči pjesmi po ovoj oblici je. Nauči i da je pjesma prateći otvorenost, uz taktileraj. Na kraju nauči da je sporena na metaforu, uz plovilo.

Лепе ли су, нано

Брзо Народна песма

46

47

[illegible]

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим на претходним часовима о колу.	- одговара на питања; - износи своје

<i>Шта је то коло? У којим приликама се игра? Како се изводи?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо учити да певамо и играмо једно коло.</i> Учитељица/учитељ исписује назив песме на табли („Ерско коло”).	мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив песме у свесци;
Главни део часа (30 минута)	
Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. - Видео – „Ерско коло” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Ерско коло” Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 46 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (до, ре, ми, фа), које нотне вредности се јављају (четвртине и осмине), у ком темпу је песма. Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ даје интонацију ученицима, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу два пута. Након тога, ученици свирају песму на металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом пар пута, потом уз певање поетског текста. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи још једном. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –</u> Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 19 и 20). Дигитални садржај Певање песме/ Извођење покрета Учитељица/учитељ пушта караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а док им демонстрира покрете који се изводе уз ову песму. - Видео – „Ерско коло” – караоке верзија	- одговара на питања; - прати упутства учитељице/учитеља; - чита ноте; - тактира; - пева; - свира;

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Ерско коло” <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –</u> Учитељица/учитељ пушта нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 19 и 20). Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента, без поетског текста, или пушта караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Пита ученике о којој песми је реч. - Видео – „Септембар” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „Септембар” Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 70 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (до, ре, ми, фа, сол), које се нотне вредности (половине, четвртине и осмине) и које паузе јављају (половинска), у ком темпу је песма. Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ даје интонацију ученицима, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу два пута. Након тога, ученици свирају песму на металофонима/виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом пар пута, потом уз певање поетског текста. - Додатни садржај – <i>Виртуелни металофон</i> Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи још једном. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима –</u> Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 49 и 50).	- прати упутства учитељице/учитеља; - изводи покрете уз певање песме;
Завршни део часа (10 минута)	
Стваралаштво Учитељица/учитељ дели ученицима Орфове инструменте и води процес осмишљавања пратње на ритмичким инструментима уз певање	- пева; - осмишљава ритмичку пратњу;

песме „Ерско коло” или песме „Септембар”.	- музицира на ритмичким инструментима.
---	--

Изглед табле

Нотни запис песме „Ерско коло”
Нотни запис песме „Септембар”

Начини провере остварености исхода:	- посматрање ученичких знања о писању и читању нота до, ре, ми, фа и сол; - посматрање певања и свирања песама „Ерско коло” и „Септембар” из нотног текста; - посматрање способности свирања на металофону; - научени покрети уз слушање познате песме, усклађени са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању ритмичке пратње уз певање песме.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 31

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике, музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Слушање композиције „Зелени се, јагодо”</i> <i>Обрада песме „Лепа ли су, нано”</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Усвајање песме „Лепа ли су, нано” из нотног текста. • Оспособљавање ученика за свирање песме „Лепа ли су, нано” из нотног текста на инструменту (металофону). • Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, извођачког састава) у слушаном делу. • Развој способности импровизовања покрета уз певање и њихово усклађивање са музичким карактеристикама дела. • Утврђивање раније обрађених народних песама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, металофони, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање из нотног текста, слушање музике, гласно, тихо, умерено гласно, брзо, умерено брзо, извођачки састави, извођачи		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ЗАДАТАК
Која нота вредност се све време понавља у овој песми? Заокружи свако изабрано тачно одговарајуће.
а) осмита б) четвртна в) полова

МУЗИЦИРАЈ
Тактириј и милој милој песми „Добро јутро, добар дан“, а потом научи да је свираш на металофону. Исто понови са песмом „Сити миди“.

ПЕВАЈ
Учешће си у првом ритму песме, понављај ову песму по својој обнови. Научи и да је певаш пратећи гласовима, уз тактириј. На крају научи да је свираш на металофону, уз обнови.

ПЕВАЈ
Учешће си у првом ритму песме, понављај ову песму по својој обнови. Научи и да је певаш пратећи гласовима, уз тактириј. На крају научи да је свираш на металофону, уз обнови.

ПАКЉИВО СЛУШАЈ
Ослушај са CD-а још једну народну песму – „Земљи се једно“ (Нумера 6, CD 2). Како је распоређено у овој песми? Ко је и свира? Учествовај у пратњи свирајући на металофону.

МУЗИЦИРАЈ
Истакни својство песме на истој фони, пратећи гласовима. Покушај да певаш док свираш на металофону.

ПЕВАЈ
Учешће си у првом ритму песме, понављај ову песму по својој обнови. Научи и да је певаш пратећи гласовима, уз тактириј. На крају научи да је свираш на металофону, уз обнови.

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ приказује припремљене фотографије мушке народне ношње. Пита ученике како се зову делови мушке народне ношње – јелек, антерија, кошуља, панталоне, појас, опанци, шајкача. Када одговоре, приказује фотографије женске народне ношње, па разговарају о сличностима и разликама између мушке и женске народне ношње. Води разговор о приликама када се раније носила народна ношња и у којим приликама се она данас носи. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо и свирамо народну песму „Лепе ли су, нано“ из нотног текста и обновићемо друге народне песме које смо до сада учили.</i>	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (25 минута)	
Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског	

инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а.

- **Видео** – „*Лепе ли су, нано*” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „*Лепе ли су, нано*”

Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 47 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (ре, ми, фа, сол), које нотне вредности се јављају (четвртине и осмине), у ком темпу је песма (у брзом), шта значе знакови на крају првог и другог реда нотног записа (знакови за понављање). Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ ученицима даје интонацију, пева и свира први такт, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу. Након тога, ученици свирају песму на металофонима/виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом, потом уз певање поетског текста.

- **Додатни садржај** – *Виртуелни металофон*

Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целисти са њима још неколико пута.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 21 и 22).

Дигитални садржај

Слушање музике

Учитељица/учитељ води разговор о томе које су деци омиљене народне песме и имају ли прилике често да их слушају. Најављује да ће сада слушати народну песму о једној воћки коју већина деце воли да једе и записује назив нумере на табли. Пушта песму.

- **Аудио** – „*Зелени се, јагодо*”, народна песма

Разговара са ученицима о њиховом доживљају ове песме и расположењу које доноси, о тексту песме, у ком годишњем добу могу они да једу јагоде, као и где могу да нађу дивље јагоде. Потом поново пушта песму, уз питања о томе ко изводи песму, о

- прати упутства учитељице/учитеља;
- одговара на питања;
- чита ноте;
- тактира;
- пева;
- свира;

- слуша музичко дело;
- препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав;
- одговара на питања;
- износи своје мишљење;
- слуша одговоре других ученика;
- учествује у

динамици и темпу. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумера 6). Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ пушта нумеру и даје задатак ученицима да изразе свој доживљај дела кроз покрет. Ученици који знају песму могу и да певају. - Аудио – „Зелени се, јагодо”, народна песма Потом води разговор о разликама у покретима које су изводили и наводи их на разговор о колу. Ученици формирају круг како би играли док поново слушају песму. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумера 6).	дискусији; - слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Завршни део часа (10 минута)	
Извођење Учитељица/учитељ разговара са ученицима о претходно обрађеним народним песмама и изводи их са ученицима уз пратњу хармонског инструмента.	- одговара на питања; - пева.

Изглед табле

Нотни запис песме „Лепе ли су, нано”
„Зелени се, јагодо”, народна песма

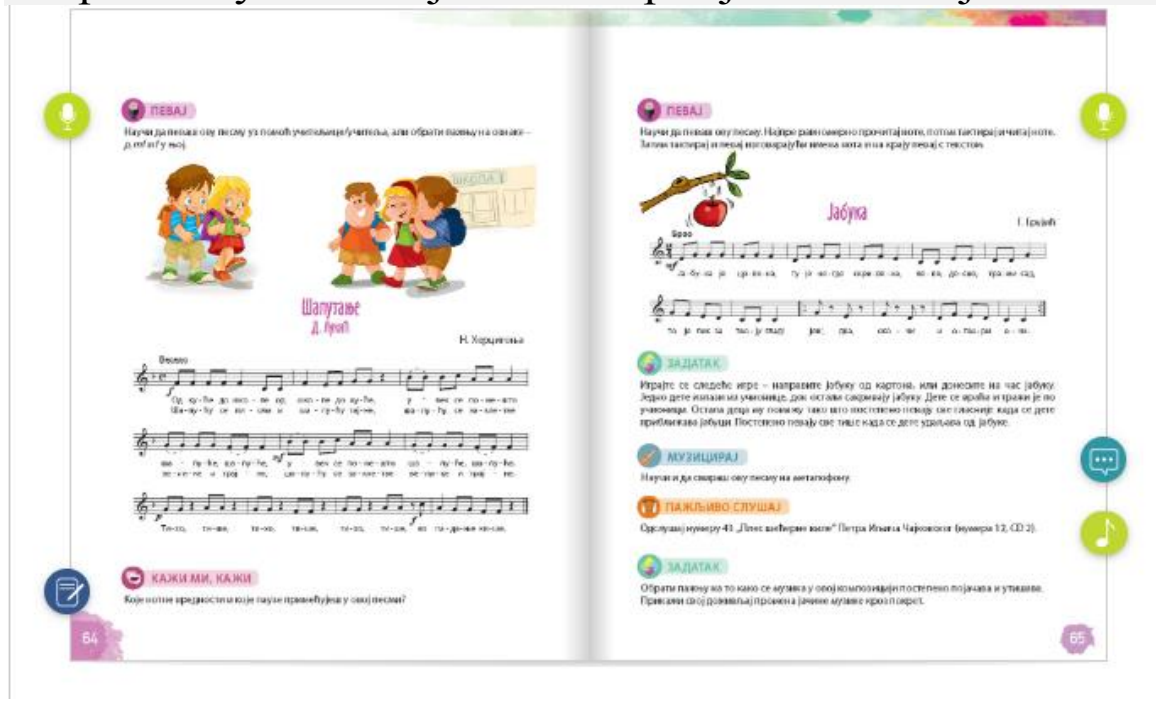
Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Лепе ли су, нано” из нотног текста; - препознавање музичких карактеристика у слушаним делима – динамика, темпо и извођачки састави; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са
---	--

	његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичке способности да правилно тактира и чита ноте; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 32

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике, Слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Обрада музичке игре „Јабука”</i> <i>Утврђивање знања</i>		
Тип часа:	Обрада/утврђивање		
Циљ часа:	• Усвајање песме „Јабука” из нотног текста. • Оспособљавање ученика за свирање песме „Јабука” из нотног текста на инструменту (металофону). • Слушање нумера о пролећу и лету. • Утврђивање раније обрађених песама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, металофони, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање из нотног текста, песме модели, играње игре		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ на час доноси у џаку разно воће, међу којем је и јабука. Ученици додиривањем и мирисањем воћа затворених очију треба да закључе о којем воћу је реч. Разговарају због чега треба јести воће и које је њихово омиљено воће. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо и свирамо песму „Јабука” из нотног текста и обновићемо друге песме које смо до сада учили.</i>	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (25 минута)	
Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. - Видео – „Јабука” – караоке верзија	

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „Јабuka”

Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 65 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (до, ре, ми, фа, сол), које се нотне вредности (четвртине и осмине) и паузе јављају (осминска), у којим тактовима се налазе осминске паузе, која је динамика (средње гласна), у ком темпу је песма (у брзом), шта значе знакови на средини и на крају другог реда нотног записа (знакови за понављање). Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ ученицима даје интонацију, пева и свира први такт, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу. Након тога, ученици свирају песму на металофонима/виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом, потом уз певање поетског текста.

- **Додатни садржај** – *Виртуелни металофон*

Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целисти са њима још неколико пута.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 40 и 41).

Музичка игра

Учитељица/учитељ ученицима говори упутство за музичку игру која се налази на 65. страни уџбеника. Ученици изводе музичку игру.

Дигитални садржај

Практични рад

Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима први задатак са стране 48, а потом га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би са ученицима проверила/проверио решења.

- **Задатак** – *Препознај нотне висине у нотном запису*

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Учитељица/учитељ усмено проверава решење задатка.

- прати упутства учитељице/учитеља;
- одговара на питања;
- чита ноте;
- тактира;
- пева;
- свира;

- прати упутства учитељице/учитеља;
- игра игру;

- решава задатак;

Изглед табле

Нотни запис песме „Јабука”, Г. Грујић

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Јабука” из нотног текста; - посматрање ученичке способности да правилно тактира и чита ноте; - извођење игре уз певање песме „Јабука”; - решавање задатака; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 33

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике и музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Утврђивање знања</i> <i>Обнављање песама „Лазара мајка грдила”, „Синоћ мајка оженила Марка”, „Синоћ је куца лајала”</i>		
Тип часа:	Обнављање		
Циљ часа:	• Утврђивање знања о нотама до, ре, ми, фа и сол. • Утврђивање повезивања одговарајуће боје са почетним тоном песме модела. • Обнављање песама модела „Лазара мајка грдила”, „Синоћ мајка оженила Марка” и „Синоћ је куца лајала” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песме. • Развој способности импровизовања покрета уз слушање и њихово усклађивање са музичким карактеристикама различитих дела.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање, свирање, осмишљавање и импровизовање покрета уз певање песме		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим на претходним часовима – обновљеним песмама моделима и нотама које су до сад научили да читају, пишу и свирају. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо утврдити знања о обрађеним нотама и обновити неколико песама које смо певали у претходном распреду.</i>	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика;
Главни део часа (30 минута)	
Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима прва два задатка са стране 49, а потом га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би са ученицима проверила/проверио решења.	- решава задатке;
 - Задатак – <i>Имена нотних висина</i> - Задатак – <i>Писање нотних висина</i>	

<u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ записује задатке на табли. Ученици решавају задатке индивидуално, а групно се проверава на табли. Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ приказује зумирану вежбу са стране 49. - Увећање садржаја – вежба (страна 49) Ученици изводе вежбу солмизацијом и самостално је свирају на металофонима или виртуелним металофонима. - Додатни садржај – Виртуелни металофон Учитељица/учитељ обилази ученике, сугерише и коригује. Ученици који желе јављају се и самостално изводе вежбу. Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ упућује ученике на последњи задатак са стране 49 ПДФ-а или га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би га ученици решили. - Задатак – Препознај мелодију на основу нотног записа и звучања <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пише на табли две мелодије, а ученици у својим свескама. Потом свира те две мелодије на хармонском инструменту. Ученици препознају њихове записе и уписују редни број мелодије коју су препознали поред њеног записа. Дигитални садржај Практични рад Учитељица/учитељ даје ученицима налог да реше у уџбеницима први задатак са стране 50, а потом га отвара из мултимедијалног ПДФ-а, како би са ученицима проверила/проверио решења. - Задатак – Повежи називе нота и њихова трајања са нотним записима <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ записује задатак на табли. Ученици решавају задатке индивидуално, а групно се проверава на табли.	- свира на инструменту (металофону или виртуелном металофону); - решава задатак; - решава задатак; - прати упутства учитељице/учитеља; - пева;
---	--

Обнављање песама/Извођење Дигитални садржај

Учитељица/учитељ најављује обнављање раније савладаних песама. Изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је.

- **Видео** – „Лазара мајка грдила” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „Лазара мајка грдила”

Уколико ученици нису раније учили ову песму, наставља се са учењем песме по слуху. Учитељица/учитељ разговара са ученицима о тексту песме. Следи учење по деловима: учитељица/учитељ пева прву строфу, затим са ученицима пева овај део неколико пута, док га ученици не савладају. Затим пева другу строфу, те је понавља са децом све док је не усвоје. Следи певање песме у целости. Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целости са њима још неколико пута. Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 60 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма обнавља/учи по слуху.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 32 и 33).

Учитељица/учитељ пита ученике којом бојом ова песма почиње (белом). На табли записује наслов песме (почетни слог је у белој боји). Говори ученицима да песма почиње тоном ла и да ноту ла обележавамо белом бојом.

Ученици се упознају и са положајем тона ла на металофону – учитељица/учитељ отвара виртуелни металофон.

- **Додатни садржај** – *Виртуелни металофон*

Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је.

- **Видео** – „Синоћ мајка оженила Марка” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- Аудио – „Синоћ мајка оженила Марка”

Уколико ученици нису раније учили ову песму, наставља се са учењем песме по слуху.

Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 61 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма обнавља/учи по слуху.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 34 и 35).

Учитељица/учитељ пита ученике којом бојом ова песма почиње (љубичастом). На табли записује наслов песме (почетни слог је у љубичастој боји). Говори ученицима да песма почиње тоном си и да ноту си обележавамо љубичастом бојом.

Учитељица/учитељ отвара виртуелни металофон, па се ученици упознају и са положајем тона си на металофону.

- Додатни садржај – Виртуелни металофон

Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. Када ученици препознају песму, певају је.

- Видео – „Синоћ је куца лајала” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- Аудио – „Синоћ је куца лајала”

Уколико ученици нису раније учили ову песму, наставља се са учењем песме по слуху.

Ученици током учења песме могу оријентационо да прате њен текстуални и нотни запис на страни 36 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у, иако се песма обнавља/учи по слуху.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 36 и 37).

Учитељица/учитељ пита ученике којом бојом ова песма почиње (плавом). На табли записује наслов песме (почетни слог је у љубичастој боји). Говори ученицима да песма почиње тоном си и да ноту си обележавамо љубичастом бојом.

Практични рад

Ученици испред себе имају картончиће у боји (љубичасти и бели). Учитељица/учитељ свира на хармонском инструменту почетне тактове обновљених песама, а ученици треба да подигну

- прати упутства учитељице/учитеља;
- игра игру;

одговарајућу боју картончића.	
Дигитални садржај	
Завршни део часа (10 минута)	
Стваралаштво Учитељица/учитељ даје налог ученицима да ураде други задатак који се налази на страни 50, уз напомену да могу користити металофоне у раду. Обилази ученике, помаже им око записивања мелодија или уз помоћ телефона снима дечји стваралачки рад. Када ученици заврше, они који желе могу извести своју осмишљену мелодију.	- прати упутства учитељице/учитеља; - решава задатак; - пева.

Изглед табле

„ЛАЗАРА мајка грдила”
„СИНОЋ мајка оженила Марка”
„СИНОЋ је куца лајала”, З. М. Васиљевић

Начини провере остварености исхода:	- обнављање народних песама „Лазара мајка грдила”, „Синоћ мајка оженила Марка” и „Синоћ је куца лајала” по слуху и повезивање одговарајуће боје са почетним тоном песама; - решавање задатака; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности осмишљавања и записивања мелодије песме.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода?		

• Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		
---	--	--

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 34

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике		
Наставна јединица:	<i>Обрада песме „У Будиму граду”</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Усвајање песме „У Будиму граду” из нотног текста. • Оспособљавање ученика за свирање песме „У Будиму граду” из нотног текста на инструменту (металофону). • Развој способности осмишљавања ритмичке пратње песме уз певање. • Утврђивање знања о композитору С. Ст. Мокрањцу. • Утврђивање раније обрађених песама у 2/4 такту.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, металофони, Орфови инструменти, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик, Природа и друштво</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање из нотног текста, слушање музике, извођачки састави, извођачи		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

Гласно, тихо и средње гласно

МУЗИЧКА ЗНАЊА

У претходним разредима савладали смо музичку и научно-математичку страну претпоставки која је музика тивна, средње гласна, а када је гласна.

Када научимо и како се на језику музика износи:

гласно – forte
– означава се латиничним словом f

средње гласно – mezzo forte
– означава се латиничним словом mf

тихо – piano
– означава се латиничним словом p

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Одслушај нумеру 7 са CD-а 2, одлука из Двороване композиторе „Словесна игра“.

ЗАДАТАК

Заокружи слово испред тачног одговора. Музика је на почетку ове композиције:

а) најпре тихо, па потом гласно;
б) најпре гласно, па потом тихо.

КАЖИ МИ, КАЖИ

Како се мења јачина музике у наставку композиције?

Уметничка и народна музика

МУЗИЧКА ЗНАЊА

У претходним разредима ми се ове упознавамо са народном музиком. Већ знаш да је то музика настала у народу. Не знаш још је ли она музика која се уметнички изражава и музиком коју су писали композитори. Ова прва музика зове се уметничка јер је музика једна од уметности, поред сликарства, сликарства и других уметности.

МУЗИЧКА ЗНАЊА

После композитора који користи народне песме, које потом мењају како би створили своју музичку дјела. Један такви композитор био је Стеван Стојковић Мокрањец. Он је користио наше народне песме, мењао их и стављао у дела која је написао рукописи. Ручени стару у уметничку музику, јер њима не се је композитор.

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Одслушај нумеру из „Друге руке“ Стевана Стојковића Мокрањца са CD-а нумера 1, CD 2.

КАЖИ МИ, КАЖИ

Колико различитих песама се у овом композицији? Да ли су оне међусобно сличне или су различите? Изради свој размишљај композиције покретом – трем се ра у сваку од песама које представљају различите покрете.

ЗАДАТАК

Одлука још једну нумеру коју је чинио српски фолклор Бора Дитић компоновао у делу народне музике, а зове се „Шумадијски жубор“.

ПЕВАЈ

Научи да певаш једну од песама из Мокрањца „Друге руке“, уз помоћ уметничке/ уметника. Прво такмичи у ову песму и штај мисли у одговарајућим приликама. Потом такмичи и пева ову песму. На крају научи да на миксерау свираш ову песму и истовремено певаш с текстом.

У Будну граду

С. Ст. Мокрањец

ПЕВАЈ

Научи да певаш и једну народну песму, пратећи својим текстом. Научи да на миксерау свираш ову песму и истовремено је певаш.

Ја посејам лубенице

народна песна

КАЖИ МИ, КАЖИ

После композитора који користи народне песме, које потом мењају како би створили своју музичку дјела. Један такви композитор био је Стеван Стојковић Мокрањец. Он је користио наше народне песме, мењао их и стављао у дела која је написао рукописи. Ручени стару у уметничку музику, јер њима не се је композитор.

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Одлука још једну нумеру коју је чинио српски фолклор Бора Дитић компоновао у делу народне музике, а зове се „Шумадијски жубор“.

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ започиње разговор са ученицима о томе да ли су путовали у неке главне градове земаља у Европи. Пита их о главном граду Републике Србије, Београду и рекама које протичу кроз Београд. Приказује фотографију још једног главног града	- одговара на питања; - износи своје запажање;

кроз који протиче река Дунав – Будимпеште. Разговарају како је Будим западни део Будимпеште. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо и свирамо песму „У Будиму граду” из нотног текста, осмишљаваћемо ритмичку пратњу те песме и обновићемо друге песме које смо до сада учили.</i>	- закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (30 минута)	
Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног ПДФ-а. - Видео – „У Будиму граду” – караоке верзија Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом. - Аудио – „У Будиму граду” Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 54 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике у ком такту се налази песма (2/4), које ноте се јављају (до, ре, ми, фа, сол), које нотне вредности се јављају (половине, четвртине и осмине), у којим тактовима се јавља четвртинска пауза, у ком темпу је песма (у брзом), шта значе лукови (уколико ученици не знају, објашњава да се два тона изводе на један слог који се пева). Након тога ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз тактирање. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ се распевава са ученицима у обиму од до до сол и даје интонацију ученицима, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз тактирање. Следи певање поетског текста у споријем темпу два пута. Уколико има непознатих речи, објашњава их. Разговарају о карактеру песме и шаливом тону који ова песма са собом носи. Након тога, ученици свирају песму на металофонима/виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом пар пута, потом уз певање поетског текста. - Додатни садржај – <i>Виртуелни металофон</i> Учитељица/учитељ скреће пажњу деци на поједине елементе музичког израза (динамику, темпо, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је	- прати упутства учитељице/учитеља; - одговара на питања; - чита ноте; - тактира; - пева; - свира;

изводи у целости са њима још неколико пута. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 23 и 24). Дигитални садржај Слушање музике Учитељица/учитељ пушта ученицима композицију „Друга руковет” Стевана Стојановића Мокрањца да је препознају. Када је препознају, прекида слушање и пита ученике ко је компоновао ову композицију и шта знају о композитору Стевану Стојановићу Мокрањцу. Задаје ученицима задатак да устану када чују песму коју су учили на овом часу. - Аудио – „Друга руковет”, С. Ст. Мокрањца Разговара са ученицима да ли им се сада ова композиција више допада откако су научили једну од песама из „Друге руковети”. Подсећају се ко изводи ову композицију. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумера 1). Дигитални садржај Извођење музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ даје ученицима да одаберу који Орфов ритмички инструмент желе (бубањ, штапиће или триангл) и даје им упутства како треба да осмисле једноставнију ритмичку пратњу песме. Пушта песму, а ученици изводе пратњу уз певање. - Аудио – „У Будиму граду” Потом води разговор о разликама у пратњи коју су изводили и коригује, уколико је потребно. Након тога ученици се деле у четири групе, где ће већина свирати металофоне, и изводе песму још једну уз хармонску пратњу. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД1, нумере 23 и 24).	- препознаје музичко дело; - одговара на питања; - слуша музичко дело; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - прати упутства учитељице/учитеља; - музицира на Орфовим инструментима; - пева;
Завршни део часа (10 минута)	
Извођење Учитељица/учитељ разговара са ученицима о претходно обрађеним песмама у 2/4 такту и изводи их са ученицима уз пратњу хармонског инструмента.	- одговара на питања; - пева.

Изглед табле

Нотни запис песме „У Будиму граду”

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „У Будиму граду” из нотног текста; - посматрање ученичке способности да правилно тактира и чита ноте; - препознавање музичких карактеристика у слушаном делу – извођачки састави; - посматрање ученичке способности музицирања на Орфовим инструментима; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 35

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење и слушање музике, музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Обрада песме „Ја посејох лубенице”</i> <i>Слушање нумере „Нишка бања”</i>		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	• Усвајање песме „Ја посејох лубенице” из нотног текста. • Оспособљавање ученика за свирање песме „Ја посејох лубенице” из нотног текста на инструменту (металофону). • Препознавање елемената музичког израза (темпа, динамике, инструмента) у слушаном делу. • Развој способности импровизовања покрета и њихово усклађивање са музичким карактеристикама дела. • Утврђивање раније обрађених народних песама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • повеже нотно писмо са музичким изражавањем; • на основу слушања музичких примера именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • пева и свира једноставне дечје, народне или популарне композиције.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , мултимедијални ПДФ уџбеник, рачунар, пројектор, звучници, платно, клавир/хармоника, ЦД-плејер		
Облици рада:	Фронтални, индивидуални, групни		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик, Природа и друштво</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање из нотног текста, слушање музике, гласно, тихо, умерено гласно, брзо, умерено брзо, инструмент, извођачки састав		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ПЕВАЈ

Научи да певаш једну од песама из Музичког „Друге руке“, уз помоћ учитељице/учитеља. Прво тактично уз ову песму и затим може у одговарајућим трајањима. Потом тактично и певај ову песму. На крају научи да на металофону свираш ову песму и истовремено певаш с текстом.

У будићу граду С. Ст. Мокрањца

ПЕВАЈ

Научи да певаш и једну народну песму, пратећи нове постојеће. Научи да на металофону свираш ову песму и истовремено је певаш.

Ја посејох лубенице народна песма

КАЖИ МАЈ, КАЖИ

Посејаш лубенице, лубенице, па кажи кажи дечкој ове песме се певају брзо, а које рече.

ПАЖЉИВО СЛУШАЈ

Одговори и чувај народну песму „Лубеница бела“, у истој песми једна од народних песама одговарајуће одговори на питања. Поправља и исправи ову песму и истовремено певаш ову песму.

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ доноси на час семенке лубенице, семе кајсије, бундеvine семенке и семе трешње. Даје ученицима да погледају и додирну и поставља питања од ког воћа су те семенке. На деце одговоре надовезује разговор о сезонском воћу које они највише воле да једу и зашто треба јести воће. Потом их пита шта треба да се уради са семенкама како бисмо добили воће. Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо научити да певамо и свирамо народну песму „Ја посејох лубенице“ из нотног текста и обновићемо друге народне песме које смо до сада учили.</i> Записује назив песме на табли („Ја посејох лубенице“).	- одговара на питања; - износи своје запажање; - закључује; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији; - записује назив песме у свесци;
Главни део часа (25 минута)	
Обрада песме/Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ изводи песму уз пратњу хармонског инструмента или караоке верзију песме из мултимедијалног	

ПДФ-а.

- **Видео** – „*Ја посејох лубенице*” – караоке верзија

Уколико има тешкоћа са певањем, може им пустити и верзију са наснимљеним гласом.

- **Аудио** – „*Ја посејох лубенице*”

Учитељица/учитељ приказује нотни запис песме на табли. Уколико ученици желе, могу да прате и на страни 55 у уџбенику, односно у мултимедијалном ПДФ-у. Пита ученике које ноте се јављају (до, ре, ми, фа), које нотне вредности се јављају (четвртине и осмине), у којим тактовима се јавља четвртинска пауза, у ком такту се налазе лукови и шта то значи. Након тога, ученици уз помоћ учитељице/учитеља изводе равномерно читање нота, а потом нотни текст се изводи парлато уз куцање оловком у клупу, пошто је песма у 4/4 такту. Уколико је потребно, поновити још једном. Потом учитељица/учитељ ученицима даје интонацију, пева и свира први такт, па ученици заједно са учитељицом/учитељем изводе песму солмизацијом уз куцање оловком у клупу. Следи певање поетског текста у споријем темпу. Након тога, ученици свирају песму на металофонима/виртуелним металофонима у споријем темпу прво уз певање солмизацијом, потом уз певање поетског текста.

- **Додатни садржај** – *Виртуелни металофон*

Учитељица/учитељ пита ученике који делови песме се певају и свирају forte, а који piano и како то знају. Учитељица/учитељ скреће пажњу да треба поштовати записане елементе музичког израза (динамику, карактер, артикулацију и друга својства) у оквиру изражајног дотеривања песме, а потом је изводи у целисти са њима још неколико пута.

Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима – Пустити нумере са ЦД-а (ЦД1, нумере 25 и 26).

Дигитални садржај

Слушање музике

Учитељица/учитељ води разговор о градовима који се налазе на југу Републике Србије. Најављује да ће сада слушати познату народну нумеру „Нишка бања” у извођењу једног од наших најпознатијих виолиниста, Немање Радуловића. Пушта нумеру.

- **Аудио** – „*Нишка бања*”, народна игра

Разговара са ученицима о њиховом доживљају ове нумере и расположењу које доноси. Подстиче ученике да опишу како замишљају један дан проведен у Нишу, а да је у складу са музиком. Потом пушта нумеру још неколико пута, уз питања о динамици (*Како се мења јачина музике у овој композицији?*),

- прати упутства учитељице/учитеља;
- одговара на питања;
- чита ноте;
- изводи пулс;
- пева;
- свира;

- слуша музичко дело;
- препознаје музичке елементе у слушаним делима – динамику, темпо, извођачки састав, инструмент;
- одговара на питања;
- износи своје мишљење;
- слуша одговоре других ученика;
- учествује у

темпу и извођачима. Приказује фотографију виолине. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумера 9). Дигитални садржај Слушање музике/Стваралаштво Учитељица/учитељ пушта нумеру и даје задатак ученицима да изразе свој доживљај дела кроз покрет. - Аудио – „<i>Нишка бања</i>”, <i>народна игра</i> Потом води разговор о разликама у покретима које су изводили и наводи их на разговор о колу. Ученици формирају круг и играју док још једном слушају песму. <u>Алтернатива у случају да не постоји приступ дигиталним садржајима</u> – Учитељица/учитељ пушта аудио-снимке са ЦД-а (ЦД2, нумера 9).	дискусији; - слуша музичко дело; - импровизује покрете уз слушање музике; - одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Завршни део часа (10 минута)	
Извођење Учитељица/учитељ разговара са ученицима о претходно обрађеним народним песмама и изводи их са ученицима уз пратњу хармонског инструмента.	- одговара на питања; - пева.

Изглед табле

Нотни запис песме „Ја посејох лубенице”
„Нишка бања”, народна игра

Начини провере остварености исхода:	- научена песма „Ја посејох лубенице” из нотног текста; - препознавање музичких карактеристика у слушаном делу – динамика, темпо и извођачки састав; - извођење покрета уз слушање дела, усклађених са његовим музичким карактеристикама;
---	---

	- посматрање ученичке способности да правилно чита ноте и изводи пулс; - посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; - посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичке способности координације покрета уз слушање музике; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању покрета уз слушање музике.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 36

Предмет:	Музичка култура	Школа и разред:	
Учитељица/учитељ:		Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Извођење музике, музичко стваралаштво		
Наставна јединица:	<i>Утврђивање обрађених песама</i>		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	• Обнављање знања о савладаним песамама. • Обнављање знања о обрађеним нотама и нотним вредностима. • Обнављање знања о различитим расположењима које доноси музичко дело. • Обнављање знања о осмишљавању и извођењу ритмичке пратње уз певање. • Обнављање знања о осмишљавању и извођењу покрета уз певање.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: • пева једноставне дечје, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; • осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.		
Наставне методе:	Метода усменог излагања, метода разговора		
Наставна средства:	Уџбеник <i>Музичка култура 3</i> , рачунар, клавир/хармоника, ЦД-плејер, звучници, металофони, Орфови инструменти		
Облици рада:	Фронтални, групни, индивидуални		
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција		
Међупредметно повезивање:	<i>Српски језик</i>		
Кључни појмови:	Певање и свирање, осмишљавање и извођење ритмичке пратње и покрета уз певање		

Приказ мултимедијалних садржаја наставне јединице

ТОК ЧАСА

Планиране активности учитељице/учитеља:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	
Емоционална припрема Учитељица/учитељ разговара са ученицима о знањима стеченим у току ове школске године из области Музичке културе. <i>Шта сте у овој години научили из области Музичке културе? Шта сте најчешће радили на часовима Музичке културе? Шта сте највише волели да радите? Шта вам је било занимљиво? Да ли вам је нешто било досадно и шта?</i> Најава наставне јединице Истаћи циљ часа и најавити наставну јединицу: <i>Данас ћемо се подсетити песама које смо научили у трећем разреду.</i>	- одговара на питања; - износи своје мишљење; - слуша одговоре других ученика; - учествује у дискусији;
Главни део часа (30 минута)	
Обнављање постојећих знања Учитељица/учитељ низом питања подстиче ученике на разговор о песмама обрађеним у трећем разреду. Поставља питања о нотама које су у овом разреду научили, као и о нотним трајањима. Потом даје инструкцију ученицима да запишу ноте у различитим трајањима које су у овом разреду научили да читају и пишу и да их обоје одговарајућим бојама. Самосталан рад ученика Док ученици пишу ноте и боје их, учитељица/учитељ их обилази,	- одговара на питања; - слуша одговоре других ученика; - прати упутства учитељице/учитеља;

посматра, даје сугестије, анализира, коментарише и указује на евентуалне грешке у писању или бојењу нота. Када су ученици завршили, утврђује стечена знања о нотама и нотним трајањима. Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ поставља питање о омиљеној песми обрађеној у претходном разреду. Уколико постоје различита мишљења, организује „гласање” за омиљену песму. Потом изводи пратњу уз певање на инструменту или пушта караоке верзију песме са ЦД-а. - Видео – Одабрана нумера Учитељица/учитељ води разговор о расположењима које доносе одређена музичка дела. Даје ученицима задатак да се присете неке песме која је обрађена у претходном разреду, а доноси весело расположење. Потом изводи пратњу уз певање на инструменту или пушта караоке верзију песме са ЦД-а. - Видео – Одабрана нумера Стваралаштво Дигитални садржај Учитељица/учитељ дели ученицима Орфове инструменте и води процес осмишљавања пратње на ритмичким инструментима уз певање одабране песме која доноси весело расположење у пратњи хармонског инструмента или уз слушање караоке верзије песме. - Видео – Одабрана нумера Извођење Дигитални садржај Учитељица/учитељ даје задатак ученицима да се присете неке народне песме обрађене у претходном разреду. Потом изводи пратњу уз певање на инструменту или пушта караоке верзију песме са ЦД-а. - Видео – Одабрана нумера Позива и ученике да се присете неких песмама обрађених у трећем разреду у којима је музика брза и неких у којима је музика спора. Потом изводи пратњу уз певање на инструменту или пушта караоке верзију песама са ЦД-а. - Видео – Одабрана нумера Извођење	- пише; - анализира и упоређује свој рад са радовима других ученика; - одговара на питања; - пева; - одговара на питања; - пева; - пева; - осмишљава ритмичку пратњу; - музицира на ритмичким инструментима; - одговара на питања; - пева; - музицира на ритмичким инструментима; - одговара на питања учитељице/учитеља;
--	---

Учитељица/учитељ поставља питање о омиљеној песми за свирање на металофону обрађеној у претходном разреду. Уколико постоје различита мишљења, организује „гласање” за омиљену песму. Потом ученици свирају песму на металофонима уз певање у пратњи хармонског инструмента или уз снимак караоке верзије песме. - Видео – Одабрана нумера	- пева; - одговара на питања; - свира; - пева;
Завршни део часа (10 минута)	
Стваралаштво Учитељица/учитељ води процес осмишљавања покрета уз одабрану песму.	- пева; - осмишљава и изводи покрете уз певање.

Изглед табле

Одабране песме

Начини провере остварености исхода:	- посматрање ученичке способности певања и опсега гласа; - посматрање ученичког записивања нота и нотних вредности; - посматрање ученичке способности музицирања на инструментима; - посматрање ученичке способности координације
---	--

	покрета уз певање; - посматрање ученичке стваралачке иницијативе у осмишљавању ритмичке пратње и покрета.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирала/планирао адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променила/променио?		